

AKISKID

ΓΕΝΙΚΗ ΕΚΔΟΣΗ

ΤΟΜΟΣ
VOLUME 49

ΤΕΥΧΟΣ
ISSUE 10

ΟΚΤΩΒΡΙΟΣ 1984

OCTOBER 1984

χημικά χρονικά

ΕΠΙΣΗΜΟ ΟΡΓΑΝΟ ΤΗΣ ΕΝΩΣΗΣ ΕΛΛΗΝΩΝ ΧΗΜΙΚΩΝ

chimika chronika

GENERAL EDITION

CCGEAC 49 (10), 399 - 431 (1984)

Η βιομηχανία μπορεί να βασίζεται στη Shell για:

- ΠΡΩΤΟΠΟΡΙΑΚΗ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΑ
- ΤΕΧΝΙΚΗ ΥΠΟΣΤΗΡΙΞΗ
- ΣΥΝΕΧΗ ΚΑΙ ΑΜΕΣΟ ΕΦΟΔΙΑΣΜΟ

Η Shell Chemicals προμηθεύει πρώτες ύλες
σε κάθε κλάδο Χημικής Βιομηχανίας:

χρωμάτων, βερνικιών, δερμάτων, πλαστικών, ελαστικού, μελάνης, εκτυπώσεων, χάρτου, απορρυπαντικών, φαρμάκων καλλυντικών, ελαιουργείων, ποτών και τροφίμων, συνθ. ρητινών, κολλητικών ουσιών, υφασμάτων, βαφείων, ηλεκτρικών συσκευών. Επίσης σε διυλιστήρια, μεταλλευτικές επιχειρήσεις, την οικοδομική βιομηχανία και τα αυτοκίνητα.

1. ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΚΑ ΧΗΜΙΚΑ

- * ΑΛΚΟΟΛΕΣ* ΚΕΤΟΝΕΣ
- * ΓΛΥΚΟΛΕΣ – ΠΟΛΥΓΛΥΚΟΛΕΣ – ΓΛΥΚΕΡΙΝΗ
- * ΓΛΥΚΟΛΙΚΟΙ ΑΙΘΕΡΕΣ ΚΑΙ ΕΣΤΕΡΕΣ ΤΟΥΣ («OXITOLS»)
- * ΥΔΡΟΓΟΝΑΝΘΡΑΚΙΚΟΙ ΔΙΑΛΥΤΕΣ:
 - α) Παραφινικοί (εξάνιο-επτάνιο-ειδικές βενζίνες)
 - β) Αρωματικοί (Καθαροί και μίγματα)
- * ΑΛΚΑΝΟΛΑΜΙΝΕΣ

2. ΑΠΟΡΡΥΠΑΝΤΙΚΑ

- * ΠΡΩΤΕΣ ΥΛΕΣ ΑΠΟΡΡΥΠΑΝΤΙΚΩΝ (Dobanes)
- * ΕΤΟΙΜΑ ΑΠΟΡΡΥΠΑΝΤΙΚΑ (Nonidet)
- * ΔΙΑΣΚΟΡΠΙΣΤΙΚΑ ΚΗΛΙΔΩΝ ΠΕΤΡΕΛΑΙΟΥ
- * ΛΙΠΑΡΕΣ ΑΛΚΟΟΛΕΣ (Dobanois)

3. ΠΛΑΣΤΙΚΑ

- * ΠΟΛΥΟΥΡΕΘΑΝΕΣ * ΠΟΛΥΠΡΟΠΥΛΕΝΙΑ
- * ΠΟΛΥΑΙΘΥΛΕΝΙΑ * ΠΟΛΥΣΤΕΡΙΝΗ

4. ΣΥΝΘΕΤΙΚΑ ΕΛΑΣΤΙΚΑ

- * ΘΕΡΜΟΠΛΑΣΤΙΚΑ KARIFLEX TR
- * ΣΥΝΘΕΤΙΚΑ ΕΛΑΣΤΙΚΑ BR, IR, SBR

5. ΡΗΤΙΝΕΣ

- * ΡΗΤΙΝΕΣ ΕΠΟΞΕΙΔΙΚΕΣ * ΡΗΤΙΝΕΣ ΕΙΔΙΚΕΣ
- * ΣΚΛΗΡΥΝΤΕΣ

6. ΛΑΔΙΑ ΕΠΕΞΕΡΓΑΣΙΑΣ ΕΛΑΣΤΙΚΟΥ ΚΑΙ P.V.C.

7. ΠΛΑΣΤΙΚΟΠΟΙΗΤΕΣ P.V.C.

- * DOP * DBP

8. ΕΙΔΙΚΑ ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΚΑ ΧΗΜΙΚΑ ΓΙΑ ΣΥΝΘΕΣΕΙΣ (Fine Chemicals)

9. ΧΗΜΙΚΑ ΥΦΑΝΤΟΥΡΓΙΑΣ

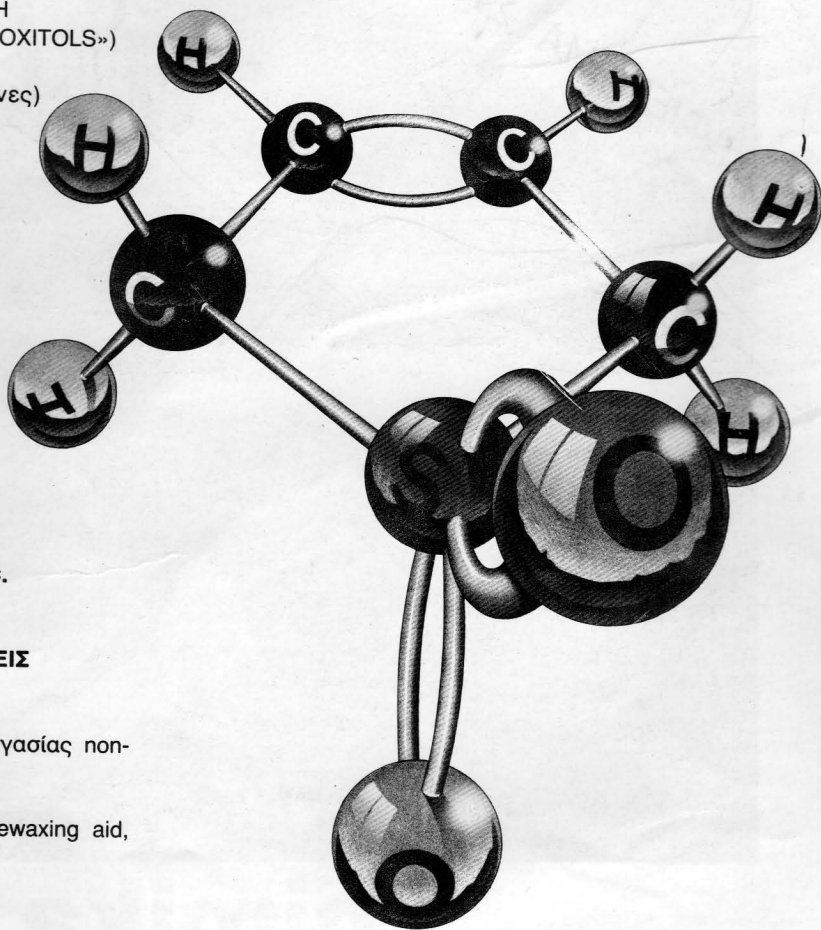
- * (Αντισκωριακά – Μαλλόλαδα – υλικά κατεργασίας non-woven)

10. ΠΡΟΣΘΕΤΑ ΟΡΥΚΤΕΛΑΙΩΝ – ΚΑΥΣΙΜΩΝ

- (βελτιωτικά ιξώδους, βελτιωτικά καύσεως, Dewaxing aid, πακέτα προσθέτων)

11. ΚΑΤΑΛΥΤΕΣ

- Για διυλιστήρια, βιομηχανίες ζαχάρεως κτλ.

Shell Chemicals

Το ερώτημα δεν είναι ποιός ζυγός αλλά «ποιά Mettler;»

Η εταιρεία **Mettler** είναι η πρώτη εις τους ηλεκτρονικούς ζυγούς ακριβείας, έτσι, όταν θελήσετε να προμηθευτείτε ένα ζυγό η επιλογή σας είναι **Mettler**.

Εις την νέαν σειράν PE της **Mettler** θα βρείτε ζυγούς από 160gr έως 24kg με αναγνωσιμότητα από 0,0001g έως 1g.

Κάθε ηλεκτρονικός ζυγός **Mettler** μπορεί να συνδεθεί με καταγραφικό ή ηλεκτρονικό υπολογιστή δια ειδικές χρήσεις όπως:

- συνταγές
- μέτρηση μικρών αντικειμένων
- ποιοτικό στατιστικό έλεγχο και δια πολλές άλλες εφαρμογές

ELTRONICS ΕΠΕ

οδός Αλωπεκής 2 - ΑΘΗΝΑΙ 10 675 Τηλ: 7249511-15 Telex: 21-6589 DARX GR
Γραφείο ΘΕΣ/ΝΙΚΗΣ: οδός Αγ. Μηνά 7 Τηλ: 031-517304 & 541787

ΤΡΙΚΑΡΔΟΣ Α.Ε.

- ΠΟΛΥΑΙΘΥΛΕΝΙΑ ΜΑΛΑΚΑ ● ΠΟΛΥΑΙΘΥΛΕΝΙΑ ΣΚΛΗΡΑ ● PVC EMULSION - SUSPENSION MASS & ΕΤΟΙΜΑ ΜΙΓΜΑΤΑ COMPOUND ● PC ΠΟΛΥΚΑΡΜΠΟΝΑΤΟ ● NYLON 6 ΠΟΛΥΑΜΙΔΙΟ
- ΣΥΝΘΕΤΙΚΑ ΕΛΑΣΤΙΚΑ ● ΚΑΥΣΤΙΚΗ ΣΟΔΑ ● ΞΥΛΟΛΗ ● ΑΣΕΤΟΝ ● ΦΑΙΝΟΛΗ ● ΒΟΡΙΚΟ ΟΞΥ
- ΤΡΙΧΛΩΡΟΑΙΘΥΛΕΝΙΟ ● ΠΕΡΧΛΩΡΟΑΙΘΥΛΕΝΙΟ ● LATEX ● DIDP - DBP - DOP - BBP - DIBP ΠΛΑΣΤΙΚΟΠΟΙΗΤΕΣ ● PVA - ΤΟΛΟΥΟΛΗ

STORA KOPPARBERG

STORALENE A.B.

- ΧΑΡΤΟΜΑΖΑ ΜΑΚΡΟΪΝΟΣ — ΚΟΝΤΟΪΝΟΣ ΛΕΥΚΑΣΜΕΝΗ — ΑΛΕΥΚΑΣΤΗ
- FLUFFPULP
- NONWOVEN - COVER STOCK - WET SERVIETTES
- ΔΗΜΟΣΙΟΓΡΑΦΙΚΟΣ ΧΑΡΤΗΣ-S/G MAGAZINE PAPER

SCA PAPER AB

- BULKY PRINTING PAPER

AMERICAN ISRAELI PAPER MILLS LTD.

- WOODFREE ΧΑΡΤΗΣ ΤΥΠΩΣΕΩΣ — ΓΡΑΦΗΣ — ΜΗΧΑΝΟΓΡΑΦΗΣΕΩΣ — COATING
- KRAFT LINER - FLUTING

ALBANY
INTERNATIONAL

- ΤΣΟΧΕΣ — ΠΛΕΓΜΑΤΑ — ΣΤΕΓΝΩΤΙΚΑ ΓΙΑ ΧΑΡΤΟΠΟΙΪΕΣ

GRACE

- ΧΗΜΙΚΑ ΑΝΟΔΕΙΩΣΕΩΣ ΑΛΟΥΜΙΝΙΟΥ
- SYLOID
- ΚΑΤΑΛΥΤΕΣ

NL Chemicals

- TiO₂ ΔΙΟΞΕΙΔΙΟ ΤΙΤΑΝΙΟΥ
- BENTONE
- CASTOR OIL

KUNSTHARSFABRIEK SYNTHESE B.V.

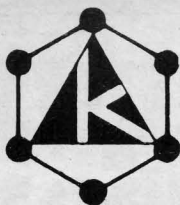

- PYTINEΣ

**UNION
CARBIDE**

ΚΑΙ ΑΠΟ 1ης ΜΑΪΟΥ ΟΛΑ ΤΑ ΓΝΩΣΤΑ ΠΡΟΪΟΝΤΑ: SOLVENT VINYL RESINS ● PHENOLICS ● PHENOXIES ● CELLOSIZES ● POLYURETHANE KATALYSTS ● ALKYLAMINES ● ETHANOLAMINES ● GLYCOETHERS ● N-PROPANOL ● TERGITOLS ● CARBOWAXES

ΚΕΝΤΡΙΚΑ ΓΡΑΦΕΙΑ: ΚΗΦΙΣΙΑΣ 119 — ΜΑΡΟΥΣΙ — ΑΘΗΝΑ
ΤΗΛ. 806.8101—9 TLX. 215813 BJT GR —223537 BJT GR

Δ. ΚΑΡΑΠΙΣΤΟΛΗΣ Α.Ε.

ΧΗΜΙΚΑ ΠΡΟΪΟΝΤΑ ΓΙΑ ΚΑΘΕ ΚΑΤΗΓΟΡΙΑ ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΑΣ - ΒΙΟΤΕΧΝΙΑΣ

ΧΡΩΜΙΚΟ ΟΞΥ, ΟΞΕΙΔΙΟ (πράσινο) ΧΡΩΜΙΟΥ και λοιπά ΑΛΑΤΑ ΧΡΩΜΙΟΥ του Αγγλικού εργοστασίου BRITISH CHROME CHEMICALS για εισαγωγή και ετοιμο-παράδοτα

ΘΕΙΪΚΟ ΟΞΥ, ΥΔΡΟΧΛΩΡΙΚΟ ΟΞΥ, ΝΙΤΡΙΚΟ ΟΞΥ, ΦΩΣΦΟΡΙΚΟ ΟΞΥ σε βυτία (Bulk Delivery) και δοχεία

ΥΔΡΟΦΘΟΡΙΚΟ ΟΞΥ 70 - 75%

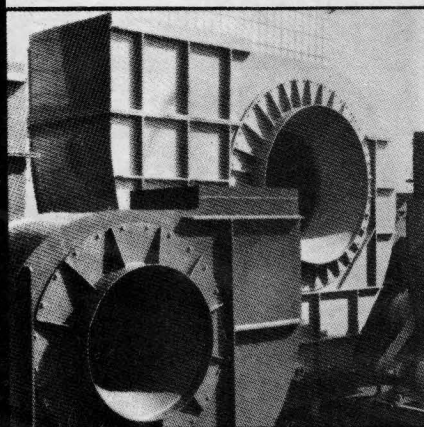
ΘΕΙΪΚΟ ΝΑΤΡΙΟ κλπ. άλατα Νατρίου - Καλίου κ.ά.

Ταχεία εξυπηρέτηση. Άμεση παράδοση.

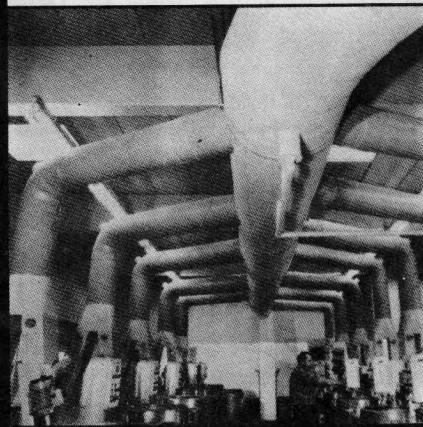
ΠΡΟΪΟΝΤΑ KUNSTSTOFFTECHNIK AG ΔΥΤ. ΓΕΡΜΑΝΙΑΣ

Πολυεθυλενίου — πολυπροπυλενίου — P.V.C. για οξέα — αλκάλια και λοιπές χρήσεις στη Χημική Βιομηχανία.

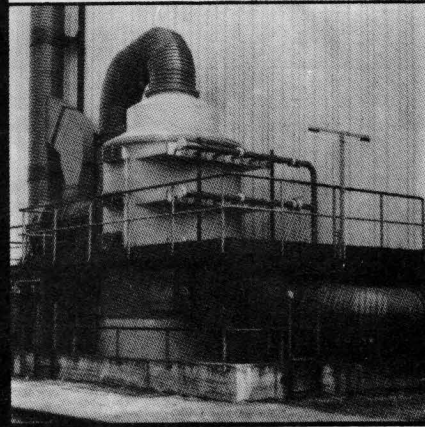
Εξαεριστήρες

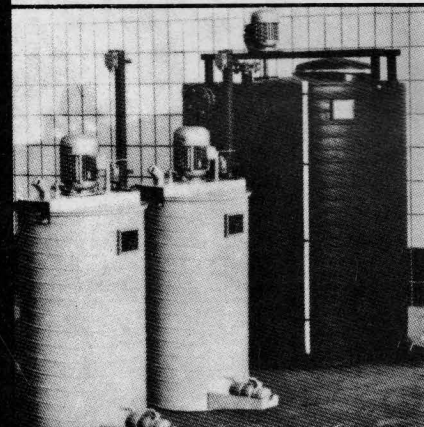
Αεραγωγοί

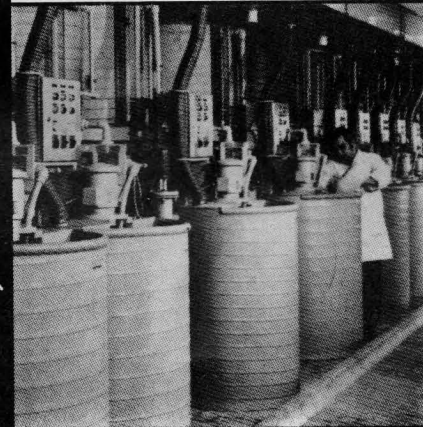
Μέθοδοι φιλτραρίσματος αερίων

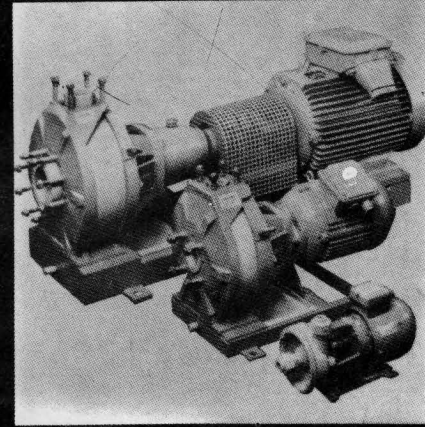
Δεξαμενές

Εργοστασιακά συγκροτήματα

Αντλίες

ΜΕΛΕΤΗ ΚΑΙ ΣΥΣΤΗΜΑΤΑ ΕΞΑΕΡΙΣΜΟΥ

ΓΡΑΦΕΙΑ — ΑΠΟΘΗΚΑΙ: Λεωφόρος Αθηνών 222 — Χαϊδάρι 12461
Τηλ: 5810262 — 5810329 — Telex 021-8378 DC GR

CHEM-HELLAS Ltd

NALCO ITALIANA S.p.A.

Χημικά πρόσθετα

- ★ Κατεργασία νερού λεβήτων & κυκλωμάτων ψύξεως (άντιδιαβρωτικά-άντιαποθετικά).
- ★ Πολυηλεκτρολύτες-άντιαφριστικά-βακτηριοκτόνα για παραγωγή και απόβλητα βιομηχανιών.
- ★ Βελτιωτικά καύσεως μαζούτ (καταλύτες-ρουστοποιητές).
- ★ Προγράμματα προστασίας κυκλωμάτων νερού ήλιακής θερμοσιφώνων και πετρελαιοκινητήρων από διάβρωση και άλατα.
- ★ Αναλύσεις-μελέτες σε θέματα περιβάλλοντος.

★ Φίλτρα νερού

Για άλατα και αιωρούμενα για σπίτια και ξενοδοχεία

- ★ Δοσομετρικές αντλίες
- ★ Όργανα εργαστηρίου

Διαθέτουμε διαρκές stock των προϊόντων της Nalco

BONO S.p.A.

- ★ Ατμολέβητες · Ατμογεννήτριες
- ★ Ελαιόθερμα
- ★ Δοσομετρικές Αντλίες
- ★ Φίλτρα-μονάδες αντιστροφής οσμώσεως

atel

- ★ Όργανα μετρήσεως έλεγχου διαβρώσεως

CHEM-HELLAS Ltd

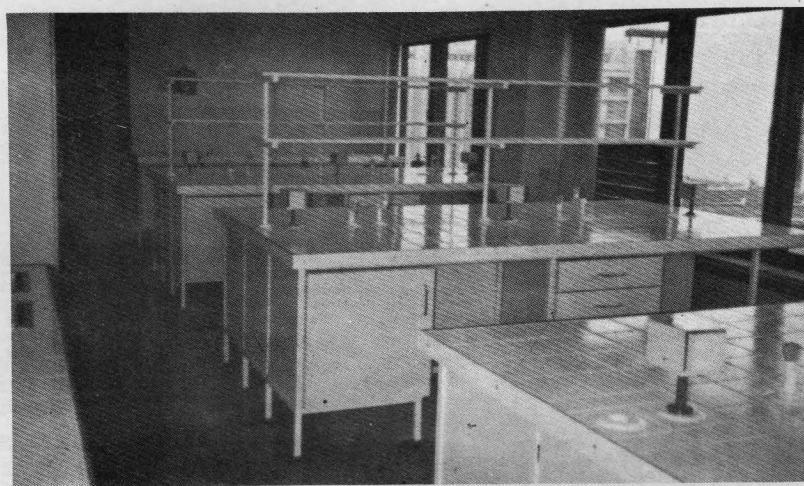
Μεσογείων 69 · Αθήνα 11526

Τηλ.: 779 5194 · 7771502

Telex: 22-2802 CHNG

VIRKUS LABCO s.a. ΜΕΛΕΤΕΣ ΚΑΙ ΚΑΤΑΣΚΕΥΕΣ ΕΡΓΑΣΤΗΡΙΩΝ

ΔΙΕΘΝΗΣ ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΚΑΤΑΣΚΕΥΩΝ ΕΡΓΑΣΤΗΡΙΩΝ α.ε.

270 ΛΕΩΦ. ΚΗΦΙΣΙΑΣ 145 63 ΚΗΦΙΣΙΑ ΤΗΛ.: 80.12.494 TELEX: 216016 VIRK. GR

Χημικά Χρονικά

ΓΕΝΙΚΗ ΕΚΔΟΣΗ

ΕΠΙΣΗΜΟ ΟΡΓΑΝΟ ΤΗΣ ΕΝΩΣΗΣ ΕΛΛΗΝΩΝ ΧΗΜΙΚΩΝ

ΟΚΤΩΒΡΙΟΣ 1984

OCTOBER 1984

ΤΟΜΟΣ
VOLUME 49

ΤΕΥΧΟΣ
NUMBER 10

Συντακτική Επιτροπή

Ανδρουλάκη Βάνα
Γεωργαντά Ματίνα
Δηλάρη Ειρήνη
Καραμπάσης Γιάννης
Καφώρος Θανάσης
Κρητικού Λένα
Μαργωμένου - Λεωνοδοπούλου Γεωργία
Παπαευσταθίου Θύμιος
Πετρούτσος Γεώργιος
Προύντζος Παναγιώτης
Σαμπατάκου Μαρία
Χατζηγιαννακού Αθηνά

Διοικούσα Επιτροπή

Π. Προύντζος Διευθυντής Σύνταξης
Μ. Σαμπατάκου Γεν. Γραμματέας
Ε. Δηλάρη
Γ. Μαργωμένου - Λεωνοδοπούλου
Γ. Πετρούτσος

Εκπρόσωποι Δ.Σ. της Ε.Ε.Χ.

Θόδωρος Αργυρίου
Παναγιώτης Παπαδόπουλος

Πληροφορίες

Ντενίς Δημητσίανου - Βλαχοπούλου
Κάνιγγος 27 Τηλ. 36.21.524

Ιδιοκτήτης

ΕΝΩΣΗ ΕΛΛΗΝΩΝ ΧΗΜΙΚΩΝ
Κάνιγγος 27, 36.21.524

Εκδότης

Παναγιώτης Χαμακιώτης
Κάνιγγος 27, 36.21.524

Διευθυντής Σύνταξης

Παναγιώτης Προύντζος
Κάνιγγος 27, 36.21.524

Υπεύθυνος Τυπογραφείου

Ν. Δέρβης Προύσσης 1 - Κάτω Πετράλων
Τηλ. 34.65.427 - 34.70.860 - 34.64.231

Συνδρομές

Βιομηχανίες - Οργανισμοί	1500 δρχ.
Ιδιώτες	500 »
Φοιτητές	100 »
Τιμή τεύχους	30 »
Συνδρομή εξωτερικού	28 \$ USA

Περιεχόμενα

- Αφιέρωμα στην Εθνική Αντίσταση 399
- Ψήφισμα 400
- Ομιλία του Α. Γ. Παπαγεωργίου, εκ μέρους της Οργανωτικής Επιτροπής των εκδηλώσεων 401
- Χαιρετισμός του Προέδρου της Ε.Ε.Χ., Π. Χαμακιώτη, στο γιορτασμό της Εθνικής Αντίστασης 405
- Χαιρετισμός του Αντιπρύτανη του Πανεπιστημίου της Αθήνας
Αλκη Αργυριάδη 406
- Ομιλία Τ. Τσέτη 407
- Ομιλία Τ. Μιχαηλίδη 408
- Η δράση ενός Χημικού στην Αντίσταση
Α. Αποστόλου 409
- Η Οδύσσεια ενός Αντιχιτλερικού Γερμανού στρατιώτη κατά την κατοχή
Α. Παπαγεωργίου 410
- Αναμνήσεις από τη δράση του ΕΑΜ
Α. Πάλλη 412
- Αναμνήσεις από την αντίσταση του Λαού μας το 1941 - 44
Κ. Ξανθάκη 414
- Ελληνικός Απελευθερωτικός Σύνδεσμος ΕΑΣ
Γ. Βαρουφάκη 417
- Οι Χημικοί στην Αντίσταση
Γ. Κορομηλά 422
- Καταστατικό της Ε.Ε.Χ. 423
- Το νομοσχέδιο για την Ανάπτυξη της Επιστημονικής και Τεχνολογικής Έρευνας 423
- Νομοθεσία Γεωργικών Φαρμάκων 424
- Κλινικοί Χημικοί 425
- Ταμείο Επικουρικής Ασφάλισης Χημικών ... 427
- Γράμματα συναδέλφων 429
- Ανακοινώσεις 431

‘Η Ε.Ε.Χ. και ή Σ.Ε. τών Χημικών Χρονικών δέν εϋθύνονται
για άπόψεις πού διατυπώνονται στα ένυπόγραφα κείμενα.

ΚΑΝΟΝΙΣΜΟΣ ΔΗΜΟΣΙΕΥΣΕΩΝ

Περιεχόμενο και Μορφή του Περιοδικού. Αυτά αναδιαμορφώνονται με τις μακροχρόνιες συλλογικές προσπάθειες του φορέα των Ελληνικών Χημικών.

Στά ΧΧ αντικατοπτρίζονται γενικά οι προβληματισμοί του κλάδου, οι σκοποί και οι στόχοι της ΕΕΧ μαζί με την πολιτική της επιδίωξής τους.

Μέσα στα πλαίσια αυτά και με το ίδιο πνεύμα, τα ΧΧ θεωρούν ως κύριο σκοπό τους την ενημέρωση του κλάδου πάνω στα επαγγελματικά θέματα και στις επιτεύξεις της χημικής έπιστήμης και της χημικής τεχνολογίας που μπορούν να χρησιμοποιηθούν για προώθηση λύσεων κοινωνικο-οικονομικών προβλημάτων της χώρας μας.

Ταξινόμηση της Ύλης. Τα ΧΧ δημοσιεύουν άρθρα ή μελέτες, καθώς και κείμενα με μικρή έκταση, όπως ειδήσεις, κριτική και σχόλια πάνω σε θέματα της έπιστήμης, της βιομηχανίας, της εκπαίδευσης, κλπ, καθώς και πάνω σε επαγγελματικές, συνδικαλιστικές ή άλλες δραστηριότητες της ΕΕΧ και των κλαδικών ή τοπικών συλλόγων. Στην ίδια κατηγορία υπάγονται επίσης και τα κείμενα ψηφισμάτων, ανακοινώσεων, υπομνημάτων, νόμων, διαταγμάτων, αποφάσεων κλπ. Τα άρθρα και οι μελέτες διακρίνονται σε:

α) Ανασκοπήσεις ή ενημερώσεις πάνω σε θέματα καθαρής και εφαρμοσμένης χημείας και χημικής τεχνολογίας.

β) Άρθρα βιομηχανικού, τεχνικο-οικονομικού και οικονομολογικού ενδιαφέροντος σχετιζόμενα με το έργο και την αποστολή του χημικού στην προσπάθεια της ανάπτυξης της έθνικης οικονομίας και της κοινω-ικής προόδου της χώρας.

γ) Έρευνες και μελέτες με αντικείμενο την αξιοποίηση ή την καλύτερη και πιο συμφέρουσα εκμετάλλευση των πλουτοπαραγωγικών πηγών της χώρας.

δ) Άρθρα και έρευνες εκπολιτιστικού περιεχομένου που συνδέονται με το έργο και την κοινωνική αποστολή των χημικών ή των έπιστημόνων γενικότερα, ως μελών του κοινωνικού συνόλου.

ε) Άρθρα και έρευνες σχετικές με την εκπαίδευση και την επιμόρφωση των χημικών.

στ) Άρθρα και μελέτες για τα επαγγελματικά θέματα των χημικών, κατά προτίμηση θεμελιωμένες, με στατιστικά στοιχεία.

Για την κρίση των ένυπογράφων άρθρων ή μελετών (ένός ή περισσότερων συγγραφέων), σημαντικό ρόλο παίζει ο χαρακτηρισμός (ή η κατάταξη) τους σε μία από τις παρακάτω κατηγορίες:

1. Άρθρα Ανασκόπησης. Τα άρθρα αυτά χαρακτηρίζονται ως έμπεριστατωμένες μελέτες βιβλιογραφικής ανασκόπησης (reviews) με πλήρη κάλυψη του θέματος, ενημερωμένα με τα τελευταία βιβλιογραφικά δεδομένα, με τυχόν σύνδεση με άλλους έπιστημονικούς κλάδους και με κριτική συνεισφορά από τον ή τους συγγραφείς, ώστε να εξασφαλίζεται ο απαιτούμενος βαθμός πρωτοτυπίας.

2. Ειδικά θέματα. Ανασκοπήσεις ή άλλου είδους κείμενα, που αποσκοπούν στο να ενημερώνουν τον αναγνώστη πάνω σε ένα ειδικό θέμα. Αυτά τα άρθρα πρέπει να είναι βιβλιογραφικά ενημερωμένα, αλλά μόνο ως προς το συγκεκριμένο θέμα. Επί πλέον τα πολύ εξειδικευμένα σημεία των άρθρων αυτών με συνοπτική διατύπωση καταχωρούνται με τη μορφή «παραρτήματος» στο τέλος της εργασίας και αποτελούν συμπληρωματική προσθήκη.

3. Θεωρητικά μέρη διατριβών. Αυτά είναι τμήματα διατριβών που έχουν εγκριθεί από Ανώτατες Σχολές και κατά τεκμήριο εκπληρώνουν τις προϋποθέσεις ενός άρθρου ανασκόπησης. Ωστόσο, η ειδική προσαρμογή του κειμένου τους, σύμφωνα με τους γενικότερους σκοπούς και το πνεύμα του περιοδικού είναι πολλές φορές απαραίτητη.

4. Διαλέξεις ή περιλήψεις διαλέξεων. Κείμενα κατάλληλα προσαρμοσμένα για το περιοδικό. Η παράθεση βιβλιογραφίας

συνιστάται αλλά δεν είναι απαραίτητη.

5. Μεταφράσεις (πιστές ή ελεύθερες) άρθρων δημοσιευμένων σε άλλα περιοδικά. Για τη δημοσίευσή τους είναι απαραίτητη η προουθεννόηση με τη ΣΕ των ΧΧ.

6. Άλλα κατατοπιστικά άρθρα ή δημοσιογραφικές έρευνες χωρίς αξιώσεις πρωτοτυπίας, αλλά με τη βασική προϋπόθεση να πραγματεύονται κάποιο θέμα πραγματικά γενικού ενδιαφέροντος.

Όργάνωση της Ύλης. Τα κείμενα των έργων που υποβάλλονται στη ΣΕ για δημοσίευση πρέπει να είναι δακτυλογραφημένα σε διπλό διάστημα και με περιθώρια 3-4 εκ. στο άριστερο και πάνω μέρος της σελίδας και σε τρία αντίτυπα.

Για τα άρθρα και τις μελέτες ακολουθούνται οι παρακάτω προδιαγραφές:

Η πρώτη σελίδα θα περιέχει τον τίτλο της εργασίας που θα πρέπει να είναι συνοπτικός και ενημερωτικός και προηγείται του ονόματος του συγγραφέα. Στο όνομα ή στα όνόματα των συγγραφέων μπορεί να υπάρχουν άστερισκ που δείχνουν τις ύποσημειώσεις είτε σχετικά με τους τίτλους ή την παρουσία διεύθυνση εργασίας τους κλπ. Ακολουθεί μία ελληνική περίληψη και περιγραφικές λέξεις (λέξεις κλειδιά).

Οι σελίδες της εργασίας θα πρέπει να είναι αριθμημένες. Το όλο κείμενο που αποτελείται από ξεχωριστά κεφάλαια και υποκεφάλαια θα πρέπει να είναι ολοκληρωμένο και καλά τεκμηριωμένο. Το πρώτο κεφάλαιο είναι συνήθως η εισαγωγή που καθορίζει τους λόγους για την παρουσίαση της εργασίας και αναφέρεται συνήθως σε προηγούμενες εργασίες στο αυτό το θέμα. Σε χωριστή σελίδα ακολουθεί άγγλική περίληψη με άγγλικό τίτλο της εργασίας (λέξεις κλειδιά) και το όνομα ή τα όνόματα του ή των συγγραφέων. Η ειδική βιβλιογραφική ενημέρωση με παραπομπές στο κείμενο γράφεται στο τέλος του κειμένου, σύμφωνα με τις οδηγίες που δίδονται στα ΧΧ. Νέα Σειρά. Σε ιδιαίτερες σελίδες γράφονται οι πίνακες και τα σχήματα με τις λεζάντες και ο συγγραφέας σημειώνει τη θέση του πίνακα και του σχήματος μέσα στο κείμενο στο περιθώριο.

Μακροσκελείς πίνακες, με πολλές κατακόρυφες στήλες ή που περιλαμβάνουν χημικούς τύπους και άλλες παραστάσεις, πρέπει να υποβάλλονται σε τέτοια μορφή, ώστε να είναι δυνατή η άμεση εύθειας φωτογράφησή τους σε σκικρυνση, για να δημοσιευθούν. Το ίδιο ισχύει για όλα τα σχήματα ή φωτογραφίες, που ένα καθαρό αναπαραγωγίσιμο πρωτότυπο πρέπει να συνοδεύει το ένα από τα τρία αντίτυπα της εργασίας.

Επιμέλεια δοκιμών. Οι συγγραφείς είναι υπεύθυνοι για τον τελικό έλεγχο των κειμένων πριν από το τύπωμα μέσα στον ελάχιστο δυνατό χρόνο και πάντως όχι με καθυστέρηση πάνω από 3 μέρες. Δραστηκές τροποποιήσεις ή προσθήκες στο κείμενο κατά το στάδιο αυτό δεν γίνονται δεκτές.

Υποβολή της Ύλης. Τα κείμενα των έργων κάθε κατηγορίας για δημοσίευση υποβάλλονται στα Χημικά Χρονικά (Κάνιγος 27) και πρέπει να συμφωνούν με τις τεχνικές προδιαγραφές. Ακόμα πρέπει να συνοδεύονται από ένα διαβιβαστικό γράμμα προς τη ΣΕ όπου με συντομία θα εξηγείται γιατί το κείμενο της εργασίας μπορεί να θεωρηθεί ότι παρουσιάζει καλύτερο ενδιαφέρον και είναι σημαντικό για τον κλάδο. Στο γράμμα αυτό οι συγγραφείς θα καθορίζουν ακόμη σε ποιά από τις παραπάνω κατηγορίες ανήκει η εργασία (για να διευκολυνθεί η κρίση κάτω από το αντίστοιχο πρίσμα).

Υπονοείται ότι βασική προϋπόθεση για τη δημοσίευση των κειμένων, που στέλνονται στα ΧΧ, είναι να μην έχουν δημοσιευτεί σε άλλο περιοδικό ή να μην έχουν σταλεί για δημοσίευση.

Αφιέρωμα στην Εθνική Αντίσταση

Μια επιτροπή πρωτοβουλίας από χημικούς, που πήραν μέρος στους αγώνες, κατά την εποχή της Εθνικής Αντίστασης 41-44 πρότεινε στο Δ.Σ. της Ε.Ε.Χ. να οργανωθούν εκδηλώσεις για να τιμηθούν οι Έλληνες Χημικοί που συμμετείχαν στους αγώνες της Εθνικής Αντίστασης του λαού μας ενάντια στο φασισμό και το ναζισμό.

Η πρόταση αυτή έγινε δεκτή από το Δ.Σ. της Ε.Ε.Χ. και οι παραπάνω εκδηλώσεις πραγματοποιήθηκαν από 11 έως 14 Απρίλη 1984.

Οι εκδηλώσεις άρχισαν στις 11-4-84 με συγκέντρωση στο Μεγάλο Αμφιθέατρο του παλιού Χημείου, του Πανεπιστημίου της Αθήνας, όπου μίλησαν εκπρόσωποι των Χημικών και των Πανεπιστημιακών Αρχών.

Στο τέλος της συγκέντρωσης αποκαλύφθηκε εντοιχισμένη πλάκα σαν ελάχιστος φόρος τιμής στους αγώνες των χημικών και φοιτητών της Χημείας.

Τη Παρασκευή στις 13-4-84 έγινε στην αίθουσα της Ε.Ε.Χ. έκθεση ντοκουμέντων από την Εθνική Αντίσταση των Χημικών και αποκαλύφθηκε εντοιχισμένη πλάκα με τα ονόματα 13 συναδέλφων, που δεν γύρισαν από τη μάχη εκείνη, σαν ελάχιστος φόρος τιμής και μνήμης σ' εκείνους που πέθαναν για τη λευτεριά της πατρίδας μας.

Στην ίδια συγκέντρωση το Δ.Σ. της Ε.Ε.Χ. απένειμε διπλώματα τιμής σε 200 περίπου Αντιστασιακούς Χημικούς. Το βράδυ της ίδιας μέρας έγινε συνεστίαση σε κέντρο της Κυψέλης.

Το Σάββατο 14-4-84 κατατέθηκε στεφάνι στο Σκοπευτήριο της Καισαριανής, στη μνήμη των πεσόντων συναδέλφων.

Στην Οργανωτική Επιτροπή, που ανέλαβε και έφερε σε πέρας τις εκδηλώσεις αυτές, συμμετείχαν Χημικοί, εκπρόσωποι απ' όλες τις τότε αναγνωρισμένες οργανώσεις της Εθνικής Αντίστασης.

Με τις εκδηλώσεις αυτές, οι Χημικοί συναδελφωμένοι όπως και τότε στους σκληρούς πατριωτικούς αγώνες, συμμετείχαν, μαζί με όλο τον Ελληνικό Λαό, στις εκδηλώσεις για τη 40η επέτειο της Απελευθέρωσης της χώρας μας από τη Χιτλερική κατοχή.

Η Συντακτική Επιτροπή των Χημικών Χρονικών, θεωρώντας υποχρέωση της και αποτεινόντας ελάχιστο φόρο τιμής στους πεσόντες συναδέλφους, αλλά και σ' όλους εκείνους που στον ένα ή άλλο βαθμό συμμετείχαν στην εποποιία της Εθνικής μας Αντίστασης αφιερώνει το τεύχος αυτό του περιοδικού μας στην Εθνική Αντίσταση.

Ο λόγος της καθυστέρησης της δημοσίευσης του αφιερώματος αυτού οφείλεται στο ότι θελήσαμε μαζί με τις ομιλίες που έγιναν κατά τη διάρκεια των εκδηλώσεων να δημοσιεύσουμε και αναμνήσεις επώνυμων συναδέλφων για την Αντιστασιακή τους δράση.

Έτσι, απευθυνθήκαμε σ' αρκετούς συναδέλφους, μερικούς από τους οποίους (ανταποκρινόμενοι στο κάλεσμα αυτό) μας έστειλαν για δημοσίευση τις αναμνήσεις τους από την περίοδο εκείνη.

Είναι προφανές ότι αν κάποιος άλλος συνάδελφος μας στείλει κάτι που αφορά την εποχή εκείνη, οι στήλες του περιοδικού μας είναι ανοιχτές για να δημοσιευθούν οι απόψεις αυτές στα επόμενα τεύχη.

Εθνική Αντίσταση

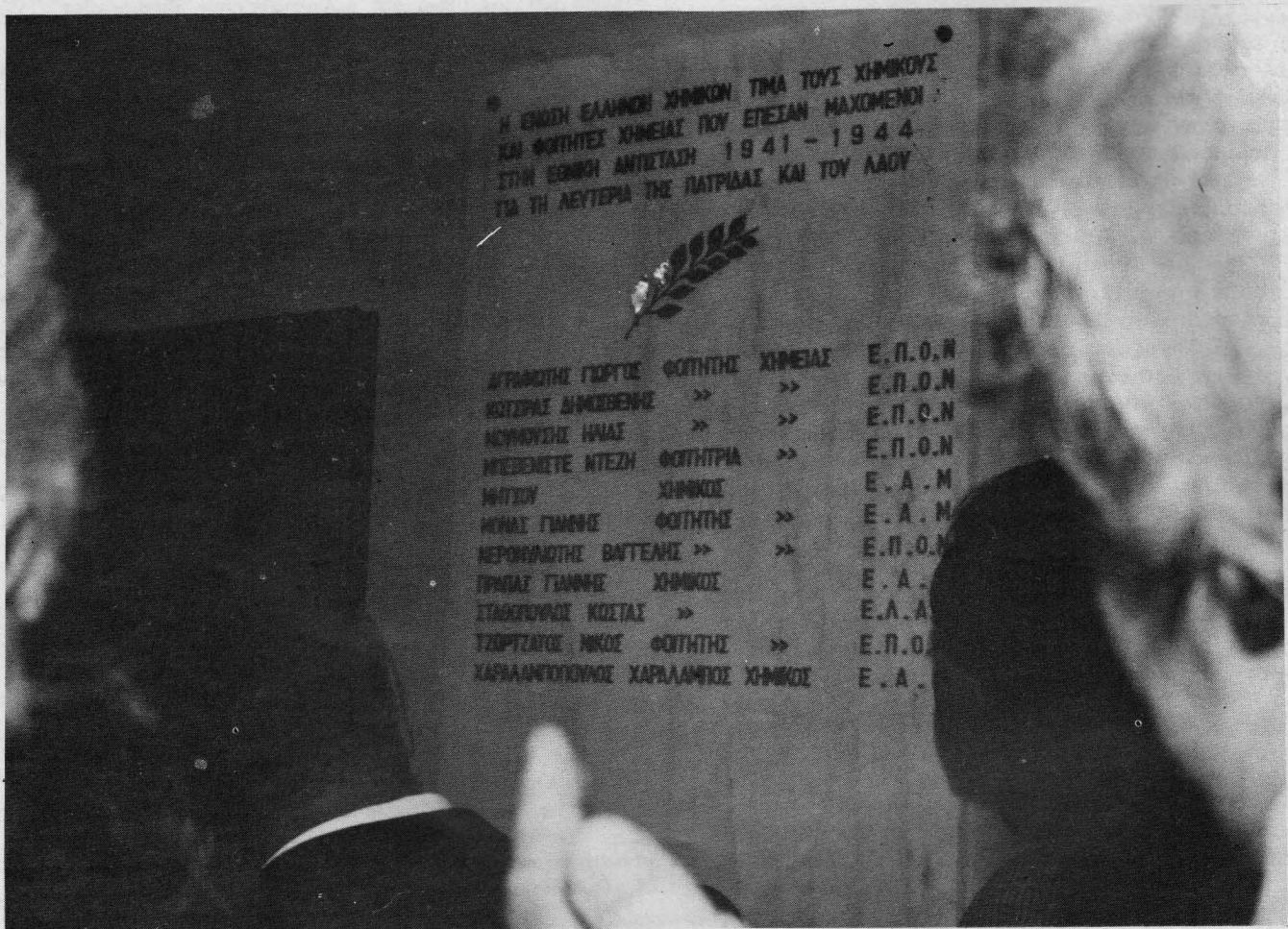
Ψήφισμα

Το Δ.Σ. της Ε.Ε.Χ. και όλος ο χημικός κόσμος με την ευκαιρία της 42ης επετείου της ανατίναξης της Γέφυρας του Γοργοπόταμου και του γιορτασμού της ημέρας της ενιαίας Εθνικής Αντίστασης 41-44 τιμά την μεγάλη αυτή στιγμή της Εθνικής Ζωής και κείνους που σκοτώθηκαν, εκτελεστήκαν, φυλακίστηκαν, εξορίστηκαν και αγωνίστηκαν στα βουνά και τις πόλεις της χώρας μας για την λευτεριά της Πατρίδας από τον φασιστικό και ναζιστικό ζυγό.

Θεωρεί ότι η Εθνική μας αντίσταση είναι η ύψιστη αγωνιστική έκφραση της Ελληνικής λεβεντιάς και Βροντοφωνάζει:

- Ποτέ πιά φασισμός
- Ποτέ πιά πόλεμος
- Τιμή και δόξα σ' όσους έπεσαν και σ' όσους αγωνίστηκαν μ' όποιον τρόπο στην ένδοξη αυτή στιγμή του Έθνους.

Το Δ.Σ. της Ε.Ε.Χ.

Ομιλία του συναδέλφου Ανδρ. Γ. Παπαγεωργίου, εκ μέρους της Οργανωτικής Επιτροπής των εκδηλώσεων

Συγκεντρωθήκαμε σήμερα, εδώ σ' αυτό το χώρο του Χημείου, για να τιμήσουμε την καθολική αντίσταση του Ελληνικού Λαού στη φοβερή κατοχή του 41-44 και ειδικότερα να αποτίσουμε φόρο τιμής στους τότε συναδέλφους μας, που απ' αυτόν εδώ τον χώρο ξεκινώντας έλαβαν μέρος ή πρωτοστάτησαν ή ακόμα και έπεσαν νεκροί σε γεγονότα που αποτέλεσαν το έπος της Εθνικής Αντίστασης του Λαού μας κατά του φασισμού και του ναζισμού.

Σίγουρα καθυστερήσαμε. Τους λόγους τους ξέρουμε όλοι μας, μα δε ξεχάσαμε. Αξιωθήκαμε σήμερα να ξαναζήσουμε αυτές τις ιστορικές στιγμές.

Πέρασαν από τότε 43 ολόκληρα χρόνια κι είμαστε πολύ νέοι τότε, είμαστε νέοι όταν στις 27 Απρίλη του 41 μπήκε στην Αθήνα ο σιδερόφρακτος ναζιστικός στρατός. Δεν είχαμε όμως αιφνιδιαστεί. Γιατί 6 μήνες πριν ο Ελληνικός Λαός είχε κονταροχτυπηθεί στα βουνά της Πίνδου και της Αλβανίας με τον Ιταλικό φασισμό. Η στρατευμένη Ελληνική νεολαία είχε μπαρουτοκαπνιστεί και είχε ουσιαστικά νικήσει τους επιδρομείς πολεμώντας χέρι-χέρι με τον ορεινό πληθυσμό της Βορειοδυτικής Ελλάδας αλλά και με ολόκληρο τον Ελληνικό Λαό. Με το ξεσκήμα αυτό Στρατού και Λαού άρχισε το κίνημα αντίστασης του Ελληνικού Λαού ενάντια στο φασισμό. Και δεν ήταν μόνο αυτό: ο Ελληνικός Λαός είχε κάνει το πρώτο ρήγμα στο μύθο του «αήττητου άξονα», όταν σχεδόν ολόκληρη η Ευρώπη είχε σκύψει ή υποκύψει.

Αλλά για να τονιζτεί και φωτιστεί η μεγάλη σημασία της νίκης κατά του Ιταλικού φασισμού και στη συνέχεια του αθάνατου έπους της Εθνικής μας Αντίστασης, είναι χρήσιμο να αναφερθούμε με λίγα λόγια στην εσωτερική κατάσταση που επικρατούσε στην Ελλάδα τότε. Αυτή ήταν ευνοϊκή την εποχή εκείνη για τον επιτιθέμενο Ιταλικό φασισμό: υπήρχε μια μοναρχοφασιστική δικτατορία, που είχε κάνει το παν για να αδυνατίσει το εσωτερικό μέτωπο, αναστέλλοντας το Σύνταγμα, καταργώντας τις δημοκρατικές ελευθερίες του Ελληνικού Λαού, διαλύοντας όλα τα πολιτικά κόμματα της χώρας και τις συνδικαλιστικές οργανώσεις, στέλνοντας στις φυλακές και τα ξερονήσια τόσους και τόσους άξιους αντιφασίστες και δημοκράτες. Υπήρχε και η 5η φάλαγγα. Γι' αυτό και ο κίνδυνος από τον επιδρομέα ήταν πολύ μεγάλος.

Να γιατί το έπος της Αλβανίας και η Αθάνατη Εθνική Αντίσταση παίρνουν μεγαλύτερες διαστάσεις. Η μοναρχοφασιστική δικτατορία δεν είχε νικήσει τον Ελληνικό Λαό. Η Δημοκρατική - Πατριωτική και αντιφασιστική διάθεση του Ελληνικού Λαού παραμέρισε όλες αυτές τις αντιξοότητες και μεγαλούργησε.

Αλλά μια και τα σχέδια του άξονα τα χάλασε το παλλαϊκό μας ξεσκήμα στα βουνά της Αλβανίας, οι ναζιστές έστειλαν τις επίλεκτες μεραρχίες τους και τους αλεξιπτωτιστές τους για να ξεκαθαρίσουν την κατάσταση. Δυστυχώς, με την επίθεση της Γερμανίας, εκδηλώθηκε ανοιχτά πια η προδοσία τη δικτατορίας και των στρατηγών της. Συνθηκολόγησαν σχεδόν αμαχητί, εκτός από την απαρράμιλλη σε

ηρωισμό αντίσταση του στρατού μας στα οχυρα της Μακεδονίας. Και είναι γεγονός ότι λυγίσαμε αλλά δεν υποκύψαμε και δεν νοιώσαμε ούτε στιγμή νικημένοι. Ο Λαός αρνήθηκε να δεχτεί την υποδούλωση σαν κάτι μοιραίο, όπως συνιστούσαν ορισμένοι τότε αρθρογράφοι.

Και μετά την πρώτη απογοήτευση, την πίκρα και την κούραση, κι' ενώ άρχιζε η αρπαγή και η ερήμωση, η καταστροφή και η πείνα, ο λαός μας άρχισε να δημιουργεί λαμπρό, ολόφωτο, δυνατό, ακαταμάχητο, το δεύτερο μεγάλο του έπος, την Εθνική Αντίσταση.

Πρώτη αντιστασιακή πράξη ήταν η φροντισμένη συγκέντρωση και απόκρυψη όπλων και πολεμοφοδίων, που προέρχονταν από τα διαλυμένα Ελληνικά στρατεύματα και από τις στρατιωτικές αποθήκες. Η δεύτερη, και πιο σημαντική πράξη, ήταν η οργάνωση των αντιστασιακών δυνάμεων. Σ' αυτό βοήθησε πολύ το γεγονός της δραπετεύσης ενός σημαντικού αριθμού αντιφασιστών-κομμουνιστών από τα στρατόπεδα συγκέντρωσης κατά τις πρώτες ημέρες της κατοχής.

Καθαρά συμβολική σημασία για το άναμμα του αντιστασιακού αγώνα του Λαού μας είχε η ηρωική πράξη των δύο φοιτητών - του Μ. Γ. και Α. Σ. - που στις 30.5.41 - ένα μήνα μόλις μετά την εισβολή στην Αθήνα - κατέβασαν τη σημαία με τον αγκυλωτό σταυρό από την Ακρόπολη και έτσι τσαλάκωσαν μέσα σε κείνη τη θεοσκότεινη νύχτα τη φοβερή έπαρση του ναζισμού. Οι δύο αυτοί νέοι εκφράσαν εκείνη τη νύχτα το πνεύμα κάθε Έλληνα πατριώτη. Δεν είναι υπερβολή να πούμε ότι ήταν και η πρώτη εντυπωσιακή αντιφασιστική πράξη. Η αντίσταση είχε και τυπικά πια ξεκινήσει. Και ήταν η αρχή της μεγάλης νύχτας της κατοχής.

Ο Λαός γνώριζε πως ο δρόμος είναι πολύ ανηφορικός και μακρύς, πως είχε να αντιμετωπίσει έναν αμείλικτο εχθρό, πως τον περιμένουν διωγμοί και φυλακίσεις, εξορίες και βασανιστήρια, ακόμη και θάνατος. Μα δε δίστασε. Διάλεξε το δρόμο του ασιγαστου αγώνα. Αρχίζει να οργανώνεται.

Από τους πρώτους μήνες του καλοκαιριού γεννιούνται αντιστασιακές οργανώσεις και ξεκομμένες ομάδες για να αποτελέσουν αργότερα τις μαζικές αντιστασιακές οργανώσεις. Φυσικά η πύρινη αιχμή της λόγχης του έθνους, οι φοιτητές, πρωτοστατούν.

Από τούτη εδώ τη θέση, μια για πάντα, πρέπει να αποδώσουμε τιμή, στα παιδιά της ΟΚΝΕ και της Κ.Ν. του Πανεπιστημίου. Οι νέοι αυτοί, όταν «όλα τάσκιαζε η φοβέρα και τα πλάκωνε η σκλαβιά», διαθέτοντας πείρα οργανωτική, κάτω από την καθοδήγηση της ηγεσίας τους που είχε ξαναγυρίσει, αφού δραπετεύσε από τα ξερονήσια της εξορίας, δούλεψαν υπεράνθρωπα, με μυαλό, φανατικά, για την αντιστασιακή οργάνωση της νεολαίας του ΕΑΜΝ στην αρχή και της ΕΠΟΝ αργότερα.

Αλλά θα πρέπει επίσης να αποδώσουμε τιμή και σε όσους αγωνίστηκαν και θυσιάστηκαν μέσα από τις γραμμές του ΕΔΕΣ-ΕΚΚΑ-ΠΕΑΝ-Ι. Ταξιαρχίας της οργάνωσης «Ανάσταση του γένους» (ομάδας Ιβάνωφ) και των άλλων οργανώσεων

Εθνικής Αντίστασης.

Η Εθνική Αντίσταση είναι ο αθάνατος άθλος εκατομμυρίων Ελλήνων. Αμέτρητοι πατριώτες εντάσσονται τις παράνομες οργανώσεις και παλεύουν οργανωμένα-συστηματικά. Αλλά και αναρίθμητοι άλλοι Έλληνες προσφέρουν τις πολύτιμες υπηρεσίες τους στον αγώνα για περιθάλψη αγωνιστών, για συγκέντρωση πληροφοριών, για οικονομική ενίσχυση του αγώνα, για διαφυγή πατριωτών στο εξωτερικό, αλλά και για το ανηφόρισμα άλλων στα ελεύθερα βουνά, για να πυκνώσουν τις γραμμές των ενόπλων μαχητών της Αντίστασης.

Τιμή και δόξα στους πρωτομάχους εκείνους νέους Καραϊσκάκηδες

Με τους αγώνες της η Εθνική Αντίσταση έσωσε το Λαό από την πείνα, κράτησε ψηλά το εθνικό φρόνημα, εμπόδισε και περιόρισε την τρομοκρατία. Ματαίωσε την επέκταση των Βουλγάρων φασιστών. Ματαίωσε την επιστράτευση, έτσι που κανένας, μα ούτε ένας Έλληνας, δεν πήγε να πολεμήσει ενάντια στους συμμάχους και ιδιαίτερα στο Ανατολικό Μέτωπο. Είναι γνωστό σε όλους μας ότι όλοι οι Ευρωπαίοι, είτε ως Κράτη - σύμμαχοι της Ναζιστικής Γερμανίας - είτε ως εθελοντές αντικομμουνιστές, οργανωμένοι σε κυανές ή μαύρες ταξιαρχίες, πολέμησαν στο πλευρό του άξονα μέχρι που εξοντώθηκαν.

Αλλά πια ήταν η κατάσταση στο φοιτητικό χώρο και ιδιαίτερα στους χημικούς; Πολύ ενωρίς ξεπήδησαν οι παράνομες φοιτητικές οργανώσεις. Τα πρώτα συνθήματα που εμφανίστηκαν στους τοίχους των Εξαρχείων είχαν γραφτεί από φοιτητικά χέρια: Στην οδό Καλλιδρομίου και Τηλεμάχου έμεινε για πάρα πολύ καιρό το σύνθημα Ψωμί-Ελευθερία. Κι' ήταν μόνο Αύγουστος του 41 όταν γράφτηκε!!

Συστηματική δουλειά αρχίζει με το άνοιγμα του Πανεπιστημίου. Μαζεύτηκαν οι φοιτητές, άρχισαν οι συζητήσεις, τα πλησιάζματα από τους πρωτοπόρους, δημιουργήθηκαν οι πρώτες τριάδες, τα πρώτα χελιδόνια, που σιγά-σιγά θα πληθαιναν, για ν' αγκαλιάσουν το σύνολο σχεδόν των φοιτητών.

Εμείς, οι φοιτητές της χημείας, που λόγω των εργαστηρίων είχαμε στενότερη επαφή, πολύ γρήγορα βρήκαμε κοινή γλώσσα για συνεννόηση. Όλες οι τάξεις μπήκαν στο χορό. Μπορούμε να πούμε ότι η πλειοψηφία των φοιτητών της Χημείας, όχι μόνο μπήκε στις αντιστασιακές οργανώσεις, αλλά έπαιξε και πρωτοποριακό ρόλο.

Η αλληλεγγύη μεταξύ των φοιτητών ήταν δυνατή. Περιφρουρούσαμε ο ένας τον άλλον, και είναι χρήσιμο να τονιστεί ότι στη μεγάλη φοιτητική χημική οικογένεια δεν κατάφεραν να δημιουργηθούν φασιστικές οργανώσεις. Ειδικά στο Χημικό Τμήμα δεν είχαμε ούτε καταδότες, γι' αυτό και δεν είχαμε χτυπήματα από τη φοιτητική οικογένεια.

Αλλά το θέμα της μη δημιουργίας Γερμανοφασιστικής οργάνωσης στα Α.Ι. είναι μια άλλη ιστορία της Εθνικής μας Αντίστασης, που αξίζει να αναφερθεί και που ξεκινάει από την αποφασιστική και θαρραλέα στάση των φοιτητών, αλλά και ορισμένων καθηγητών μας, που εναντιώθηκαν στις οποιεσδήποτε παρόμοιες προσπάθειες - και έγιναν αρκετές τέτοιες. Έτσι όσοι αναλάβανε, από το 1942 ακόμη, τον άτιμο αυτό ρόλο - με τις ευλογίες βέβαια των κυβερνήσεων κουϊταλικής και την υψηλή προστασία των κατακτητών - τιμωρήθηκαν σκληρά από τους φοιτητές στα πρώτα μόλις βήματα της προσπάθειάς τους.

Οι φοιτητικές αντιστασιακές οργανώσεις είχαν βάλει για στόχο τους: να μην αφήσουν να φυτρώσουν φιλοναζιστικές

οργανώσεις στους Πανεπιστημιακούς χώρους, και το πέτυχαν, δεν φυτρώσαν. Το εσωτερικό μας μέτωπο ήταν πολύ δυνατό και αδιάσπαστο, γι' αυτό και πρόσφερε πολύτιμο έργο στον εθνικοαπελευθερωτικό αγώνα.

Σ' αυτούς τους φοιτητές και τις φοιτήτριες, αλλά και σε αρκετούς καθηγητές μας και σε περισσότερους ακόμη από το διδακτικό προσωπικό των χρόνων εκείνων, αποδίδουμε σήμερα τον οφειλόμενο φόρο τιμής και από τη θέση αυτή.

Όλα τα γεγονότα που διαδραματίστηκαν εκείνα τα ηρωικά χρόνια είναι και μικρά και μεγάλα. Όσοι είχαν την ιστορική ευκαιρία να τα ζήσουν, μπορούν να τα αναπολήσουν και να ξαναζήσουν εκείνες τις ανεπανάληπτες στιγμές. Μα θα μου επιτρέψετε να σταχυολογήσω μερικά απ' αυτά για να δοθεί η ευκαιρία και στους νεώτερους συναδέλφους και φίλους της σημερινής συγκέντρωσης να γευθούν κάτι από εκείνη την εποχή και να εκτιμήσουν το έργο των παλιών.

Θ' αρχίσω από τους... τοίχους της περιοχής μεταξύ Σόλωνος και Λεωφ. Αλεξάνδρας. Αυτοί είχαν γίνει η καθημερινή ζωντανή εφημερίδα για τους κατοικούντες αλλά και τους περαστικούς. Συντάκτες και τυπογράφοι ήταν κατά κανόνα φοιτητές της χημείας. Ήταν η περιοχή μας, ο δικός μας τομέας. Σ' αυτή την περιοχή ένα βράδυ, κατά τη διάρκεια γραφής συνθημάτων, ο αειμνηστος Γιάννης Δούκας, φοιτητής της Φ.Μ.Σ. όχι μόνο αφοπλίσει караμπινιέρο αλλά και του βούτηξε το κεφάλι μέσα στον κουβά με τη μπογιά. Και υπάρχουν σήμερα εδώ παρόντες συνάδελφοι που συμμετείχαν και έζησαν από κοντά αυτό το επεισόδιο.

Στις αίθουσες εργαστηρίων, στο μικρό αμφιθέατρο, αλλά και στην ταρατσα, μερικές φορές, γινότουσαν οι συναντήσεις και συνεννοήσεις για κάποια αντιστασιακή πράξη.

Οι συνελεύσεις των φοιτητών της χημείας, που αφορούσαν τη μόρφωση, τη διατροφή μας αλλά και τον απελευθερωτικό αγώνα, σε τούτο εδώ το αμφιθέατρο λάβαιναν χώρα.

Από αυτό το αμφιθέατρο στις 24.2.1942 μετά από πανηγυρική συγκέντρωση όλων των φοιτητών της Φ.Μ.Σ., ξεκίνησα με για να στεφανώσουμε τον ΞΑΝΘΟ στο Κολωνάκι και το ΡΗΓΑ και το ΓΡΗΓΟΡΙΟ τον Ε' στα Προπύλαια του Πανεπιστημίου, με σημαioφόρο φοιτητή της χημείας, και ομιλητή μπρος στο άγαλμα του Ρήγα πάλι φοιτητή της χημείας.

Από αυτόν εδώ τον χώρο τον Ιούνιο του 42 μετά από ενθουσιώδη και μαχητική συνέλευση, ξεκίνησε ένας ορμητικός φοιτητοχείμαρρος για να ενωθεί με χιλιάδες φοιτητών από τις άλλες Σχολές, με στόχο το Υπουργείο Παιδείας που ήταν τότε στην Πλ. Μητροπόλεως, με Υπουργό τον Καθηγητή Λούβαρι. Τα αιτήματά μας φαντάζεστε ποιά θα ήταν: άρχιζαν από το πρόβλημα σπουδών, έπαιναν το πρόβλημα του απαίσιου συσσιτίου από πληγούρι, και κατέληγαν σε επίσης καυτά ζητήματα που αφορούσαν το άσουλό μας, την κατάπαυση της τρομοκρατίας και την απελευθέρωση κρατουμένων φοιτητών. Εκεί, μας χτύπησαν οι Ιταλοί, εκεί πιάστηκαν συνάδελφοι και άλλοι τραυματίστηκαν. Όλη η περιοχή, μέχρι το Σύνταγμα, για αρκετές ώρες αντιβούιζε από τις φωνές και τα συνθήματά μας.

Από αυτόν εδώ τον χώρο οι φοιτητές της χημείας, μετά από συνέλευση, κατεβήκαμε στο ισόγειο και ζητήσαμε ακρόαση από τον τότε κοσμήτορα Σπ. Γαλανό. Κοντά στα άλλα, απαιτήσαμε και μας δόθηκε μια αίθουσα για εργαστήρια, που ήταν τότε θεόκλειστη. Και να σκεφτεί κανείς πόση ανάγκη είχαμε από εργαστηριακούς χώρους, μια και οι Γερμανοράδες είχαν καταλάβει όλες τις μπροστινές αίθου-

οες, τις οποίες χρησιμοποιούσαν για να συσκευάζουν το αίμα που έπαιρναν, από ποιούς άραγε; για να το αποστειλουν στους αιμορραγούντες συναδέλφους τους στο ανατολικό μέτωπο. Και ήταν ακόμη καλοκαίρι του 42!

Είναι μεσημέρι 20.9.42. Βρισκόμαστε στο διπλανό χώρο του τότε Γυμναστηρίου, που χρησίμευε για χώρος διανομής του συσσιτίου, αλλά και ως τόπος συναντήσεως φοιτητών του Πανεπιστημίου. Ακουσθηκε μια τρομακτική έκρηξη κάπου κοντά μας. Ξαφιαστήκαμε και τρέξαμε να μάθουμε τι είχε συμβεί: Και μάθαμε: Μια ομάδα παλικαριών της ΠΕΑΝ - που ανάμεσά τους ήταν και ο φοιτητής της χημείας Τ.Μ. - είχε ανατινάξει το άντρο των γκεσταπικών της Ε.Σ.Π.Ο. στη γωνία Πατησίων και Γλάδστωνος. Πολλά τα θύματα τούς, φραγμός στη δημιουργία φασιστικής οργάνωσης, ανέβασμα του ηθικού μας.

Τιμή και δόξα στους πρωτομάχους αυτούς που έδωσαν το παράδειγμα του αγώνα και της θυσίας.

Από αυτόν εδώ το χώρο οι φοιτητές της χημείας, ξεκίνησαν και ενώθηκαν με το ποτάμι των δεκάδων χιλιάδων Αθηναίων που κατευθύνθηκαν στο Υπ. Εργασίας - Τσιτσά και Μπουμπουλινάς - με αιτήματα: Ψωμί και συσσίτια, κάτω ο τρομοκρατία, λευτεριά στους κρατούμενους. Εκεί, στον οδό Ζαΐμη και Στουρνάρα, ξεψύχησε μέσα στα χέρια μας, ο πρώτος νεκρός διαδηλωτής της Αθήνας: ο αιμνηστος φοιτητής Μήτσος Κωνσταντινίδης, στέλεχος της Οργάν. ΕΑΜΝ. Το ίδιο εκείνο βράδυ συνεργεία από φοιτητές άλλαξαν τις πινακίδες του δρόμου και τις αντικαταστήσανε με το όνομα του νεκρού. Οδός Μ.Κ. Αυτή η δολοφονία δε φόβισε τη φοιτητική γενιά. Απεναντίας, άναψε πióτερο το μίσος ενάντια στον καταχτητή και τους συνεργάτες του, πύκνωσε τις γραμμές των αντιστασιακών οργανώσεων, σφρηλάτησε περισσότερο τους αγωνιστές. Και να σκεφτεί κανείς ότι η μαύρη νύχτα της κατοχής δε φαινότανε ακόμη να ξανοίγει, αργούσε ακόμη το Στάλιγκραντ και το Ελ Αλαμέιν.

Από αυτόν εδώ το χώρο ξεκίνησαν και οι πρώτοι συναδέλφοι της χημείας, για να πιάσουν στα γερά τους χέρια το όπλο και να παλαίσουν μέσα από τις γραμμές των αντάρτικων οργανώσεων, που έγιναν ο φόβος και ο τρόμος των καταχτητών και των εθνοπροδοτών. Έτσι έπαψαν αυτοί να είναι ασύδοτοι, να τυραννούν τους πατριώτες και να ληστεύουν το βίός τους. Υπήρχε τώρα πια ο τιμωρός κι εκδικητής αντίρτησης.

Απο εδώ ξεκίνησαν δεκάδες συναδέλφοι Χημικοί για να στελεχώσουν πολλές οργανώσεις τόσο των συνοικιών της Αθήνας και του Πειραιά όσο και πολλών επαρχιών. Υπήρξε μεγάλη η προσφορά τους στον κοινό αγώνα.

Ποιός από τους παλιούς συναδέλφους δε θυμάται εκείνες τις μεγαλειώδεις εκδρομές εκατοντάδων και εκατοντάδων φοιτητών στο Καλαμάκι και στο Ελληνικό, που είχαν και ψυχαγωγικό και αντιστασιακό σκοπό; Ποιός δε φέρνει στη μνήμη του τις ομάδες των συναδέλφων, πάνω σε καρότσι κουβαλούσαν το συσσίτιο από το χημείο στα προάστια, για να γίνει εκεί η διανομή του; Δεν ήταν εκδρομές αυτές, ήταν πανηγύρια, ήταν συγκεντρώσεις για εθνική ανάταση, για οργάνωση νέων αγώνων, για ένταξη νέων μελών στις αντιστασιακές οργανώσεις, για προώθηση άλλων στην ελεύθερη Ελλάδα. Είχαν σαν σκοπό την τόνωση του ηθικού, και του δικού μας και Αθηναϊκού Λαού. Σ' αυτές τις εκδρομές απαγγέλλθηκαν ποιήματα και τραγουδήθηκαν αντιστασιακά τραγούδια, σ' αυτές δημιουργήθηκε και πρωτοακουσθηκε το: «Ελλάδα μας-Ελλάδα μας ως τότε σκλάβια θάσαι, το μαύρο ύπνο της σκλαβιάς ως τότε θα κοιμάσαι;»

Σε όλους είναι γνωστός ο ρόλος που έπαιξε το αντιστασιακό τραγούδι στα χρόνια του εθνικοαπελευθερωτικού αγώνα. Το «ΠΟΛΕΜΑΜΕ ΚΑΙ ΤΡΑΓΟΥΔΑΜΕ» δεν ήταν μόνο ένα πετυχημένο σύνθημα, αλλά και μια πραγματικότητα. Τα τραγούδια μας έκφραζαν το πνεύμα και τη διάθεση της αντίστασης που πάλευε και προετοιμαζε ένα καλύτερο αύριο, το αύριο της προόδου, της δημοκρατίας και της ειρήνης. Σήμερα, με αναγνωρισμένη πια την Εθνική Αντίσταση, οι μνήμες του Λαού ξαναζωντανεύουν εκείνη την ηρωική εποχή, με το αντιστασιακό τραγούδι, που τώρα ελεύθερα τραγουδιέται σ' όλη τη χώρα και που πολύ σύντομα πρέπει να μπει και στα σχολικά βιβλία.

Το πόσο ο Λαός της Αθήνας, αναγνώριζε την αγωνιστικότητα των φοιτητών, και γι' αυτό μας συμπαθούσε ειλικρινά, φαίνεται και από αυτό το περιστατικό, που συνδέεται με τις εκδρομές μας: Όταν το βράδυ της επιστροφής στεκόμαστε στις μακριές ουρές στο Εντεμ για να επιβιβαστούμε στα τριπλά - όπως ήταν τότε - τραμ, ο κόσμος παραχωρούσε ευχαρίστως τη σειρά του, για να μπούμε όλοι οι εκδρομείς-φοιτητές στην ίδια σειρά των τραμ, γιατί ήξερε πως αυτό κομβόι με τους ψυχωμένους φοιτητές, θα γινότανε Λάβαρο, σημαία, που σε όλη τη διαδρομή θα σκόρπιζε μηνύματα αισιοδοξίας, μηνύματα αγωνιστικά. Κι όταν φτάναμε στο Σύνταγμα - στο τέρμα της διαδρομής - εκεί, κάτω από τη μύτη του καταχτητή, στήναμε το χορό και μετά, όπως καταλαβαίνετε, άρχιζε το κυνηγητό. Οι φοιτητές με την εκδρομή τους είχαν δώσει άλλη μια «μάχη»!

Μέσα από αυτό το κτίριο ξεκινούσαν οι διάφορες κινητοποιήσεις, για να απαιτήσουμε, μαζί με διαλεχτούς καθηγητές μας την απελευθέρωση συναδέλφων που είχαν συλληφθεί, και πολλές φορές το πετυχαίναμε.

Μπροστά στα σκαλοπάτια του Χημείου πέταξαν νεκρό το φοιτητή του Πολυτεχνείου Φαίδωνα Αντωνόπουλο, που είχε συλληφθεί την προηγούμενη ημέρα και είχε βασανιστεί από «Έλληνες» στο άντρο της οδού Ελπίδος.

Και μια θεοσκότεινη νύχτα άξαφνα φωτίστηκε η Αθήνα. Τι είχε συμβεί;

Μια ψυχωμένη ομάδα φοιτητών - μαζί τους και της χημείας - κατάφερε να στείσει στα Τουρκοβούνια - στο σημερινό Αττικό Άλσος - ένα σκελετό φτιαγμένο με στουπί και ποτισμένο με πετρέλαιο. Όταν τον άναψαν, οι Αθηναίοι, με κατάπληξη είδαν να φεγγοβολούν τα 4 γράμματα της νεογέννητης ΕΠΟΝ, εκείνης που εμπύχωσε εκατοντάδες χιλιάδες Ελληνόπουλα στους κατοπιούς αγώνες.

Επονίτες φοιτητές της χημείας είχαν αναλάβει - και εκτέλεσαν με το παραπάνω - την εντολή να γράψουν συνθήματα ενάντια στους καταχτητές, στη Μητρόπολη και τους γύρω απ' αυτήν χώρους, όταν η Κυβέρνηση των εθνοπροδοτών θέλησε να καπηλευτεί ακόμη και την άγρια δολοφονία από τους Γερμανούς των 1.300 Καλαβρυτινών, οργάνωνοντας τι; «μνημόσυνο» για τα θύματα των Καλαβρυτινών, οργάνωνοντας τι; «μνημόσυνο» για τα θύματα τινών. Ποια ειρωνεία!

Φοιτητές, κυρίως της χημείας, που ο επικεφαλής του συνεργείου ο Αντώνης Αντωνόπουλος είναι σήμερα μαζί μας, είχαν αναλάβει να βοηθήσουν στην κηδεία της επονίτισας ΣΤΑΘΟΠΟΥΛΟΥ, που τη δολοφόνησαν τον Ιούλη του 43 στη μεγαλειώδη εκείνη εκδήλωση ενάντια στην κάθοδο των Βουλγάρων φασιστών στη Μακεδονία. Το πτώμα είχε μεταφερθεί στον Άγιο Ελευθέριο, στου Γκύζη, στη γειτονιά της ηρωίδας, και κατά την ώρα της κηδείας κατέφθασε τμήμα Ιταλών για να πάρει τη σορό - και τους νεκρούς φοβόσανε

ακόμη – μα οι φοιτητές με τη συμπαράσταση του εκκλησιαζομένου Λαού και τη βοήθεια ταξιτζή, φυγάδευσαν από την πλαϊνή πόρτα της εκκλησίας τη νεκρή και την έθαψαν όπως έπρεπε στο Νεκροταφείο του Ζωγράφου.

Αιωνία η μνήμη της Παναγιώτας μας

Επιτροπή φοιτητών χημείας παρουσιάστηκε στην Αρχιεπισκοπή γαι να ζητήσει την επέμβαση της εκκλησίας για την απελευθέρωση συλληφθέντων συναδέλφων. Αναφέρω αυτό περιστατικό όχι για τη μοναδικότητά του – τέτοιες εξορμήσεις σε διάφορες κατευθύνσεις ήταν καθημερινή ρουτίνα – αλλά γιατί περιέχει και την αστεία πλευρά. Μπήκαν οι φοιτητές σε μια αίθουσα που τους υπέδειξαν και περίμεναν τον Αρχιεπίσκοπο Δαμασκηνό. Κάθησαν στα στασιδία. Ένας συνάδελφος, ο Στέλλιος Χατζηγιαννάκος που πρέπει να παρευρίσκεται σήμερα μαζί μας, κάθησε σε μια κάπως ευρύχωρη θέση, οπότε εμφανίστηκε κάποιος ιερωμένος και του λέει: Παιδί μου σήκω από εκεί, εκεί κάθεται ο Αρχιεπίσκοπος. Βλέπεις είχε καθήσει στο θρόνο του Αρχιεπισκόπου!

Θα ήταν παράλειψη αν δεν αναφέρω και τη δράση των τότε Χημικών, που, εκτός από την εθνικοαπελευθερωτική δράση τους, οργάνωσαν καταναλωτικό συνεταιρισμό, και συνεταιρισμό των ανέργων Χημικών, που μοίραζε στα μέλη του: σαπούνι, σταφίδα, οινόπνευμα, κρασί και άλλα είδη. Είχε οργανωθεί και λειτουργούσε και συσσίτιο Χημικών στην οδό Κάνιγγος 10. Αλλά και η Ε.Ε.Χ., ως επιστημονικό σωματείο, με εκπροσώπους τον Κ. Νεύρο και τον αειμνηστο Ν. Κάρνη, είχε συνυπογράψει υπομνήματα διαμαρτυρίας κατά των εκτελέσεων ομήρων και κατά της εξόντωσης των Ελλήνων της Ισραηλιτικής Κοινότητας Θεσσαλονίκης, με παραλήπτες τις Γερμανικές Αρχές κατοχής και την υπηρετική τους Κυβέρνηση.

Είναι παραμονή της 25ης Μαρτίου του 43 και το ΕΑΜ των επιστημόνων καλλιτεχνών και διανοουμένων της Αθήνας, στο οποίο ανήκε και το ΕΑΜ των Χημικών, αποφασίζει να κάνει εκδηλώσεις σε όλα τα θέατρα της Αθήνας στη βραδινή παράσταση.

Οι Χημικοί ανάλαβαν το μεγαλύτερο, το REX, στο οποίο κρατούσαν υποχρεωτικά τα πρώτα καθίσματα για τους θεατρόφιλους του ξανθού γέννους των Ούνων.

Μόλις άνοιξε η αυλαία για τη δεύτερη πράξη του έργου, ο συνάδελφος Γιάννης Κορομηλάς από τον εξώστη, με το θρυλικό χωνί, κάλεσε τους θεατές να αγωνιστούν κατά των κατακτητών για τη λευτεριά της Πατρίδας μας και ζήτησε να τραγουδήσουν τον Εθνικό Ύμνο. Στην αρχή, δειλά-δειλά, και σε λίγο, όλο το θέατρο και οι ηθοποιοί μαζί όρθιοι, τραγούδησαν, αφηφώντας τους παρόντες Γερμανούς και τα όργανά τους. Ο ίδιος συνάδελφος αργότερα συνελήφθη από τους βασανιστές της οδού Ελπίδος και βασανίστηκε απάνθρωπα. Είχε βέβαια κάνει μεγάλο έγκλημα, αγαπητέ μου, αμετανόητε Γιάννη.

Η οργάνωση των φοιτητών Χημείας βοήθησε να λιποτακτήσει από το στρατό της Βέρμαχτ και να περάσει στις δυνάμεις της Αντίστασης ένα γερμανό αντιφασίστα (Αύγουστος 1943). Επί 3 μήνες παρέμενε παράνομος μαζί μας ώπου τον προωθήσαμε στην Ελεύθερη Ελλάδα κι έγινε μαχητής του Ε.Λ.Α.Σ.

Το όνομα του Gerhard Reinhardt και το ψευδώνυμο του Μανώλης. Είναι ένας απ' αυτούς που ηγήθηκαν των 800 Γερμανών-στρατιωτών που είχαν προσχωρήσει στις ανταρτικές δυνάμεις, ιδρύοντας την «Αντιφασιστική Επιτροπή της Ελεύθερης Γερμανίας».

Με το τέλος του πολέμου εκλέχτηκε γραμματέας της Αντιστασιακής Οργάνωσης των Γερμανών βετεράνων του Β' Παγκόσμιου Πολέμου.

Σήμερα είναι συνταξιούχος-κοινωνικός παραγοντας, ιστορικός. Ζει στην Ανατολική Γερμανία.

Διεύθυνσή του: Koppenstrasse 67 Berlin 1017

Είναι τόσα πολλά τα «μικρά» αυτά γεγονότα που χαρακτηρίζουν την εποχή εκείνη, ώστε μπορεί κανείς να μιλάει πολλές-πολλές ώρες. Μα γιατί να σας κουράζω με την απαρίθμησή τους, απλώς, από τον τεράστιο ζωγραφικό πίνακα που έφτιαξε ο ήρωας λαός μας και φοιτητές του, έδειξα μερικές πινελιές του.

Πέρασαν από την απελευθέρωση 40 ολόκληρα χρόνια. Μόλις πρόσφατα η καθολική Εθνική Αντίσταση είναι καταξιωμένη και επίσημα, γιατί ο Λαός δε χρειάστηκε να την αναγνωρίσει. Την είχε ο ίδιος δημιουργήσει. Θα πρέπει λοιπόν όλοι μας να γιορτάσουμε τη φετεινή επέτειο της απελευθέρωσης, συσπειρωμένοι, όπως τότε, γύρω από το λάβαρο της δημοκρατίας, της ανεξαρτησίας, της ειρήνης.

Τα ιδανικά της Εθνικής μας Αντίστασης, Εθνική Ανεξαρτησία-δημοκρατία-ειρήνη-λαϊκή κυριαρχία, που εμψυχώνουν και τους μετέπειτα λαϊκούς μας αγώνες, όπως την αντιχουντική δράση, με κορυφαία συγκλονιστική στιγμή το «Πολυτεχνείο», παραμένουν και σήμερα ολοζώντανα στην καρδιά του Λαού μας.

Δείχνουν ότι, ο ενωμένος – όπως τότε – λαός μας και οι προοδευτικές του δυνάμεις, μπορούν να αποθαρρύνουν και να αποτρέψουν κάθε αντιδημοκρατική και ξένη επιβουλή, να αντιμετωπίσουν τις όποιες δυσκολίες και ν' ανοίξουν τις λεωφόρους της προόδου.

Η σημερινή μας εκδήλωση – ένα μικρό τμήμα μιας γενικότερης εκδήλωσης – στοχεύει: Να τιμήσει την Εθνική Αντίσταση και τους συναδέλφους χημικούς που πήραν μέρος σ' αυτήν, να αποτίσει φόρο τιμής, σε κείνους που δε γύρισαν από τη μάχη εκείνη, αλλά και να διακηρύξει στις νεότερες γενιές ότι εμείς οι αγωνιστές της Εθνικής Αντίστασης, που είμαστε και θεματοφύλακες της, θα είμαστε παρόντες σε όλους τους αγώνες για τη ζωή και τη λευτεριά, για τη δημοκρατία και την ειρήνη, για την κοινωνική πρόοδο και την Εθνική Ανεξαρτησία.

Χαιρετισμός του προέδρου της Ε.Ε.Χ., συναδέλφου Π. Χαμακιώτη στο γιορτασμό της Εθνικής Αντίστασης.

Κυρίες & Κύριοι,
Αγαπητοί συναδελφοί,

Η διατήρηση ιστορικής μνήμης σε ένα λαό, είναι στοιχείο που διασφαλίζει την συνέχεια της εθνικής του πορείας, στοιχείο που δικαιώνει τους αγώνες του, τον διατηρεί σε αγωνιστικής ετοιμότητα για την προάσπιση των εθνικών του ιδανικών, την προστασία του εδάφους του, την διατήρηση αμόλυντης της πολιτιστικής του κληρονομιάς.

Για την προστασία της πατρίδας μας, του εθνικού μας χώρου, της ελευθερίας, της ειρήνης, της δημοκρατίας, ο ελληνικός λαός στην μακραίωνη ιστορία του αγωνίστηκε πολλαπλά με βαθειά πίστη και προσήλωση στις αξίες αυτές.

Συμπληρώνονται εφέτος 40 ολόκληρα χρόνια από την ολοκλήρωση του Εθνικοαπελευθερωτικού αγώνα του Ελληνικού λαού ενάντια στις φασιστικές-Ναζιστικές δυνάμεις του Άξονα.

Η Εθνική μας Αντίσταση της περιόδου 41-44, αποτέλεσε την φυσική συνέχεια του Εθνικοαμυντικού αγώνα του 1940-41 και αποτελεί την καθολική, αυθόρμητη και οργανωμένη εποποιία της νεώτερης Ελληνικής ιστορίας.

Το 1941 ο Ελληνικός λαός έχασε μια μάχη. Δεν ήταν όμως ο χαμένος του Αγώνα. Συνέχισε να αγωνίζεται για την απελευθέρωση της Πατρίδας χωρίς ούτε στιγμή να υποταχθεί στους πολεμοκάπηλους και τους Συμμάχους τους.

Ο αντιστασιακός αγώνας οργανώθηκε και κάλυψε όχι μόνο ολόκληρο τον Ελληνικό χώρο, αλλά επεκτάθηκε και κάλυψε περιοχές στις οποίες το Ελληνικό στοιχείο έκανε αισθητή την παρουσία και δράση του.

Η διατήρηση του διχαστικού εμφυλιοπολεμικού κλίματος εμπόδισε για 40 χρόνια την πλήρη δικαίωση των αγώνων και θυσιών του Ελληνικού λαού.

Γι' αυτό, το αίτημα για την αποκατάσταση της ιστορικής αλήθειας, και την δικαίωση των αγώνων και της προσφοράς του κάθε Έλληνα αντιστασιακού, αποτέλεσε πάγιο αίτημα του Ελληνικού λαού.

Με το Νόμο 1285/82 η Κυβέρνηση της Αλλαγής ανταποκρίθηκε στο αίτημα αυτό και τοποθέτησε την Εθνική Αντίσταση 41-44 στο ιστορικό βάθρο του μεγαλειώδους γεγονότος της Νεώτερης Ελληνικής Ιστορίας.

Η Ε.Ε.Χ. θεωρεί την αναγνώριση της Εθνικής Αντίστασης σαν σημαντικό βήμα για την ιστορία του τόπου, που οδηγεί στην Εθνική Συμφιλίωση και στην Εθνική Ενότητα. Βήμα, που καταδικάζει τη διατήρηση κλίματος Εθνικού Διχασμού και δίνει τη σωστή διάσταση στις Αντιστασιακές πράξεις και αναδεικνύει τη συμμετοχή στην Αντίσταση σε ένα από τους υψηλότερους τίτλους τιμής.

Είμαστε ευτυχείς που σε μας έλαχε ο κλήρος να τιμήσουμε μετά από τόσα χρόνια τους αγωνιστές εκείνους που έδωσαν τη ζωή τους στην Εθνική υπόθεση, που με τον ένα

ή τον άλλο τρόπο οργανωμένοι σε Εθνικές Ανταρτικές ομάδες, σε Εθνικές Οργανώσεις Πληροφοριών και Δολιοφθοράς ή σαν μεμονωμένοι Αγωνιστές πρόσφεραν στις υπηρεσίες τους και πολέμησαν τους κατακτητές.

Η συμμετοχή στον Αντιστασιακό Αγώνα αποτελεί ιστορική διδαχή πελώριας σημασίας για μας τους νεώτερους αλλά και για τους επερχόμενους.

Τιμάμε σήμερα ιδιαίτερα τους συναδέλφους μας Χημικούς ή φοιτητές τότε της Χημείας που με τον ένα ή τον άλλο τρόπο συμμετείχαν στην Εθνική Αντίσταση που έδωσαν την ζωή τους στον Αγώνα, τους συναδέλφους εκείνους που τραυματίστηκαν, φυλακίστηκαν, κυνηγήθηκαν ή προπηλακίστηκαν γιατί τοποθέτησαν το Εθνικό συμφέρον πάνω από ατομικές επιδιώξεις και φιλοδοξίες.

Δεν εξετάζουμε το μετερίζι που ο καθένας τους κατέλαβε για να προσφέρει τις υπηρεσίες του, δεν εξετάζουμε τα πολιτικά του φρονήματα ή τις θρησκευτικές του πεποιθήσεις.

Τους τιμάμε ίσα, όλους.

Η εκδήλωση που αρχίζει σήμερα αποτελεί τον ελάχιστο φόρο τιμής των Ελλήνων Χημικών στους συναδέλφους μας Αντιστασιακούς. Και αποτελεί για μας όχι μόνο μια υποχρέωση αλλά και ένα συναδελφικό και εθνικό καθήκον.

Υπάρχουν μεγάλοι απόντες στη σημερινή μας εκδήλωση. Είναι απόντες όλοι εκείνοι που έφυγαν στα 40 χρόνια που μεσολάβησαν. Εμείς τους τιμάμε όλους και με σεβασμό τους φέρνουμε στη μνήμη μας.

Παρά το γεγονός ότι καταβάλλαμε κάθε προσπάθεια να έχουμε ολοκληρωμένο τον κατάλογο των συναδέλφων Αντιστασιακών, ίσως να υπάρχουν παραλείψεις.

Σας ζητάμε να δείτε το νόημα και τη σημασία της εκδήλωσής μας και καλούμε κάθε ένα που έχει στοιχεία να τα θέσει υπόψιν μας για να συμπληρωθεί η ιστορία της αντιστασιακής δράσης του κλάδου.

Εκ μέρους του Δ.Σ. της Ε.Ε.Χ. θα ήθελα να ευχαριστήσω τα μέλη της Οργανωτικής Επιτροπής που βοήθησαν στην οργάνωση της εκδήλωσης αυτής.

Ευχαριστούμε το Πανεπιστήμιο της Αθήνας για την ολόθερμη υποστήριξη που μας έδωσε, καθώς και για την άδεια να εντοιχίσουμε την αναμνηστική πλάκα στην πρόσοψη του παλαιού Χημείου που αποτελεί χώρο ουσιαστικής Αντιστασιακής δράσης των τότε φοιτητών Χημείας και των καθηγητών τους. Επίσης ευχαριστούμε την παιδική χορωδία του Δήμου Νικαίας που με την συμμετοχή της ομορφαινει την εκδήλωσή μας.

Και τέλος ευχαριστούμε όλους εσάς που ανταποκριθήκατε στην πρόσκλησή μας και με την συμμετοχή σας βοηθήσατε στην επιτυχία της εκδήλωσης.

Χαιρετισμός του Αντιπρύτανη του Πανεπιστημίου της Αθήνας Άλκη Αργυριάδη.

Συναγωνιστές και συναγωνίστριες,

από μέρους του Εθνικού και Καποδιστριακού Πανεπιστημίου Αθηνών χαιρετίζω θερμά την σημερινή εορταστική εκδήλωση της Ένωσης Ελλήνων Χημικών. Την χαιρετίζω θερμά για δυο λόγους: Για ένα λόγο μεγάλο και σοβαρό, γιατί είναι όσο ξέρω η πρώτη εκδήλωση σε πανεπιστημιακό χώρο σε τιμή και δόξα της Εθνικής Αντίστασης. του μεγάλου αυτού έπους της ελληνικής ιστορίας που άρχισε με τον θρίαμβο του Αλβανικού και τελείωσε με το ολοκαύτωμα της Εθνικής Αντίστασης. Τέτοιες εξάρσεις στη ζωή ενός λαού δεν είναι πολλές. Η επανάσταση του 1821 και η Εθνική Αντίσταση 1940-45, να οι δύο μεγάλες, οι ανεπανάληπτες σελίδες της νεοελληνικής ιστορίας. Αστραπές φωτεινές που καταυγάζουν το στερέωμα και δίνουν νόημα και περιεχόμενο στη ζωή ενός λαού κι ενός Έθνους. Μεγάλος λοιπόν ο έπαινος για την Ένωση Ελλήνων Χημικών που οργάνωσε ετούτη εδώ την εκδήλωση στο χώρο του Χημείου, χώρο μάχης τα χρόνια της Εθνικής Αντίστασης, θα έλεγαν όσοι τα έζησαν.

Και ο δεύτερος λόγος που χαιρετίζω με συγκίνηση τη σημερινή συγκέντρωση είναι προσωπικός και γι' αυτό ίσως ασήμαντος: Θυμάμαι την εποχή εκείνη, όταν κι ο ίδιος δεκατριών μόλις χρονών απ' τις γραμμές της ηρωϊκής ΕΠΟΝ έπαιρνα κι εγώ το ταπεινό μου μέρος στο γενικό ξεσηκωμό. Ήμουν μικρός βέβαια, μα πρόφτασα και τους τοίχους μου να βάψω, και τις προκηρύξεις μου να ριξώ, και το ξύλο μου να φάω. Κι όποιος εζήσε εκείνο τον ενθουσιασμό, εκείνη τη πίστη, πως να, «λεύτερη πια η πατρίδα και πανανθρώπινη η λευτεριά», ποτέ δεν μπορεί να τα ξεχάσει. Και νοιώθει ιδιαίτερα τραγικό το δρόμο του μαρτυρίου που επακολούθησε, του κατατρεγμού, της κατασυκοφάντησης, σαράντα τώρα χρόνια, ως την επίσημη επιτέλους αναγνώρι-

ση και καταξίωση.

Συναγωνιστές και συναγωνίστριες, αγαπητοί φίλοι,

εκάματε την απαρχή, και με την πλάκα που σε λίγο θα αποκαλύψουμε, για την αποκατάσταση της Εθνικής Αντίστασης στο Πανεπιστήμιο. Γιατί δεν πρέπει να ξεχνάμε, πως από αυτό εδώ το ίδρυμα ξεπήδησαν τόσοι και τόσοι ανώνυμοι και επώνυμοι αγωνιστές της Εθνικής Αντίστασης, που πολλοί απ' αυτούς έπεσαν τραγικά και ένδοξα, φοιτητές αλλά και καθηγητές. Μην ξεχνάμε πως καθηγητές αυτού του Πανεπιστημίου ήταν ο Αλέξανδρος Σβώλος, ο Πρόεδρος της ΠΕΕΑ, ο Γιώργος Γεωργαλάς, ο Πρόεδρος της ΕΠΟΝ, ο Πέτρος Κόκκαλης κ.α. που αντί τιμής γνώρισαν τη δίωξη, την απόλυση, τον εξοστρακισμό. Κι εγώ λοιπόν σαν Αντιπρύτανης και μέλος της πανεπιστημιακής συγκλήτου σας δίνω την υπόσχεση να φέρω σύντομα στη σύγκλητο πρόταση για πανηγυρική αποκατάσταση και αναγνώριση του έργου των ηγετών και αγωνιστών της Εθνικής Αντίστασης στο Πανεπιστήμιο τούτο.

Αγαπητοί φίλοι,

Οι ηρωϊκοί εκείνοι καιροί ανήκουν στην ιστορία. Σαράντα χρόνια από τότε. Σήμερα άλλα μεγάλα προβλήματα μας διακατέχουν και ζητούν τη βοήθεια όλων μας στη λύση τους. Ανάμεσα τους πρωταρχικό και πρωτοσήμαντο το πρόβλημα της ειρήνης, του σταματήματος των εξοπλισμών, της αποφυγής του πυρηνικού ολοκαυτώματος, της ειρηνικής συνύπαρξης και φιλίας των λαών. Εμπνευσμένοι από το μεγάλο παράδειγμα της Εθνικής Αντίστασης ας δώσουμε το παρόν ενωμένοι και σε τούτο εδώ τον μεγάλο αγώνα, τον αγώνα της ειρήνης.

Σας ευχαριστώ

Ομιλία του συνάδελφου Τ. Τσέτη στην εκδήλωση στα γραφεία της Ε.Ε.Χ.

«Πατρός και μητρός και των άλλων προγόνων τιμώτερον εστίν η Πατρίς»

Αυτό το αξίωμα και αυτή τη προσταγή δεν τα ξεχασαν και δεν τα ξεχνούν ποτέ οι Έλληνες γι' αυτό και η Ελλάδα του 41, όταν «όλα τάσκιαζε η φοβέρα και τα πλάκωνε η σκλαβιά», μεταβλήθηκε ξαφνικά σ' ένα απέραντο ναό, όπου η Ελληνική ψυχή δέχονταν τη μετάληψη από το αίμα των ηρωικών νεκρών της Πίνδου, της Αλβανίας, του Ρούπελ, της Κρήτης και τόσων άλλων τόπων θυσίας και ηρωισμού. Ο Ελληνισμός σ' όλο του το μεγαλείο!

Τα νιάτα της εποχής εκείνης τρέχουν να ενταχτούν στις οργανώσεις της Εθνικής Αντίστασης άλλοι σε καθήκοντα συλλογής πληροφοριών, άλλοι σε ομάδες Δολιοφθοράς κι άλλοι στα ένοπλα τμήματα των βουνών.

Η Εθνική Ανάταση έφθασε στο απροχώρητο!

Τίποτα δεν μπορεί ν' ανακόψει την ορμή και τη θέρμη του αγώνα που ξεκίνησε για το διώξιμο του Κατακτητή, για τη ζωή, για τη Λευτεριά, για την ακεραιότητα της Ελληνικής γης, για την Εθνική ανεξαρτησία.

Ο ανυπόταχος Ελληνικός Λαός που μόλις είχε υποδεχθεί τους νικητές της Πίνδου, σαν νικημένους, διψασμένους, πεινασμένους, χωρίς όπλα και σημαίες, ξεκινούσε το θαύμα της Αντίστασης.

Η Πίνδος μας άνοιξε το δρόμο, η Ελλάδα πρέπει να ζήσει γιατί είναι επιταγή κι' αξίωση, πρέπει να λευτερωθεί για να την παραδώσουμε στα παιδιά μας όπως μας την είχαν παραδώσει και σε μας, με τόσες θυσίες, οι πατεράδες μας και οι παππούδες μας.

Ήταν χρέος μας, ήταν ιερή παρακαταθήκη που τη διεκδικούσε η αιωνιότητα, δεν ήταν δυνατόν να μην τη δεχτούμε.

Έτσι στρατευτήκαμε όλοι, φοιτητές, επιστήμονες, διανοούμενοι, εργάτες, αγρότες, κάτω απ' τις σημαίες της Αντίστασης για τα μεγάλα ιδανικά: τη λευτεριά, την Εθνική ανεξαρτησία, για ένα χαρούμενο, ειρηνικό κι' ευτυχημένο μέλλον της γενιάς μας και της γενιάς πουρχόταν πίσω από μας και των γενιών που θαρχόταν αργότερα.

Τότε γράφθηκαν ανεπανάληπτες σελίδες δόξας κι' ηρωισμού, με πολύμορφους αγώνες για το διώξιμο των φασιστικών και ναζιστικών ορδών που μόλυναν με τη μπότα τους την ιερή γη μας.

Ανιδιοτέλεια, ορμή, θέρμη, αυτοθυσίες και με απόλυτη πίστη στην Ανάσταση, δυναμώσαμε απ' το σάλπισμα της νίκης π' αντιλαλούσε στα φαράγγια, τις χαράδρες και στις κορφές των Ελληνικών βουνών. Τα φονικά βόλια των εκτελεστικών αποσπασμάτων σώριαζαν τα σώματα των αγωνιστών της Αντίστασης όχι όμως και τις ψυχές των Ελλήνων.

Γι' αυτό μέσα απ' τον ασφυκτικό εκείνο εφιάλτη του τρόμου, των καταδόσεων, τις σφαγές των αθών γυναικοπαίδων των Καλαβρύτων, του Διστόμου, του Κομμένου, των καθημερινών αντιποίνων, των φυλακίσεων και των βασανιστηρίων της Γκεστάπο, ξεπήδησε μια απ' τις εγενέστερες εξορμήσεις της Ελληνικής φυλής, της Ελληνικής ψυχής: η Εθνική Αντίσταση.

«Ο Γοργοπόταμος στην Αλαμάνα, στέλνει περήφανο χαιρεισμό, στ' άρματα, στ' άρματα μπρος στον Αγώνα για τη χλιδακριβή τη Λευτεριά».

Οι τότε φοιτητές της Χημείας δεν μπορούσε και δεν γινόταν να μείνουν έξω απ' το πανηγύρι του νέου 21. Θα

τους βρούμε στις πρώτες γραμμές της Αντίστασης, στις οργανώσεις της πόλης, με τη μοιριά να γράφουν συνθήματα στους τοίχους, να μοιράζουν προκηρύξεις, να εμψυχώνουν τους αδύνατους, στ' αντάρτικο με το όπλο στο χέρι να πολεμούν το Κατακτητή.

Άλλοι φυλακίστηκαν, βασανίστηκαν, άλλοι γύρισαν, άλλοι έμειναν για πάντα στ' ανήλιαγα μπουντρούμια, άλλοι πέρασαν αγόγγυστα τις κακουχίες της αντάρτικης ζωής και γύρισαν, άλλοι όμως έμειναν παντοτινά φύλακες των ιδανικών της φυλής μας.

Σήμερα εμείς που επιζήσαμε απ' τη λαίλαπα του 41-44 και που είχαμε την ευτυχία να δούμε το ξεσκλάβωμα της πατρίδας, μαζί με τους άλλους συναδέλφους που δεν είχαν τη τύχη να ζήσουν από κοντά το μεγαλείο της Εθνικής Αντίστασης, συγκεντρωθήκαμε εδώ για να εκπληρώσουμε ένα καθήκον και μια ιερή υποχρέωση: Να τιμήσουμε τη θυσία των ηρώων και μαρτύρων συναδέλφων και συναγωνιστών μας:

ΑΓΡΑΦΙΩΤΗΣ ΓΙΩΡΓΟΣ ΦΟΙΤΗΤΗΣ ΧΗΜΕΙΑΣ	Ε.Π.Ο.Ν.
ΑΣΛΑΝΟΓΛΟΥ ΒΑΣΟΣ ΦΟΙΤΗΤΗΣ ΧΗΜΕΙΑΣ	Ε.Α.Μ.
ΓΙΑΜΑΛΑΚΗΣ ΝΤΙΝΟΣ ΦΟΙΤΗΤΗΣ ΧΗΜ. ΜΗΧΑΝ.	Ε.Π.Ο.Ν.
ΚΩΤΣΙΡΑΣ ΔΗΜΟΣΘΕΝΗΣ ΦΟΙΤΗΤΗΣ ΧΗΜΕΙΑΣ	Ε.Π.Ο.Ν.
ΜΟΥΜΟΥΣΗΣ ΗΛΙΑΣ ΦΟΙΤΗΤΗΣ ΧΗΜΕΙΑΣ	Ε.Π.Ο.Ν.
ΜΠΕΒΕΝΙΣΤΕ ΝΤΕΖΗ ΦΟΙΤΗΤΡΙΑ ΧΗΜΕΙΑΣ	Ε.Π.Ο.Ν.
ΜΠΕΡΑΧΑΣ ΣΟΛΟΜΩΝ ΦΟΙΤΗΤΗΣ ΧΗΜ. ΜΗΧΑΝ.	Ε.Π.Ο.Ν.
ΜΗΤΣΟΥ ΧΗΜΙΚΟΣ	Ε.Α.Μ.
ΜΟΝΑΣ ΓΙΑΝΝΗΣ ΦΟΙΤΗΤΗΣ ΧΗΜΕΙΑΣ	Ε.Π.Ο.Ν.
ΝΕΡΟΜΥΛΙΩΤΗΣ ΒΑΓΓΕΛΗΣ ΦΟΙΤΗΤΗΣ ΧΗΜΕΙΑΣ	Ε.Π.Ο.Ν.
ΠΡΑΠΑΣ ΓΙΑΝΝΗΣ ΧΗΜΙΚΟΣ	Ε.Α.Μ.
ΡΟΥΓΚΑΣ ΓΙΩΡΓΟΣ ΧΗΜΙΚΟΣ	Ε.Α.Μ.
ΣΤΑΘΟΠΟΥΛΟΣ ΚΩΣΤΑΣ ΧΗΜΙΚΟΣ	Ε.Λ.Α.Σ.
ΤΖΩΡΤΖΑΤΟΣ ΝΙΚΟΣ ΦΟΙΤΗΤΗΣ ΧΗΜΕΙΑΣ	Ε.Π.Ο.Ν.
ΧΑΡΑΛΑΜΠΟΠΟΥΛΟΣ ΧΑΡΑΛΑΜΠΟΣ ΧΗΜΙΚΟΣ	Ε.Α.Μ.

και να τους βεβαιώσουμε πως δεν τους ξεχάσαμε και πως θα ζουν παντοτεινά στις καρδιές μας.

Εμείς που επιζήσαμε και είμαστε παρόντες στο σημερινό προσκλητήριο δεν ζητάμε τίποτα για τον εαυτό μας γιατί δεν ζητήσαμε τίποτα και όταν μπήκαμε στον αγώνα της Εθνικής Απελευθέρωσης, απλά αισθανόμαστε πως δεν κάναμε τίποτα περισσότερο και τίποτα λιγώτερο: απλά και μόνο το καθήκον μας.

Όμως αισθανόμαστε βαθειά ικανοποίηση γιαυτό που επιτέλους έκανε η Πολιτεία: την επίσημη αναγνώριση των υπηρεσιών που προσέφεραν στην Πατρίδα οι αγωνιστές όλων των οργανώσεων και ομάδων που έδρασαν Εθνικά κάτω απ' τις σημαίες της Εθνικής Αντίστασης.

Και τώρα για μια άλλη φορά ας φέρουμε στη θύμησή μας τους ηρωικούς συναδέλφους μας κι ας ψιθυρίσουμε ευλαβικά:

Αιώνια ας είναι η μνήμη τους!!!

Ομιλία του συνάδελφου Τ. Μιχαηλίδη στην εκδήλωση στα γραφεία της Ε.Ε.Χ.

Κύριε Πρόεδρε, αγαπητοί συνάδελφοι.

Χωρίς αμφιβολία η Ένωση Ελλήνων Χημικών και το Διοικητικό της Συμβούλιο αξίζουν συγχαρητήρια γιατί αποφάσισαν να τιμήσουν την Εθνική Αντίσταση 1941-1944. Όχι μόνον γιατί η ίδια η Ένωση, αλλά και πολλά μέλη της οι φοιτητές της Χημείας τότε, πήραν μέρος σ' αυτήν. Αλλά γιατί η Εθνική Αντίσταση γίνθηκε απ' όλον τον Ελληνικό λαό και ανήκει σ' αυτόν. Ακόμη και για το πολύ σπουδαίο γεγονός ότι η Ένωση Ελλήνων Χημικών με τρία σημαντικά έγγραφα που απευθύνθηκαν τότε προς τις Γερμανικές Αρχές Κατοχής, τόλμησε με ανοιχτή παρουσία να αντιπαραταχθεί στην τρομοκρατία της εξουσίας των Ναζι. Τα έγγραφα αυτά, το ένα για το ζήτημα της διατροφής του Ελληνικού λαού, τα άλλα δύο για συμπαράσταση στους Έλληνες Εβραίους, φέρουν την υπογραφή, τα μεν δυο του τότε Προέδρου Κων/νου Νεύρου, το δε άλλο του αειμνήστου Προέδρου Νίκου Καρνή.

Είναι χρήσιμο να μην ξεχνιούνται τέτοιες πράξεις, τόλμης, κοινωνικής και επιστημονικής υπευθυνότητας.

Χτές, στο αμφιθέατρο του Παλιού Χημείου την ώρα που με πολύ μεγάλη συγκίνηση μπήκαμε, και εδώ ευχαριστώ την Ένωση γιατί μας χάρισε με την εκδήλωση αυτή, κάτι από τα νειάτα μας, ακούσαμε τον κ. Αντιπρύτανη στον λόγο του να αναφέρει τιμητικά τους Πανεπιστημιακούς Δασκάλους, εκείνους, που πήραν μέρος στον Αγώνα του Έθνους. Και άριστα έκανε. Δίκαιο όμως είναι να μην ξεχάσουμε και εμείς τους δικούς μας άξιους δασκάλους. Θυμάμαι, στο αμφιθέατρο εκείνο που ήταν κατάμεστο από φοιτητές μέσα σε κατανυχτική σιγή μας μίλησε, όλο φλόγα και παλμό ο Καθηγητής μας της Φυσικής Δημήτριος Χόνδρος, την ημέρα της μεγάλης διαδήλωσης ενάντια στην κάθοδο των Βουλγάρων Φασιστών στην Μακεδονία. Από εκεί μέσα ξεκίνησε το μεγαλειώδες σύνθημα που πήραν οι μυριάδες του Αθηναϊκού λαού και βροντοφώνησαν το «... τι ζητούν οι Βούλγαροι στη Μακεδονία...»

Ποιος από μας μπορεί να ξεχάσει τον Καθηγητή Τρύφωνα Καραντάση που πάντα σ' αυτόν καταφεύγουμε, που πάντα διακριτικά μα σταθερά ήταν στο πλευρό μας σ' όλες μας τις εκδηλώσεις;

Ποιος από μας δεν θυμάται τον Καθηγητή Λεωνίδα Ζέρβα όταν τον συνέλαβαν και τον φυλάκισαν οι Γερμανοί; Ή την συμπαράσταση για φυλακισμένους φοιτητές του Καθηγητή Σπύρου Γαλανού;

Ποιός μπορεί από μας να ξεχάσει όταν στην περιφημη πρώτη πορεία στις 25 Μαρτίου 1942 που ξεκίνησε από τον χώρο του Χημείου ανεβήκαμε την Σόλωνος φτάσαμε στην Πλατεία Φιλικής Εταιρείας στο Κολωνακί και στεφανώσαμε το μνημείο των Φιλικών. Σ' αυτήν την θρυλική θα έλεγα πρώτη μαζική έξοδο του Λαού μας ενάντια στον κατακτητή, δίπλα στον σημαioφόρο ήταν και ένας φοιτητής της Χημείας που σήμερα είναι μαζί μας εδώ, ο Τάσος Παναγιωτόπουλος.

Θα ήταν όμως μέγιστη παράληψις αν ξεχνάγαμε να αναφέρουμε τους συναδέλφους φοιτητές της ΕΠΟΝ και ιδιαίτερα το λαμπρό παληκάρι τον Νίκο Μουρατιδίη.

Ή τα κορίτσια, τις φοιτήτριες της Χημείας, που για τον καιρό εκείνο ήταν στην πρωτοπορία του Έθνους και ιδιαίτερα την Δέσπω Συμεόνογλου.

Αγαπητοί φίλοι και συνάδελφοι.

Η χάλκινη πλάκα που σε ανάμνηση όλων αυτών και πολλών άλλων, η Ένωση Ελλήνων Χημικών τιμητικά εντοίχισε στο Παλιό Χημείο, θα θυμίζει στον Ελληνικό λαό ότι οι Χημικοί της Ελλάδας, και οι φοιτητές έκαναν το καθήκον τους. Γιατί έτσι έπρεπε. Γιατί έτσι ένοιωθαν. Και θα το βλέπουν τα νέα παιδιά που σπουδάζουν σήμερα για να «ακουμπάν» και να παίρνουν δύναμη.

Για την συνέχεια

Τμήμα της Νης ταξιαρχίας του Ε.Λ.Α.Σ. που έλαβε μέρος στη μάχη στις ΚΑΡΟΥΤΕΣ.

Αναμνήσεις Χημικών που πήραν μέρος στην Εθνική Αντίσταση

Η δράση ενός Χημικού στην Αντίσταση

του συνάδελφου Α. Αποστόλου

Υπήρξα ένα από τα ιδρυτικά μέλη της Οργάνωσης του ΕΑΜ στο νομό Λέσβου. Διατέλεσα Γραμματέας της Νομαρχιακής Επιτροπής του ΕΑΜ Λέσβου, κατά την περίοδο της Κατοχής και ύστερα απ' αυτήν, ως τις 30 Μαΐου 1945, οπότε πιάστηκα και κλείστηκα στις φυλακές.

Η πρώτη αντιστασιακή πράξη, που έκαμα, ήταν η εκτύπωση (σε πολύγραφο) και διανομή προκηρύξεων, κατά το φθινόπωρο του 1941 στην πόλη της Μυτιλήνης. Πιάστηκα τότε, μαζί με άλλους από τις ελληνικές αστυνομικές αρχές, ύστερα από εντολή των Γερμανών, και κρατήθηκα για αρκετό διάστημα. Μετά τη απόλυση μου, κινήθηκα, αμέσως μαζί με άλλους, και ιδρύσαμε την πρώτη αντιστασιακή Οργάνωση, που αποτέλεσε, αργότερα, το ΕΑΜ Λέσβου.

Σαν γραμματέας του ΕΑΜ, εργάστηκα, μαζί με τους συναγωνιστές μου, για την ανάδειξη της Οργάνωσης μας. Και πρόσφερε πολλά το λεσβιακό ΕΑΜ.

- Φρονημάτισε και καθοδήγησε το λεσβιακό λαό. Τον κράτησε όρθιο, οργανώνοντας, με επιτυχία, τον αγώνα για την επιβίωση.

- Έδωσε τη μάχη ενάντια στην επιστράτευση και προστάτησε τους νέους. Κανένα παλικάρι της Λέσβου δεν πήγε να υπηρετήσει τον κατακτητή.

- Πήρε στα χέρια του την Δικαιοσύνη και την έκαμε λαϊκή. Περιφέρμα λειτουργήσαν σ' ολόκληρη τη Λέσβο, στα λαϊκά δικαστήρια.

- Εξάλειψε την κλεψιά από την πόλη και τ'ο χωριό. Δημιούργησε ένα νέο τύπο πολίτη ανεβασμένο ηθικά, με πλήρη επίγνωση των υποχρεώσεων του προς το σύνολο.

- Και προπαντός, το λεσβιακό ΕΑΜ, έταξε σαν κύριο στόχο του να υπηρετήσει το συμμαχικό αγώνα από το νευραλγικό χώρο, που κατείχε μέσα στο Αιγαίο. Και πέτυχε πάρα πολλά.

- Τρεις ασυρμάτους κρύβαμε και συντηρούσαμε πάνω στο νησί, κατά τη διάρκεια της Κατοχής. Και οι ασύρματοι

αυτοί έδιναν, νύχτα και μέρα πληροφορίες και μηνύματα, που καθοδηγούσαν τους Συμμάχους στην επιθετική τους δράση, μέσα στις θάλασσες μας.

- Δυο τακτικές βάσεις επικοινωνίας, και άλλες εκτακτες, είχαμε να επικοινωνούμε με τους Συμμάχους, απέναντι, και τα συμμαχικά πλοία, επανδρωμένα με ελληνικά πληρώματα, πηγαionoέρχονταν στις βάσεις αυτές, για να παίρνουν και φέρνουν ανθρώπους και υλικά. Απ' αυτές φυγαδεύαμε τους καταδικωμένους και τα πλοία αυτά ταξίδευαν, τακτικά, οι αποσταλμένοι της Οργάνωσης, ως τη Σμύρνη και πέρα απ' αυτή, για συνεννοήσεις με τους Συμμάχους. Και όλα αυτά κάτω από τη μύτη των Γερμανών, που μυρίζονταν πως κάτι γίνεται, πως πολλά γίνονται, και λύσσαγαν, που δεν μπορούσαν ν' ανακαλύψουν τίποτα.

Έπειτα, είχαμε και τους κομάντος, που για κάθε επιθετική τους ενέργεια στο νησί, πρώτα επικοινωνούσαν με την Οργάνωση, έπαιρναν τα στοιχεία, που ήθελαν, και ύστερα προχωρούσαν στην εκτέλεση. Και θέλουμε να σταθούμε και να τελειώσουμε με τον ΕΛΑΣ, το λεσβιακό ΕΛΑΣ, που φτύσαμε αμα για να τον φτιάξουμε. Αρνήθηκαν οι σύμμαχοι μας οι Εγγλέζοι να μας δώσουν όπλα. Μονάχα κάτι λίγα, που μπόρεσαν να κλέψουν και να μας φέρουν οι μυτιληνιοί καπετάνιοι των πλοιαρίων επικοινωνίας. Τα άλλα ξεθάφτηκαν από τις κρύπτες. Τα άλλα, τα πολλά, τα έδωσε ο λαός, ο λεσβιακός λαός. Έτσι έγινε δυνατό, κάποτε, να ετοιμαστούν, ύστερα από μόχθον πολύ, τα 350 παλικάρια της Λέσβου. Εξοπλίστηκαν και βγήκαν στο κλαρί.

Αυτά, και άλλα πολλά, έπραξε η Οργάνωση του ΕΑΜ Λέσβου, της οποίας υπήρξα γραμματέας.

Για τη δράση μου αυτή διώχτηκα μεταπελευθερωτικά. Πιάστηκα και κλείστηκα στις φυλακές. Πέρασα από Δικαστήρια και Στρατοδικεία. Καταδικάστηκα σε θάνατο. Γλύτσωσα από την εκτέλεση, ύστερα από κινητοποίηση του λεσβιακού λαού. Από τη φυλακή βγήκα το Φεβρουάριο του 1952.

Η Οδύσσεια ενός αντιχιτλερικού Γερμανού στρατιώτη κατά την κατοχή

του συναδέλφου Α. Παπαγεωργίου

Ήταν η εποχή που τα ναζιστικά στρατεύματα βρίσκονταν ακόμη στον Καύκασο, στα προάστεια του Λένινγκραντ, απέναντι από τις Αγγλικές ακτές, ήταν η εποχή που όλη η Ευρώπη στεναζε κάτω από τη βάρβαρη μπότα του κατακτητή. Είχε όμως προηγηθεί το Στάλινγκραντ και το «Αλαμπαίν...». Ήταν το καλοκαίρι του 43!

Σε μια από τις βραδυνές εξορμήσεις των επονιτών της συνοικίας Γκύζη για το γράψιμο της «εφημερίδας του τοίχου», με όλα εκείνα τα επίκαιρα συνθήματα, εμφανίζεται ένας ένοπλος γερμανός στρατιώτης και ζητάει να βοηθηθεί... στο γράψιμο!

Σαστίζουν οι νεολαίοι, επιμένει εκείνος, αρπάζει το πινέλλο και σχεδιάζει στον τοίχο τον αντάρτη! Ενθουσιαστήκαν τα παιδιά. Την άλλη μέρα είδαν οι πολίτες της συνοικίας τις αντάρτικες φιγούρες στους τοίχους, ήταν κάτι καινούργιο και μάλιστα από... γερμανικά χέρια.

Αυτό έγινε μερικές ακόμα φορές, ένα βράδυ μάλιστα πήγαν και σε ταβέρνα να τον κεράσουν. Ώσπου πέφτει ο Μουσσολίνι και ο λαός του Γκύζη γιορτάζει το γεγονός με λαμπαδηφορία στον κεντρικό δρόμο, περιφρουρούμενος από ένοπλους ελασίτες. Εκεί βρίσκεται παρών και ο Gerhard Reinhardt, στρατιώτης της 999 Γερμανικής Μεραρχίας. Τέτοιος ήταν ο ενθουσιασμός του, τέτοιο ήταν το πάθος που αφηρούσε το θανάσιμο κίνδυνο για τη ζωή του. Είχε, βλέπεις, μεγαλώσει σε οικογένεια αγωνιστών: Ο πατέρας του είχε εκτελεστεί από τους ναζί, ως αντιχιτλερικός, ένας αδελφός του ήταν λοχαγός στις διεθνείς ταξιαρχίες στον Ισπανικό εμφύλιο πόλεμο, η μάνα του ήταν αγωνίστρια του γυναικείου Γερμανικού κινήματος... Ήταν ένας συνειδητός κομμουνιστής. Έβλεπε τον αγώνα των ελλήνων για το διώξιμο του κατακτητή και σαν το δικό του αγώνα, για τη συντριβή του φασισμού.

Ένας από τη συντροφιά των νεολαίων - ο φοιτητής Κώστας της Ανωτάτης Εμπορικής Σχολής, ο οποίος ας σημειωθεί κρεμάστηκε από Γερμανούς κοντά στα Μέγαρα - κρατούσε σε επαφή το Γερμανό, οπότε σε μια συζήτηση που είχα μαζί του - ήταν αδελφός μου - μου αποκάλυψε όλα τα γεγονότα και συμφωνήσαμε να πάψουν νάχουν σχέση μαζί του. Είπαμε ότι είναι τρομερά επικίνδυνο και ακόμη ότι έπρεπε να αξιοποιηθεί περισσότερο, γι' αυτό και τον ανάλαβε η οργάνωση των Σπουδαστών. Αυτό και έγινε. Από τότε η οργάνωση των Σπουδαστών και ειδικά το χημικό τμήμα είχε μόνιμη τακτική επαφή μαζί του. Αυτός υπηρετούσε στη φρουρά του κτιρίου της Μαρσέλιου Ακαδημίας, που ήταν επιταγμένο.

Του δίνανε να κολλάει στους τοίχους δελτία στα Γερμανικά, για να πληροφορούνται οι στρατιώτες ό,τι δεν τους έλεγαν οι αρχές τους, για την πορεία του μεγάλου πολέμου. Είχε καταφέρει ακόμη να οργανώσει υποτυπώδη ομάδα από αντιφασίστες Γερμανούς (Σημ. η κ. 999 μεραρχία είχε δημιουργηθεί από Γερμανούς αντιφρονούντες και εχρησιμοποιείτο για φρουρές σ' όλη την Ευρώπη).

Ώσπου ένα βράδυ, στο «ιστορικό» - όπως το λέγαμε - ραντεβού, γωνία Μπουκουβάλα-Παράσχου, μου ανακοινώνει ότι είναι αδύνατο να μείνει άλλο στο στρατό, γιατί κινδύ-

νευε να συλληφθεί. Είχαν αρχίσει ανακρίσεις για προκρηρύξεις που βρέθηκαν στο χώρο της φρουράς, τις οποίες βέβαια είχε αυτός ρίξει. Από δω αρχίζει η οδύσσεια και η δική του και η δική μας. Που να μείνει ένας λιποτάκτης της Βέρμαχτ; Για 10 μέρες έμενε σε σπίτια εργένηδων φοιτητών (αφού του είχαμε δώσει πολιτικά ρούχα, ενώ από τα στρατιωτικά-επικίνδυνα τεκμήρια - απαλαχθήκαμε ένα πρωινό πετώντας τα στον καιόμενο φούρνο, που είχε ξεσπάσει πυρκαϊά, Ιπποκράτους και Βουλγαροκτόνου. Αισθανθήκαμε και οι δυο μας ανακούφιση. Είμαστε πια... ελεύθεροι πολίτες! Χρειάστηκε να νοικιάσουμε δωμάτιο και να... συγκατοικήσουμε, εγκαταλείποντας, εγώ την πατρική στέγη.

Το βρήκαμε πάνω στο Λυκαβητό, στην οδό Στάθη Γεροδήμου, «διώχνοντας» από αυτό συναγωνιστές-συναδέλφους. Αξίζει να πούμε μερικά για το χώρο που έμελε να ζήσουμε 3 ολόκληρους μήνες και που δεν αντιλήφθηκε κανείς την παρουσία του Ger. Ήταν ένα διόροφο σπίτι καλοφτιαγμένο. Στο ισόγειο υπήρχε δωμάτιο με ιδιαίτερη είσοδο και 3 φωτεινά παράθυρα· σ' αυτό μείναμε. Στα άλλα δυο δωμάτια του εισογείου έμενε ένας χωροφύλακας με την κόρη του και ένας άλλος εργένης. Στο απάνω διαμέρισμα έμενε ο ιδιοκτήτης.

Σ' αυτό το δωμάτιο και επί 3 μήνες έμεινε εγκλειστος και μόνος ο Ger. Συναντιόμαστε μόνο όταν πήγαινα βράδυ για ύπνο, οπότε του πήγαινα και το φαγητό του. Η τροφодοσία του ήταν ανάλογη... της εποχής: φασόλια και ελές, πληγούρι και σταφίδα και κάποτε-κάποτε λιγα δράμια ψωμί. Μερικές ημέρες - που για διάφορους λόγους δεν πήγαινα στο δωμάτιο - δεν έφαγε τίποτα! Δε θυμάμαι να του πήγα ποτέ κρέας, ήταν κάτι άγνωστο για μας τότε. Κι' όμως ποτέ δε δυσανασχέτησε, ποτέ. Θα ρωτήσει κανείς πως τη γλυτώσαμε τόσους μήνες; Είναι απλό. Το σπίτι αυτό ανήκε σε οικογένεια φοβερά φιλοναζιστών: ο πατέρας, αρχιτέκτονας, βρίσκονταν στη Γερμανία, ο ένας γιός ο Βαρθαλομαίος υπηρετούσε ως επιλοχίας στα... εθνικά τράγματα Ασφαλείας, και ο άλλος, ο μεγαλύτερος, ήταν αρχηγός μιας φασιστικής οργάνωσης «Εθνικαί Δυνάμεις», με γραφεία στην οδόν Ακαδημίας 65. Η μόνη συμπαθητική φιγούρα ήταν της μάνας της κ. Αγγελικής. Είχα μαζί της πολύ καλές σχέσεις και μερικές φορές μου εκδήλωνε πως δε συμφωνούσε με τους... αρσενικούς της οικογένειας. Το σπίτι λοιπόν ήταν... απειρόβλητο, «υπεράνω πάσης υποψίας» που λέμε. Ποτέ δεν έκαναν έρευνα. Να γιατί σταθήκαμε τυχεροί.

Λίγα περιστατικά από την ασκητική ζωή του φίλου μας. Η κύρια απασχόληση του Ger ήταν η συγγραφή. Έγραφε ποιήματα, έκανε σκίτσα σατιρίζοντας το γερμανό στρατιώτη, που τον χαρακτήριζε σαν άβουλο κοθώνι. Είναι κρίμα που ένα λεύκωμα από 60 σελίδες χάθηκε στα δύσκολα εκείνα χρόνια. Σε κάθε σελίδα υπήρχε ένα σκίτσο και από κάτω ένα δίστιχο. Ήταν η ιστορία στην Βέρμαχτ: ξεκινάγε με το γερμανό στρατιώτη να κάθεται πάνω στο κράνος-καθίκι και αφού διεκτραγωδούσε όλη την πορεία του από το Βερολίνο μέχρι το Στάλινγκραντ και την επιστροφή από το Στάλινγκραντ στη Γερμανία - όπως έμελε να συμβεί - κατέληγε με τη κόκκινη σημαία των Σοβιετικών σημενή στο Ράιχσταγ.

Το πίστευε. Κι' αυτά όταν ακόμη οι ναζιστές αλώνιζαν την Ουκρανία! Αρκετές φορές είχε την ευκαιρία να κάνει σκίτσα προπαγανδιστικά με τα οποία τροφοδοτούσε την οργάνωση των Σπουδαστών. Ένα ποίημα του σχετικό με το κλείσιμο του Παν/μίου το μεταφράσαμε στα ελληνικά και το τραγουδούσαμε στις εκδρομές αφούτο μελοποιήσαμε. να μια του στροφή: τόχουμε κλείσει, / κι' ούτε μια λύση / δε θέλουμε να βρούμε / μα οι φοιτητές μας μπορούνε / τη στερνή τους λέξη να πούνε... Ήταν αδιανόητο ο Ger να φτάσει στην τουαλέττα. Οι ανάγκες του έπρεπε να ικανοποιηθούν στο ίδιο το δωμάτιο μας. Έτσι κάθε πρωί μετεφερα το «πακέτο» για να το πετάξω σε κάποιον υπόνομο. Είχαμε λοιπόν ανάγκη από πολύ χαρτί για τα... πακέτα αυτά και ήταν τότε δυσεύρετο κι' αυτό. Μα η φοιτητική οργάνωση το έλυσε γρήγορα και να πως: Ένας συνάδελφος της Ανωτάτης Εμπορικής ο Θόδωρος δούλευε στα γραφεία του ΟΣΕ, που ανήκαν βέβαια στους κατακτητές, και μας προμήθευε την... εργατική εφημερίδα που έβγαζαν οι τότε εργατοπατέρες. Να που έβρισκε κι αυτή πρακτική εφαρμογή. Το δράμα μας έγινε τραγικότερο όταν έπαθε κωλικό. Επί δυο βδομάδες σφόδαζε στο δωμάτιο και ήταν σχεδόν πάντα μόνος. Φίλος γιατρός, ο κύριος Λεύκος, τον επεσκέφθηκε δυο φορές, κατατρομοκρατημένος, για να του προσφέρει βοήθεια. Τι να του κάνει όμως; με τι μέσα τότε; Τέλος όταν πέρασε η μπόρα ήταν αγνώριστος ο γερμανός. Είχε μείνει ο μισός!

Μόνο συνειδητοί αγωνιστές είχαν το κουράγιο να υπομένουν. Οι βδομάδες περνούσαν και ο Ger έμενε... φυλακισμένος, οπότε κάποια μέρα του Δεκέμβρη '43 πήραμε τη χαρμόσυνη ειδηση ότι μπορεί να φύγει για το «βουνό». Ο αειμνηστος πια Αργύρης μας βοήθησε. Τον παρέδωσα κάπου κοντά στο Χημείο και μετά προωθήθηκε μέσα από τη Χασιά στην «Ελεύθερη Ελλάδα», αφού είχε... μουντζουρωθεί για να ξεγελάσει τον έλεγχο των συμπατριωτών του. Ήταν βλέπεις κατάξανθος.

Στο βουνό τον βάπτισαν Μανώλη.

Είχα την ευκαιρία να τον ξαναδώ το Μάρτη του 44 στην Ελεύθερη Ελλάδα. Η συνάντησή μας δεν περιγράφεται. Είχε πληροφορηθεί ότι έφτανα στο Καρπενήσι και με περίμενε στην είσοδο της πόλης. Αγκαλιές-φιλιά, ευχαριστίες για τους... βασανιστικούς μήνες που περάσαμε στην Αθήνα και προσφορά σε μένα της μικρής μερίδας ψωμιού που είχε πάρει. Εγώ ήμουνα οδοιπόρος και ήξερε το δύσκολο πρόβλημα της διατροφής μας. Κλάψαμε από χαρά και οι δυο μας.

Τον ξαναείδα στην ελεύθερη πια Λαμία, όταν έγινε παρέλαση του ΕΛΑΣ μπροστά στην ηγεσία του αγώνα. Ειδικό τμήμα από τους λιποτάχτες «Γερμανούς, ντυμένοι με καινούργιες στολές από τις αποθήκες των Γερμανών, αλλά με διπτυχο που είχε το σήμα Ε.Λ.Α.Σ., παρέλασε καταχειροκροτούμενο. Επικεφαλής ήταν ο Ger! Η δικαίωση μιας αγωνιστικής προσπάθειας. Είναι χρήσιμο να αναφερθεί ότι τον Αύγουστο του '44 με πρωτοβουλία του Ger και άλλων πρωτοπόρων Γερμανών αντιφασιστών ιδρύθηκε οργάνωση με την επωνυμία «Αντιφασιστική επιτροπή ελεύθερης Γερμανίας» που περιλάμβανε περισσότερους από 800 γερμανούς αντιφασίστες. Ας σημειωθεί ότι από αυτούς 40 σκοτώθηκαν σε μάχες στο πλευρό το ΕΛΑΣ ενάντια στο ναζισμό! Το τμήμα αυτό των 800 περίπου Γερμανών συνέχισε το πόλεμο ενάντια στο ναζισμό μέχρι την καρδιά της Γερμανίας.

Με την ήττα της Γερμανίας ο Ger εκλέχτηκε γενικός γραμματέας των Γερμανών ανταρτών που πολέμησαν σε όλη την κατεχόμενη Ευρώπη.

Σπούδασε σε Γερμανικό Παν/μιο ιστορία και κοινωνιολογία.

Σήμερα είναι συνταξιούχος, κοινωνικός παράγοντας και ζει στο Ανατ. Βερολίνο.

Θα κλείσω το χρονικό αυτό με κάτι που αξίζει να αναφερθεί. Ενώ εγώ γνώριζα τα πλήρη στοιχεία του και τον τόπο καταγωγής του - Ταβικάου της Σαξονίας - αυτός με ήξερε μόνο με κάποιο μικρό όνομα και ότι ήμουνα φοιτητής της Χημείας. Στα δύσκολα μεταπολεμικά χρόνια εγώ δεν επεχείρησα να τον βρω, που ήξερα κάποια διεύθυνση. Πώς τελικά επικοινωνήσαμε; Το 1964 είδα σε ελληνική εφημερίδα μια φωτογραφία με δυο... Μανώληδες: ο ένας ήταν ο Μανώλης Γλέζος, εκπρόσωπος των Ελλήνων Αντιστασιαστών, και ο άλλος ο Μανώλης - Ger εκπρόσωπος των Γερμανών Αντιστασιακών! Αυτός ζητούσε από το Γλέζο να μάθει για μένα, και δε μπορούσε να του δώσει καμιά πληροφορία, αφού δεν ήξερε ποιός ήμουνα! Από το Γλέζο πήρα τη διεύθυνση του και από τότε ανοίξαμε αλληλογραφία. Τα γράμματα του είναι πλούσια, περιεκτικά σε αγωνιστικούς τόνους, με ανέκδοτα ποιήματα αφιερωμένα στους αγώνες του Ελληνικού λαού, με σκίτσα Ελλήνων αγωνιστών που γνώρισε στην Ελλάδα.

Με υποδέχτηκε τον Αύγουστο του '83 - ακριβώς μετά 40 χρόνια από τη γνωριμία μας εκείνη - στο σπίτι του. Οι αγκαλιές μας σμίξανε σφιχτά και για αρκετή ώρα μείναμε έτσι*μας χώρισε η όμορφη γυναίκα του η αγωνίστρια Γιύγε. Μείναμε 5 ώρες μαζί και χάρη στη καλωσύνη του αγωνιστή Μένιου Νικολαΐδη, που διαπρέπει στον επιστημονικό-τεχνικό τομέα, ζώντας εκεί ως πολιτικός πρόσφυγας, η συνενόηση ήταν κάτι περισσότερο από τέλεια. Αυτή η πολύωρη συνάντηση επαναλήφθηκε άλλες δυο φορές. Είπαμε τα πάντα, από τα παλιά ως τα τωρινά. Είναι το ίδιο φλογερός, όπως και τότε που ήταν 26χρονος. Αγωνίζεται με όλες του τις δυνάμεις για την διατήρηση της ειρήνης μεταξύ των λαών, είναι αθεράπευτα ερωτευμένος με την Ελλάδα. Κι όταν το γκρουπ των εκδρομένων αναχωρούσε από το αεροδρόμιο του Αν. Βερολίνου για την Αθήνα ήταν εκεί, μαζί με την Γιύγε, γεμάτος δώρα για να μας ξεπροβοδίσει. Όλους τους εκδρομείς τους φίλησε έναν-έναν και ας γνώριζε μόνο εμένα, φιλούσε την αγαπημένη του Ελλάδα...

Ένα ποίημα του Ger που μου έστειλε στα 40 χρόνια από το '43

Ακριβώς σαράντα χρόνια πέρασαν
από τότε που είδα να ακτινοβολεί αυτό το ΕΑΜ
και που ένας λαός ξεσηκώθηκε για ν' αμυνθεί
ενάντια σ' εκείνους που διατάζανε τη δυστυχία του.

Το φοβερό αστραποβόλημα αυτής της λέξης
έγινε ορατό σ' όλη την Ελλάδα
κατηγορώντας το φασισμό σα δολοφόνο των λαών
μιλούσε φωτεινά το κάστρο της Αθήνας

Οι μάζες των ανθρώπων κυλούσαν
σαν ρεύμα προς την Ακρόπολη με την ιαχή
«Ζήτω το ΕΑΜ, η Ελλάδα θα ελευθερωθεί!»
«στον εχθρό ούτε λεφτό ν' ανασάνει!»

Εζήσα το λαμπάδιασμα, τη φλόγα
που άναψε στα ελληνικά βουνά,
που πέρασε όχθες και τη χώρα
και σκούπισε πέρα τους φασίστες δήμιους

Σ' εσένα ΕΑΜ, ΕΠΟΝ και ΕΛΑΣ
ανήκει ο χαιρετισμός μου αιώνια πίστη
και σήμερα καταπολεμώ το μίσος ανάμεσα στους λαούς
και θέλω να χαρεί ο κόσμος την Ειρήνη!

Απόδοση Μένιου Νικολαΐδη

Αναμνήσεις από τη δράση του ΕΑΜ

του συνάδελφου Αριστείδη Πάλλη

Ορμή και Τρέλλα η Πείρα και Σωφροσύνη

Τον Δεκέμβρη του 1942 οργανώθηκα στο Ε.Α.Π. Αγίας Παρασκευής. Τον Ιούνιο του 1942 εγκαταστάθηκα στον Πολύχνιτο. Στο τέλος του Ιούνιο, η τοπική επιτροπή του ΕΑΜ μου πρότεινε να αναλάβω τη γραμματεία. Ήμουν μόλις 21 χρόνων. Ήταν πολύ φυσικό να αναρωτηθώ, γιατί άνθρωποι με πείρα της ζωής, ανάμεσα σ' αυτούς και κομμουνιστές που ήξεραν να δουλεύουν σε συνθήκες παρανομίας, διάλεξαν ένα παιδί για να του αναθέσουν την πιο βαριά ευθύνη;

Έθεσα το θέμα και περίμενα να ακούσω τις απαντήσεις στην απορία μου. Ένας γέρος κομμουνιστής, μέλος της τοπικής επιτροπής, μου έδωσε την παρακάτω εξήγηση. Πολλές φορές, η πείρα και η σωφροσύνη κάνει τους ανθρώπους συντηρητικούς. Για να πετύχουν όμως οι αγώνες των λαών, χρειάζονται, η τόλμη, η ορμή, ακόμα και η τρέλλα. Μόνο στους νέους, βρίσκεις αυτές τις ιδιότητες. Ας πούμε λοιπόν ότι εσύ είσαι ο ευεργετικός ποταμός, αλλά κάποτε με τις πλημμύρες, και καταστρεπτικός. Εμείς είμαστε τα αναχώματα που εμποδίζουμε τις καταστροφές. Σε ικανοποιεί αυτός ο συνδυασμός; Ακριβώς η πείρα, μας έκανε να σε διαλέξουμε. Με έπεισε.

Έτσι ανέλαβα τη γραμματεία με συνεργάτη, έναν παπά, ένα δασάρχη, έναν ράφτη, και τρεις παλιούς κομμουνιστές, ένα μαραγκό, έναν οδηγό αγοραίου και έναν αγρότη. Εκατό περίπου μέλη αριθμούσε η οργάνωση. 10 έως 15 μέλη στρατολογούσαν κάθε μήνα έπειτα από προσεκτική και κουραστική διαλογή. Σκέφθηκα ότι χωρίς τη μαζική συμμετοχή του λαού, μικρή μόνο ενόχληση θα φέρναμε στον κατακτητή. Το μόνο που πέτυχε ήταν να αυξηθεί η στρατολογία σε είκοσι μέλη κατά μήνα. Μέρες και νύχτες βασάνιζα το μυαλό μου για να εύρω κάποτε τη λύση.

Ανάτρεξα στην ιστορία, στη φιλική εταιρεία, στην Ελληνική Επανάσταση. Θυμήθηκα ένα χαρακτηρισμό που έδωσα για τον Παπαφλέσα όταν ήμουν μαθητής. «Ήταν ένας μεγάλος ψεύτης που σκοτώθηκε πολεμώντας για την αλήθεια». Αυτό είναι είπα. «Τρέλλα και τόλμη θέλατε, και λίγη φωτιά δεν βλάπτει».

Καταρτήστηκε ο κατάλογος 240 μελών για όλη τη χρονιά με ρυθμό στρατολογίας 20 κατά μήνα. Διάλεξα 12 νέους ανθρώπους τρελλούς σαν και μένα και συζητήσα μαζί τους. Τους έδωσα καταλόγους στρατολογίας 20 μελών στον καθένα. Σε κάθε επίλογο γραφόταν ο μήνας και η ημερομηνία συγκέντρωσης των νεοφώτιστων.

Συμφώνησαν λοιπόν για τις πρώτες 12 μέρες του Σεπτεμβρίου να γίνουν 12 συγκεντρώσεις νεοφώτιστων. Και δέχθηκαν, όταν ερωτηθούν από την τοπική επιτροπή να ισχυρισθούν ότι δεν πρόσεξαν τους μήνες, αλλά μόνο την ημερομηνία. Έτσι έγινε το λάθος.

Φυσικά τους κάλεσα στην τοπική επιτροπή και τους κατασάδιασα, αναπτύσσοντας τους κινδύνους που μπορεί να προκύψουν από το λάθος που έκαναν.

Αυτό λοιπόν ήταν. Το πείραμα πέτυχε. Το συμβούλιο της τοπικής δεν έφερνε καμιά αντίρρηση στις προτάσεις μου.

Τα πράγματα αντιστράφηκαν. Τρελλοί και τολμηροί έγιναν οι σώφρονες και συντηρητικός ο τρελλός. Πολλές φορές με κατηγορήσαν ότι καθυστερώ την εφαρμογή αποφάσεων της επιτροπής. Ο λόγος ήταν ότι προσπαθούσα να δημιουργήσω σταθερή υποδομή. Τους έδινα δικίο και υποσχόμουν να επιταχύνω την εφαρμογή. Στις αρχές του 1944, 1500 άνδρες στο Ε.Α.Μ. 1300 στην Ε.Π.Ο.Ν., 1300 γυναίκες στο γυναικείο Ε.Α.Μ. και 60 αετόπουλα.

Έπρεπε να δημιουργηθεί τώρα ένοπλο τμήμα. Λίγα πολεμικά τουφέκια, πιστόλια και χειροβομβίδες, και πολλά κυνηγετικά, ξεθάφτηκαν, και παραδόθηκαν στην επιμελητεία του ΕΛΑΣ που στο μεταξύ είχε ιδρυθεί. Έτσι εξοπλίθηκε ένα μικρό τμήμα. Στον πολιτικό τομέα ιδρύεται η εθνική αλληλεγγύη.

Τότε ακριβώς η τομεακή επιτροπή Αγιάσσου ζήτησε να αναλάβουμε την οργάνωση της περιφέρειας και μας προέβασε σε τομεακή επιτροπή. Στον Πολύχνιτο ανέλαβε νέα τοπική επιτροπή.

Με ταχύ ρυθμό αναπτύχθηκαν οι οργανώσεις των Βασιλικών του Λισβορίου, της Βρίσσας και του Σταυρού.

Μερικά ακόμα όπλα μαζεύτηκαν από τα γύρω χωριά. Τότε πληροφορήθηκα ότι στη χωροφυλακή υπάρχουν δώδεκα περίπου όπλα και πολλές σφαίρες. Έπρεπε να γίνουν δικά μας. Πλησίασα ένα χωροφύλακα και τον παρακάλεσα να έλθει στο σπίτι μου για να τον συμβουλευθώ για μια υπόθεσή μου.

Όταν ήλθε μπήκα αμέσως στο θέμα. Του εξήγησα τι είναι το Ε.Α.Μ. και τον ρώτησα αν επιθυμεί να γίνει μέλος. Τα μάτια του γέμισαν δάκρυα. Όλοι οι συνάδελφοί μου είπα γνωρίζουμε για την οργάνωση. Νομίζαμε όμως ότι δεν μας θέλετε. Τα αναφυλητά τον έπνιγαν.

Δεν έχουμε δικαίωμα να εμποδίσουμε κανένα Έλληνα να αγωνιστεί για την πατρίδα του. Μόνο οι προδότες αποκλείονται από την οργάνωση. Φρόντισε σήμερα να οργανώσεις και τους άλλους, χωρίς να αναφέρεις το όνομά μου.

Η χωροφυλακή έγινε δική μας.

Φυσικά και τα όπλα δικά μας και πολύτιμες πληροφορίες.

Οργανωτικά είμαστε έτοιμοι. Τι προβλήματα όμως πολλά και μεγάλα! Ήταν ανάγκη να τα προσδιορίσουμε και να τα ιεραρχήσουμε.

Για τον σκοπό αυτό έγιναν πολλές συζητήσεις με την βάση.

Η ελονοσία βασάνιζε μεγάλο μέρος του πληθυσμού. Φάρμακα βρισκόταν στα χέρια μερικών μαυραγοριτών.

Πολλά παιδιά είχαν άμεση ανάγκη τροφής για να επιβιώσουν.

Δικαστήρια δεν λειτουργούσαν. Αυτοδιοίκηση μόνο κατ' όνομα υπήρχε.

Οι άνθρωποι της Γκεστάπο πύκνωσαν τις επισκέψεις τους στη περιφέρεια. Κάτι είχαν μυριστεί.

Μετά τις διαπιστώσεις η δράση.

Μια ξαφνική έρευνα στα σπίτια μαυραγοριτών, μας εφοδίασε με αρκετή ποσότητα κυνίνου και αντιπυρίνης. Η Εθνική Αλληλεγγύη οργάνωσε μια λαθραία αποστολή λαδιού στη

Βόρεια Ελλάδα, και το αντάλαξε με φάρμακα και τρόφιμα.

Ο Γκεσταπίτης Καίμακλής, από πλιάτσικο, είχε συγκεντρώσει μεγάλο αριθμό ζώων και την διατροφή τους είχε αναθέσει σε κάποιον Κίτσο στον Πολυχνίτο. Τα ζώα κατασχέθηκαν και διατέθηκαν στα παιδικά συσσίτια.

Η είδηση διαδόθηκε. Οι Γκεσταπίτες δεν τόλμησαν να ξαναεμφανιστούν. Έτσι φθάσαμε στον Αύγουστο του 1944.

Μια Κυριακή οι καμπάνες χτύπησαν χαρμόσυνα. Τα χωνιά καλούσαν τον Λαό να συγκεντρωθεί στο Δημαρχείο. Πήρα εντολή από τους συνεργάτες μου να αναγγείλω την απόφαση που πήραμε και να ζητήσουμε την έγκριση του Λαού. Και η ανακοίνωση έγινε με τα παρακάτω λόγια.

Συναγωνιστές. «Η τομεακή επιτροπή του Ε.Α.Μ. αποφάσισε να ανακηρύξει την περιοχή του Πολυχνίτου ελεύθερη. Να ιδρύσει Λαϊκή δικαιοσύνη, Λαϊκή αυτοδιοίκηση, Λαϊκή πολιτοφυλακή. Σεις θα διαλέξετε τους άρχοντες σας. Τους δικαστές, τους Πολιτοφύλακες, την τοπική αυτοδιοίκηση».

Η συγκέντρωση μεταβλήθηκε σε λαϊκό Πανηγύρι. Έτσι την άλλη μέρα την εξουσία ανέλαβαν οι λαϊκές αρχές.

Μας έμενε τώρα να κερδίσουμε την μάχη της σοδειάς. Αυτή τη χρονιά οι Γερμανοί είχαν καθυστερήσει στην μεταφορά του λαδιού που συγκέντρωναν. Ειδοποιήθηκε ο συγκεντρωτής των Γερμανών ότι δεν θα επιτραπεί άλλη συγκέντρωση, ή μεταφορά συγκεντρωμένου λαδιού. Θεώρησε αστεία την ειδοποίηση και την άλλη μέρα ειδοποιηθήκαμε ότι γερμανικό αυτοκίνητο με τρεις επιβάτες κατευθύνεται στον Πολυχνίτο. Αποφασίσαμε να το αφήσουμε να περάσει. Το αυτοκίνητο πήγε στη Βρίσσα. Επιβάτες, ένας Γερμανός και ο συγκεντρωτής. Ο Γερμανός μίλησε στους κατοίκους και είπε ότι η Γερμανία είναι ισχυρή και θα συντριψει κάθε πειθαρχία και κάθε παραμπόδιση στη συγκέντρωση και διακίνηση του λαδιού. Μετά, το αυτοκίνητο πήγε στην Σκάλα Πολυχνίτου όπου υπήρχε γερμανικό φυλάκιο. Άφησε τον συγκεντρωτή και επέστρεψε στη Μυτιλήνη.

Την άλλη μέρα ο συγκεντρωτής άρχισε την δουλειά για την φόρτωση ενός καϊκιού μόνο, που την άφησε ατέλειωτη. Άνδρες του ΕΛΑΣ τον εξετέλεσαν μπροστά στα μάτια των θορυβημένων Γερμανών που κλεισθήκαν στο φυλάκιο τους. Ακόμα δεν μπορώ να καταλάβω γιατί ο Γερμανός πήγε στην Βρίσσα και όχι στον Πολυχνίτο και τα γύρω χωριά.

Η σοδειά σώθηκε. Το λάδι δεν έφυγε. Έπρεπε τώρα να εξουδετερώσουμε το Γερμανικό φυλάκιο. Καταστρώσαμε τα σχέδια και είμαστε έτοιμοι. Περιμέναμε την εντολή της κεντρικής διοίκησης του ΕΛΑΣ.

Η εντολή, για λόγους που δεν γνωρίζω, δεν εδόθη. Η απελευθέρωση, μας πρόλαβε. Θυμάμαι ακόμα την κουβέντα του γέρου Κομμουνιστή «Μας λείπει η ορμή, η τόλμη, και η τρέλλα». Και πρέπει να πω ότι οι σώφρονες έγιναν πιο τρελλοί από τους νέους. Φαίνεται ότι η νεανική τρέλλα είναι μεταδοτική.

Εαμική Συγκέντρωση

Όταν οι Γερμανοί κατέλαβαν την Μυτιλήνη ζήτησαν από όλους τους κατοίκους να εφοδιασθούν με Γερμανικές ταυτότητες. Επειδή γνώριζα αρκετά καλά τη γλώσσα, έγγραφα πολλές ταυτότητες στον Πολυχνίτο για να εξυπηρετήσω τους κατοίκους. Και οι κάτοικοι εξυπηρετήθηκαν, αλλά επάνω μου βάρυνε μια υποψία, ότι μπορεί να μην είναι καθαρές οι σχέσεις μου με τους Γερμανούς. Φυσικά αργότερα αυτή η υποψία διευκόλυνε πολύ τις κινήσεις μου. Εκείνο το βράδυ επρόκειτο να μιλήσω σε μια συγκέντρωση νεοφώτιστων στο Ε.Α.Μ. που θα γινόταν σε μια εξοχική περιοχή.

Κατά τις δέκα το βράδυ ξεκίνησα.

Μπροστά μου πήγαινε ο δάσκαλος, ο Γιώργος ο Αντωνιάδης. Κοίταξε ανήσυχος πίσω και με σπασμωδικές κινήσεις κοίταξε να ξεφύγει από κάτι, ίσως από κάποια παρακολούθηση. Τον άφησα να χαθεί μέσα στο σκοτάδι και συνέχισα τον δρόμο μου.

Λαχανιασμένος ο Δάσκαλος εφθασε στον τόπο της συγκέντρωσης και διηγήθηκε στον Ομαδάρχη πως κατόρθωσε να διαφύγει από την παρακολούθησή μου. Τον παρακάλεσε ακόμα να συστήσει και στους άλλους να με προσέχουν, γιατί ήταν σίγουρος ότι κάτι έχω μυριστεί και πρέπει να φυλαχθεί η οργάνωση.

Αυτό δάσκαλε είναι πολύ σοβαρό. Είσαι όμως σίγουρος ότι του ξεφυγες ή θα μας τινάξεις όλους στον αέρα; Είμαι σίγουρος μη φοβάσαι. Την ίδια ιστορία επανέλαβε ο δάσκαλος και στους συγκεντρωμένους με λεπτομέρειες για τα κόλπα που χρησιμοποίησε για να ξεφύγει την παρακολούθηση. Και κατέληγε. Εμένα κάτι τέτοιοι δεν μπορούν να μου τη φέρουν. Εγώ είμαι παλιά караβάνα.

Ο Ομαδάρχης με περίμενε λίγο πιο πέρα από τον τόπο της συγκέντρωσης και με ενημέρωσε σχετικά. Μου είπε να περιμένω λίγο, να αναγγείλει την άφιξή μου και μετά να παρουσιασθώ. Άκουσα σε λίγο την φωνή του ομαδάρχη. «Αγαπητοί συναγωνιστές, έφθασε ο Γραμματέας της επιτροπής του ΕΑΜ που θα σας χαιρετήσει και θα σας μιλήσει. Εκείνη την ώρα παρουσιάστηκα. Ο κακομοίρης ο Δάσκαλος τaráχθηκε. Ανησυχία και στους υπόλοιπους».

Όπως βλέπεις δάσκαλε δεν μου ξεφυγες. Ματιές ανήσυχες από παντού. Ο Δάσκαλος κατακίτρινος. Η φωνή του Ομαδάρχη ξανακούστηκε. «Σας παρουσιάζω τον συναγωνιστή Γραμματέα του ΕΑΜ». Το γέλιο και η περιπαιχτική διάθεση διαδέχθηκαν την ανησυχία και την αμηχανία. Ο Δάσκαλος το φυσούσε και δεν κρύωνε.

Το Νεμπέτι

Κάθε βράδυ διάφορες ομάδες του ΕΑΜ, συγκεντρωνόταν σε εξοχικούς χώρους για να συζητήσουν διάφορα θέματα και να πάρουν σχετικές αποφάσεις. Οι οργανωμένοι παίρνουν μαζί τους ένα ραβδί για στήριγμα στις κακοτοπιές, αλλά και για όπλο ενάντια σε φίδια ή σκύλους που έχουν επιθετικές διαθέσεις.

Η κωμόπολη του Πολυχνίτου με 7.000 κατοίκους έχει πολύ λίγο νερό. Μια ή δυο βρύσες σε κάθε συνοικία. Από αυτές πρέπει να εφοδιασθούν όλα τα σπίτια. Μόλις χαράξει, οι γυναίκες παίρνουν τις στάμνες και τενεκέδες και πηγαίνουν στις βρύσες για να πιάσουν σειρά. Αυτό είναι το Νεμπέτι, δηλαδή η σειρά.

Μαζί παίρνουν και την ρόκα, γιατί περνά πολύ ώρα ως που να έλθει η σειρά της κάθε μιάς. Με ρόκα λοιπόν και κουβέντα κυλά η ώρα.

Εκείνη τη μέρα στην παρέα ήταν και η κυρά Μαριγώ, μια ηλικιωμένη που την εκτιμούσαν οι άλλες γιατί είχε καλή καρδιά και ήξερε να διηγείται όμορφες ιστορίες. Αμίλητη και σκεφτική γύριζε τη ρόκα της. Οι άλλες την ρώτησαν τι της συμβαίνει και είναι τόσο σκεφτική.

Ακούστε λοιπόν άρχισε η κυρά Μαριγώ.

Είναι κάμποσες μέρες που δε με πιάνει ύπνος. Κάθομαι λοιπόν στο παράθυρο και αγναντεύω. Τα μάτια μου σιγά, σιγά συνηθίζουν το σκοτάδι. Τότε βλέπω να περνούν βιαστικά πολλοί χωριανοί που κρατούν ραβδιά στα χέρια τους. Βέβαια δεν τους γνωρίζω μέσα στο σκοτάδι, όμως δεν είναι φαντάσματα. Είναι άνθρωποι, είμαι σίγουρη.

Αναρωτιέμαι λοιπόν ποιον βροντούν (δέρνουν) κάθε βράδυ με ραβδιά.

Τη μέρα ρωτάω μήπως κανένας χτυπημένος. Δεν ακούγεται τίποτα τέτοιο. Πως λοιπόν να μην είμαι σκεφτική;

Αναμνήσεις από την Αντίσταση του Λαού μας το 1941-1944

του συνάδελφου Κ. Ξανθάκη (Κίμωνας)

**Βροντάει ο Όλυμπος
Αστράφτει η Γκιώνα
Στ' άρματα, στ' άρματα εμπρός στον αγώνα
για τη χιλιάκριβη τη Λευτεριά
Εμπρός Ε.Λ.Α.Σ για την Ελλάδα**

Είναι μερικοί από τους στοιχείους των ηρωικών τραγουδιών του λαού μας που πριν 42 περίπου χρόνια συνάρπαζαν και ξεσήκωναν το λαό μας ενάντια στην ξένη κατοχή.

Η αντίσταση του Ελληνικού λαού στην φασιστική κατοχή ήταν μια εποποιία, που όσο περνάνε τα χρόνια τόσο και περισσότερο συνειδητοποιούμε τις διαστάσεις της και το νόημά της.

Χρέος είναι για καθέναν που έζησε τα δραματικά και ηρωικά εκείνα χρόνια να δώσει την προσωπική του μαρτυρία. Κι' αυτό σαν υποχρέωση στις θυσίες του λαού, σ' εκείνους που δώσαν τη ζωή τους σ' αυτόν τον αγώνα σ' αυτούς που μαρτύρησαν, που βασανίστηκαν.

Υποχρέωση στους νέους που ρωτάνε, που πρέπει να μάθουν.

Η συμμετοχή του λαού μας στην Εθνική αντίσταση υπήρξε καθολική. Και στη λέξη αυτή δεν υπάρχει υπερβολή. Και σαν κεφάλαιο στην ιστορία μας σαν κληρονομιά ανήκει σ' όλο το λαό μας.

Εμείς που συνέπεσενάμαστε μάρτυρες της καθολικής αντίδρασης του λαού στον κατακτητή, της συμμετοχής του στην ενεργητική αντίσταση περηφανευόμαστε για τη συμπεριφορά του λαού μας στα δύσκολα χρόνια της κατοχής.

Ο αντάρτικος στρατός είναι ο λαός που στρατεύτηκε μόνος του και πολέμησε αβοήθητος τους ξένους κατακτητές. Είναι οι απροσκύνητοι που έκαναν την αντίσταση. Στο διάβα του απ' τα χωριά σημαίες ξεδιπλώνονταν στα μπαλκόνια, χέρια χτυπούσαν τις καμπάνες, νέοι ακολουθούσανε συνεπαρμέντοι.

Και μέσα στον πολεμικό χορό, η συνείδηση του χρέους έδενε πειθαρχημένα κι' αδελφώνε λογίων ανθρώπων του τόπου. Βοσκόπουλα χαρωπά του βουνού, αγρότες και εργάτες της πόλης. Αγωνιστές από τους παλιούς πολέμους, φοιτητές, νεολαίοι κι' άνθρωποι απ' τις μεγάλες πόλεις. Δω και κει οι κλαρίτες των βουνών - λείψανα της παλιάς κλεφτουριάς - αντάμα με τους ταχτικούς του στρατού. Όλοι μαζί, εκδικητές και φύλακες του τόπου μας.

Κι όμως σαν ήρθαν οι μέρες της λευτεριάς, αυτοί οι ήρωες έγιναν και μάρτυρες. Ξανασταυρώθηκαν, μαρτύρησαν στους διωγμούς και στον εμφύλιο σπαραγμό, που ξαπόλυσαν πάνω στην άμοιρη χώρα οι ξένοι αφέντες κι' οι ντόπιοι υποστηρικτές τους. Έτσι γενναίοι αγωνιστές και καλοί πατριώτες, αντί να ζούνε τώρα ανάμεσά μας τιμημένοι, χάθηκαν σε σκληρό κι' άδικο τέλος.

Δυστυχώς πολύ λίγοι από τους μαχητές του αντάρτικου αυτού στρατού απέμειναν για να χαρούν μετά από 40 ολόκληρα χρόνια την επίσημη αναγνώριση της εθνικής αντίστασης 41-44 από την Κυβέρνηση μας.

Οι μάχες που έδωσε ο αντάρτικος Στρατός από τα βουνά της ένδοξης Μακεδονίας ως τα βουνά της λεβεντογέννας Κρήτης στο διάστημα της 3χρονης κατοχής ενάντια στον ξένο κατακτητή είναι αμέτρητες και ένας αγωνιστής που υπηρέτησε στον αντάρτικο Στρατό του Ε.Λ.Α.Σ. πάνω από 2 χρόνια θα μπορούσε να γράψει τόμους ολόκληρους.

Όμως ο γράφων θα σταθεί σε μία μάχη εκ παρατάξεως που έδωσαν τμήματα της 5ης Ταξιαρχίας του Ε.Λ.Α.Σ. με τους Γερμανούς.

Την μάχη στις Καρούτες την 5.8.44 που υπήρξε μια από τις μεγαλύτερες μάχες του Ε.Λ.Α.Σ. τέλεια στην επιτελική προπαρασκευή και εκτέλεση και όπου πήραν μέρος και τραυματίστηκαν δύο Χημικοί ο γράφων και ο συνάδελφος και συναγωνιστής Μπακόλας Σωτήρης.

Χαράματα την 4.8.44 ένα ισχυρό απόσπασμα εκκαθαριστικό από τη Γερμανική φρουρά της Άμφισσας το τρίτο τάγμα του 18ου Συντάγματος των «Ορεινών Κυνηγών» της αστυνομίας, μονάδα ειδική για εκκαθαρίσεις στα βουνά και με μεγάλη πείρα στον ανταρτοπόλεμο, ξεκίνησε από την Άμφισσα και κατευθύνεται προς Καρούτες με σκοπό να διασχίσει εκκαθαριστικά την Γκιώνα πάνω στον άξονα Άμφισσα-Καρούτες-Λιδωρική και να κάψει το Λιδωρικό όπου η έδρα της 5ης Ταξιαρχίας του Ε.Λ.Α.Σ.

Τα βαριά όπλα και εφόδια των Γερμανών είναι φορτωμένα πάνω στα μεταγωγικά τους ζώα. Ξεχωρίζουν οι δυο ομαδικοί όλμοι, τέσσερα βαριά πολυβόλα, ο ασύρματος, τα κιβώτια πυρομαχικών και το ορειβατικό τους κανόνι των 7,5. Η δύναμις του τάγματος ανέρχεται σε 300 περίπου άνδρες οπλισμένους με ατομικά αυτόματα.

Στις 4 Αυγούστου 1944 το Γερμανικό Τάγμα κατέλαβε το ερειπωμένο και καμένο από άλλη μάχη με τους Ιταλούς χωριό Καρούτες που βρίσκεται σ' ένα υψίπεδο 900μ. και στα μισά περίπου του δρόμου Άμφισσα-Λιδωρική. Άλλωστε τα τμήματα του II/34 Τάγματος του Ε.Λ.Α.Σ. με Δ/ντή τον Κρόνο που ενέδρευαν στη γύρω περιοχή είχαν αυστηρές εντολές να μην υποδηλώσουν την παρουσία τους με άσκοπες κινήσεις και πυροβολισμούς, ώσπου να συγκεντρωθούν όσο το δυνατόν περισσότερα τμήματα του Ε.Λ.Α.Σ. για να αιφνιδιάσουν το Γερμανικό Τάγμα.

Ο Γερμανός Δ/τής λοχαγός Χάκερτ με τον υποδιοικητή Οττο Βέμπερς εγκατέστησε το πυροβόλο τους στη μικρή πλατεία του χωριού και τη Δ/ση σε μια πλευρά της πλατείας κάτω από πελώρια πλατάνια.

Στα πλαίσια των μέτρων ασφαλείας τοποθέτησαν ένα λόχο στη δυτική παρυφή του χωριού, στα τελευταία χαλάσματα για να ελέγχει το δρόμο προς Σκαλούλα-Μαλανδρίνο-Λιδωρική. Στα ανατολικά, βόρεια και νότια τοποθέτησε παρατηρητήρια και κινητούς σκοπούς αποφασίζοντας να περάσει εκεί τη νύχτα τις 4 προς 5.8.44.

Την ίδια μέρα στο Λιδωρικό στην έδρα της 5ης Ταξιαρχίας του Ε.Λ.Α.Σ. ο Δ/τής της αντισυνταγματάρχης Ρήγος Γιώργος από την Ελευσίνα, Φεραιός το αντάρτικο όνομά του,

ένας από τους πλέον άριστους Αξιωματικούς του Ελληνικού Στρατού ακούει τις απόψεις των αξιωματικών του για την απόκρουση της εχθρικής επιδρομής. Είναι εκεί οι λοχαγοί Σαμαριδής, Βρασιδης και Φουσκάκης, ο καπετάν-Κρόνος, ο υπασπιστής Φράγκος, ο υπολοχαγός Άγις, ο Ανθ/γός Αρβανίτης, και ο Ανθ/γός της σχολής του Ε.Λ.Α.Σ. Κίμων. Τελικά ο αντ/ρχος Φεραίος συνοψίζει το τελικό σχέδιο της μάχης. Θέλει τη μάχη μέσα στο χωριό. Μόνο αν δεν σταθμεύσουν εκεί οι Γερμανοί θα πρέπει να χτυπηθούν στο δρόμο για το Λιδωρίκι.

Ιδιαίτερα επιμένει στην κύκλωση, αυτή πρέπει να γίνει ολονυχτίς, ψύχραμα και πολύ προσεκτικά. Θα πάρουν μέρος όλα τα τμήματα της ταξιαρχίας που φυλάνε τη Γκιώνα. Θα κινητοποιηθούν και οι εφεδροελασίτες της περιοχής. Η μάχη πρέπει ν' αρχίσει το πρωί της 5.8.44 και μόνο όταν θα έχει κλείσει σφικτά η λαβίδα γύρω από το χωριό.

Ο Διοικητής Φεραίος (Ρήγος Γ.) με τον επιτελάρχη του Λογοθέτη (Σαμαριδής Γ.) κατέστρωσαν το θαυμάσιο σχέδιο για την κυκλωτική επίθεση. Ο συντονισμός για την συγκέντρωση των τμημάτων και την περικύκλωση του εχθρού ανατέθηκε στον Δ/ντή του III Γραφείου επιχειρήσεων της Ταξιαρχίας Γιάννη Φουσκάκη υπολοχαγό με βοηθούς τον Δημήτρη Αρβανίτη (Δυοβουνιώτη) μόνιμο ανθ/γό και τον έφεδρο Ανθ/γό της σχολής του Ε.Λ.Α.Σ. Κώστα Ξανθάκη (Κίμωνα).

Κινητοποιήθηκαν όλες οι δυνάμεις της Ταξιαρχίας (διαθέσιμες) και του Εφεδρικού ΕΛΑΣ στα γύρω υψώματα. Η κατάληψη των θέσεων από τα τμήματά μας έγινε με αστραπιαία ταχύτητα και μεγάλη μυστικότητα όλη τη νύχτα ούτως ώστε τα χαράματα της 5.8 οι Γερμανοί χωρίς να το αντιληφθούν ήταν κυκλωμένοι, εκτός από τη μεριά προς την πλευρά του Μαλανδρινού που καλύφθηκε και αυτή αργότερα από τον Λόχο πολυβόλων του ΙΙ/34 Τάγματος.

Η Δύναμις των διαθεσίμων ανταρτών της Ταξιαρχίας είναι γύρω στους 400 άνδρες ήτοι ο 5ος και 6ος λόγος του ΙΙ/34 Τάγματος Αττικοβοιωτίας (Κρόνος), ο 1ος λόχος του ΙΙ/36 Τάγματος Παρνασσίδος (Νικηφόρος). Ο λόχος πολυβόλων του ΙΙ/34 με τη Διμοιρία πολυβόλων (5 βαρέα πολυβόλα θέσεως FIAT λάφουρα από τους Ιταλούς και ένα πολυβόλο θέσης Σκόντα λάφουρο από Γερμανούς) και τη Διμοιρία όλμων με (3 μεγάλους ομαδικούς, και 3 μικρούς ατομικούς) Ιταλικούς όλμους λάφουρα από άλλες μάχες. Ο λόχος Διοίκησης της 5ης Ταξιαρχίας με τη Διμοιρία της Ε.Π.Ο.Ν. και εφεδροελασίτες από τα χωριά της περιοχής.

Ο ατομικός οπλισμός ανταρτών ήταν κάθε λογής τουφέκια λάφουρα τα περισσότερα από προηγούμενες μάχες με τους κατακτητές, ελάχιστα πυρομαχικά, χειροβομβίδες και πολύ λίγα αυτόματα και πιστόλια.

Η διαταγή καθόριζε ότι η επίθεση θα εκδηλωνόταν τα χαράματα της 5ης Αυγούστου με σκοπό την αιχμαλωσία ή την εξόντωση του Γερμανικού Τάγματος. Το σύνθημα της εξόρμησης θα ήταν δυο συνεχείς βολές του όλμου εναντίον του εχθρικού πυροβόλου.

Νύχτα ώρα 3-4 της 5.8 ο γράφων επικεφαλής Διμοιρίας έχει πιάσει την προκαθορισμένη θέση του λίγο πιο πάνω από την Εκκλησία του χωριού μέσα στα πουρνάρια στις παρυφές του βουνού όπως και όλοι οι συναγωνιστές του γύρω από το χωριό και περιμένει με αγωνία το σύνθημα της επίθεσης. Ξημέρωσε και ως το μεσημέρι το σύνθημα (βολή όλμου) δεν δώθηκε, οι αντάρτες δεν κρατούνται, οι Γερμανοί φαινότουσαν μέσα στο χωριό, αμέριμνοι να πηγαionoέρχονται και άλλοι να τρώνε καθ' ομάδες. Όμως προς το

μεσημέρι η κυκλωτική διάταξη των τμημάτων του ΕΛΑΣ έκλεισε.

Αυτή ήταν η κατάσταση ως τις 2 περίπου το μεσημέρι της 5ης Αυγούστου 1944.

Ξαφνικά ακούστηκαν 2-3 μεμονωμένοι πυροβολισμοί από τους Γερμανούς που βρίσκονταν σε ένα αλώνι στο δρόμο προς Σκαλούλα, γιατί φαίνεται ότι αντιλήφθηκαν κάποια κίνηση.

Αμέσως δόθηκε το σύνθημα για την επίθεση με δυο βολές του στοιχείου όλμων. Ένας έφηβος ο Ηλίας από την Άμφισσα σαλπίζει. Η βαριά χάλκινη φωνή διαλαλεί ολόγυρα την πολεμική κραυγή της και συνεπαίρνει τους άνδρες. Προχωρείτε, προχωρείτε.

Τότε πια οι πέντε αντάρτικοι λόχοι και τα τμήματα των εφεδρικών ξεπετάγονται απ' τις θέσεις τους κ' όρθιοι εξορμούν με άγριο αλαλαγμό: Αέρα-Αέρααα... Ψυχή Βαθια-αά... Στο πολύωρο καρτέρι τους οι αντάρτες έχουν διαλεξει τους αντιπάλους τους και τώρα με την έφοδο πέφτουν σαν λύκοι πάνω στο κοπάδι.

Οι Γερμανοί αιφνιδιάστηκαν απόλυτα και από την επίθεση αλλά και από τον κλειό που με τόση επιτυχία είχε μαστορευτεί ολόγυρά τους. Τα είχαν κυριολεκτικά χαμένα, τους κυριέυσε το στοίχειο του πανικού. Έτρεχαν αλαφιασμένα μέσα στο χωριό, που χτυπιόταν από όλες τις μεριές.

Το δεύτερο βλήμα του όλμου έσκασε δίπλα στον ασύρματο σκοτώνοντας τους δύο χειριστές πρώτου προλάβουν να ζητήσουν βοήθεια. Η επίθεση πέτυχε ολοκληρωτικά. Από τις πρώτες στιγμές σκοτώθηκε ο Γερμανός διοικητής λοχαγός Χακέρτ και ο πυροβολάρχης ανθ/γος Μπρούκα.

Το πολυβόλο τους εσίγησε, γιατί με τις πρώτες ριπές των τμημάτων που μπήκαν στο χωριό χτυπήθηκαν οι άνδρες του στοιχείου του και πολλοί Γερμανοί. Πολλά υποζύγια σκοτώθηκαν και άλλα αφηνιασμένα σκόρπισαν ο' όλο το χώρο της μάχης και στη γύρω περιοχή. Η λαγκαδιά γύρω απ τις Καρούτες αντάριασε απ' τα οπλοπολυβόλα τ' αυτόματα, το ντουφεκίδι.

Οι Γερμανοί αφού συνήλθαν από τον αιφνιδιασμό άρχισαν να ταμπουρώνονται στα καμμένα σπίτια, στο Σχολείο, στα χαλάσματα, άλλοι να κρύβονται μέσα στους κήπους και μερικοί προσπάθησαν να διαφύγουν από το ρέμμα, προς τη Σκαλούλα όπου εξοντώθηκαν από τους εφεδροελασίτες.

Όμως οι αντάρτες κυριάρχησαν στο χωριό. Η μάχη δινόταν σπíti με σπíti, σώμα με σώμα, σκληρή και φονική. Πράξεις ηρωισμού διαδέχονται η μία την άλλη. Πολλές φορές αντάρτες πέφτουν επάνω σε Γερμανούς, αρπάζονται στα χέρια κι' ακούγονται πνιχτές κραυγές και βογγητά. Πολλοί σηκώνουν τα χέρια και παραδίδονται, άλλοι χτυπάνε ύπουλα. Να εκεί μπροστά μου στα 10 μέτρα ένας αντάρτης είναι σφιχταγκαλιασμένος με ένα Γερμανό, τέλος σκοτώνει το γερμανό και κερδίζει τη μονομαχία. Είναι ο Γιάννης Τριανταφύλλου από τις Καρούτες.

Δεξιά μου στα 5 μέτρα ένας λεβέντης ανταρτοπονίτης σέρνοντας το πόδι του (έχει διαμπερές τραύμα στο πόδι του) και αφήνοντας ίχνη από αίμα στο διάβα του πολεμάει με λύσα τους κατακτητές. Η μάχη δεν τελειώνει για τους τραυματίες. Είναι ο ανταρτοεπονίτης Σωτήρης Μπακόλας συναγωνιστής και κατόπιν συνάδελφος Χημικός.

Να εκεί σε μια σπηλιά έχουν οχυρωθεί μερικοί γερμανοί και βάλουν με τα αυτόματά τους, πρέπει να τους ξεφωλιάσουμε γιατί κάνουν μεγάλη ζημιά. Ξαφνικά ένας νέος αντάρτης ξεφεύγει τρέχοντας από τη θέση του, πλησιάζει την είσοδο της σπηλιάς ρίχνει μία χειροβομβίδα και προβάλλει

λει κατά κει την αραβίδα του, όμως τα εχθρικά αυτόματα τον χτυπάνε και με μεγάλο κίνδυνο οι σύντροφοί του τον ξαναπαίρνουν πίσω ζωντανό, έχει δύο τραύματα στο κεφάλι ευτυχώς ελαφρά, το αριστερό χέρι και το τουφέκι του τσακισμένου από τις ριπές. Είναι ο συναγωνιστής Ορέστης (Κωνσταντινίδης Κώστας). Το παράδειγμα του αγωνιστή θα ακολουθήσουν άλλοι και τεικά η σπηλιά θα βουβαθεί για τα καλά.

Ο ήλιος γέρνει προς τη δύση του και οι μάχες συνεχίζονται. Οι Γερμανοί διατηρούσαν διάφορες εστίες σοβαρής αντίστασης οχυρωμένοι στα καμμένα σε άλλη επιχείρηση από τους Ιταλούς σπίτια.

Στην έφοδο για την κατάληψη του Σχολείου του χωριού όπου πολλοί Γερμανοί έχουν ταμπουρωθεί τραυματίζεται ο υποφαινόμενος με τραύμα διαμπερές θώρακος από σφαίρα πιστολιού Γερμανού βαθμοφόρου.

Όμως η ορμή της εφόδου είναι τέτοια που μέσα σε λίγα λεπτά οι περισσότεροι από τους 30 Γερμανούς υπερασπιστές είναι νεκροί και 6-7 αιχμάλωτοι όλοι με βαριά τραύματα. Η ώρα είναι έξη. Το σχολείο έκρινε όλη τη μάχη είναι πια λάφυρο του έκτου λόχου.

Την μεγαλύτερη εστία αντίστασης αποτελούσε η Γερμανική δύναμη με τον υποδιοικητή τους υπολοχαγό Όττο Βέμπερ που αμυνόταν λυσσασμένα από τις μεσημβρινές ακόμη ώρες.

Η Μάχη εκρίθη. Ώρα 7 άρχισαν διαπραγματεύσεις παράδοσης των Γερμανών και 7.30' περίπου ο υποδιοικητής τους Βέμπερ απεφάσισε την παράδοση των υπολοίπων Γερμανών αφού πρώτα του δόθηκε με λόγο τιμής η διαβεβαίωση από Έλληνα μόνιμο αξιωματικό ότι θα έχουν μεταχειρίση αιχμαλώτων πολέμου.

Έτσι η μάχη στις Καρούτες τελείωσε.

Οι απώλειες του Ε.Λ.Α.Σ. ήταν 32 νεκροί και 25 τραυματίες.

Οι απώλειες των Γερμανών 140 νεκροί μεταξύ των οποίων ο Διοικητής του Τάγματος λοχαγός Χάκερτ και ο Πυροβολάρχης Μπρούκα, καθώς 100 περίπου τραυματίες και αιχμάλωτοι που παρεδώθησαν μετά το τέλος του πολέμου στους εγγλέζους συμμάχους και επέστρεψαν στην πατρίδα τους. Όλος ο οπλισμός τους, ένα πυροβόλο, τα μυδράλλια, τα αυτόματα, τα ατομικά τους όπλα με όλα τα πυρομαχικά καθώς και αρκετά υποζύγια έπεσαν στα χέρια του Ε.Λ.Α.Σ.

Όμως ας πάρουμε και την άλλη πλευρά. Να πως περιγράφει τη μάχη ο Γερμανός συνταγματάρχης Χέρμαν Φράντς Δ/τής του συντάγματος των «Ορεινών κινήτων» που έγραψε μετά τον πόλεμο την ιστορία του Συντάγματος του:

Εκείνη τη μέρα 5.8.44 μιά ομάδα ανιχνευτών προχώρησε προς τα δυτικά αλλά δεν ανακάλυψε εχθρό ούτε σε βάθος ούτε σε πλάτος. Οι προσβάσεις προς το χωριό είχαν σκοπούς. Μέχρι το μεσημέρι όλη η περιοχή παρέμενε ήρεμη στον καυτερό ήλιο.

Κατά το απομεσήμερο, στις δύο περιπού, σαν να κατέβηκαν απ' τον αίθριο ουρανό, ισχυρά τμήματα παρτιζάνων όρμησαν ξαφνικά από τα ένα γύρω υψώματα προς τις Καρούτες. Η επίθεσή τους είχε κάλυψη και υποστήριξη από υπερκείμενες εστίες πυρός με όλμους και βαριά πολυβόλα. Οι σκοποί πάνω στις προσβάσεις του χωριού ξεπεράστηκαν ή εξουδετερώθηκαν. Το στοιχείο του ορειβατικού πυροβόλου του τάγματος αχρηστεύθηκε χτυπημένο από βλήματα όλμων μετά από το πρώτο δεκαπεντάλεπτο.

Με σαλπίσματα και κραυγές, χτυπώντας με τα όπλα τους οι αντάρτες, όρμησαν μπροστά μέχρι το κέντρο του χωριού. Άλογα και μουλάρια έπεσαν άσχημα κομματιασμένα πάνω στους δρόμους. Οι άντρες πολέμησαν από τα σπίτια κι' από αυτοσχέδιες θέσεις όσο μπόρεσαν καλύτερα. Ενίαία διέυθυνση της μάχης δεν μπόρεσε να υπάρξει κι έτσι ο καθένας σπρήχτηκε μόνο στον εαυτό του.

Η κόλαση φλεγόταν... Ο λοχαγός Χάκερτ, που έπαθε σοκ, δεν μπόρεσε να ξανασυνέλθει. Διαταγές δε δόθηκαν καθόλου.

Ο ανθ/γός Μπρούκα μετά την καταστροφή του στοιχείου του πυροβόλου, χτυπήθηκε στην κοιλιά και πέθανε στα χέρια του Βέμπερς.

Ο Βέμπερς με είκοσι άντρες, προχώρησε μέσα από τα περιβόλια με τις φασολιές κι έφτασε μαχόμενος μέχρι τα τελευταία ανατολικά σπίτια του χωριού. Τα εφόδιά τους όμως κόντευαν να τελειώσουν. Απ' έξω οι αντάρτες έσερναν μαζί τους αιχμαλώτους, για κάλυψη στην έφοδό τους ενάντια στη θέση του υπολοχαγού Βέμπερς.

Αδιέξοδο κάλυψε όλο το χώρο. Ήταν εφτά και μισή το βράδυ. Τότε φάνηκε με λευκή σημαία ένας αρχηγός των παρτιζάνων και κάλεσε τον υπολοχαγό Βέμπερς να σταματήσει τον αγώνα. Αφού έγιναν διαπραγματεύσεις και δόθηκε με λόγο τιμής η διαβεβαίωση ότι οι αιχμάλωτοι Γερμανοί θα έχουν μεταχειρίση αιχμαλώτων πολέμου, κατά το διεθνές δίκαιο και θα υπάρξει περίθαλψη για τους τραυματίες, η υπόλοιπη δύναμις του Τάγματος παραδόθηκε. Η μάχη τελείωσε. Αυτά από την πλευρά των Γερμανών.

Η μάχη αυτή θεωρείται το αριστούργημα του ανταρτοπολέμου. Η νίκη οφείλεται στην έξαρση ηρωισμού και αυτοθυσίας των γενναίων μαχητών του Ε.Λ.Α.Σ.

Τιμή και δόξα στους νεκρούς της μάχης.

Στοιχεία από το πρόγραμμα του ΕΑΣ

«Μπροστά στη σημερινή τραγική θέση της πατρίδας μας, μπροστά στον σκληρό αγώνα που ο λαός μας διεξάγει χωρίς διακοπή κάτω από την τρομοκρατία του κατακτητή φασισμού και των λίγων ντόπιων συνενόχων του, κάθε αδράνεια του ελληνισμού του εξωτερικού θα ήταν καθαρή προδοσία.

«Σήμερα περισσότερο παρά ποτέ, ο έξω ελληνισμός πρέπει να νιώσει τον εαυτό του σαν ένα κομμάτι αχώριστο του ελληνικού λαού, να σταθεί πλάι σ' εκείνον και να βάλει στην υπηρεσία της εθνικής μας υπόθεσης όλες του τις δυνάμεις.

«Όπως στους περασμένους αιώνες της σκλαβιάς, οι ελεύθεροι Έλληνες του εξωτερικού έδρασαν με επιμονή και ηρωισμό και πρόσφεραν στον αγώνα της λευτεριάς τα υπάρχοντα και τις ζωές τους, έτσι και σήμερα οι ελεύθεροι Έλληνες δεν μπορούν να μείνουν απλοί θεατές της τιτανομαχίας που γίνεται στην πατρίδα μας. Έχουν χρέος να λάβουν μέρος σ' αυτήν, αγκαλιάζοντας όλους τους πολεμικούς, πολιτικούς και κοινωνικούς σκοπούς για τους οποίους ο ελληνικός λαός μάχεται και πεθαίνει.

«Εάν ο ελληνισμός του εξωτερικού μείνει μακριά από τον πολύμορφο αγώνα του ελληνικού λαού, εάν δεν προσχωρήσει ολοκληρωτικά σ' αυτόν και δεν αφομοιώσει βαθιά το γενικό εθνικό και κοινωνικό του περιεχόμενο, προετοιμάζει ένα αγεφύρωτο χάσμα που θα φανερωθεί τραγικά στις μέρες του αγώνα και τραγικότερα μετά τη νίκη.

5) Με σκοπό την πραγματοποίηση της ολοκληρωτικής αυτής συμμετοχής του ελληνισμού της Αιγύπτου στην πάλη του ελληνικού λαού, ιδρύεται ο «ΕΛΛΗΝΙΚΟΣ ΑΠΕΛΕΥΘΕΡΩΤΙΚΟΣ ΣΥΝΔΕΣΜΟΣ».

«Ο ΕΑΣ θ' αγωνιστεί για την απελευθέρωση της Πατρίδας μας και για τη δημιουργία των απαραίτητων όρων που θα συντελέσουν στην πραγματοποίηση, στην ελευθερωμένη Ελλάδα, των πολιτικών και οικονομικών σκοπών για τους οποίους μάχεται τώρα αιματοκυλισμένη η ανθρωπότητα και που αναφέρονται στον χάρτη του Ατλαντικού.

«Ως συγκεκριμένα καθήκοντα άμεσης δράσης ο ΕΑΣ θέτει μπροστά του:

- Το διαφωτισμό της ελληνικής κοινής γνώμης καθώς και των ξένων σχετικά με την κατάσταση στην Ελλάδα.
- Το διαφωτισμό της κοινής γνώμης σχετικά με το περιεχόμενο του σημερινού αγώνα της ανθρωπότητας γενικά και ιδιαίτερα του ελληνικού λαού.
- Την κινητοποίηση για τον ολοκληρωτικό ιδεολογικό και ένοπλο αγώνα εναντίον του φασισμού που σκλάβωσε και ρήμαξε την πατρίδα μας.
- Τη συμμετοχή στις προσπάθειες για τη σωτηρία των προβλημάτων που παρουσιάζει η οργάνωση των ενόπλων μας δυνάμεων (επιδόματα στις οικογένειες των επιστράτων, πρόσφυγες κ.τ.λ.).
- Την ενίσχυση με κάθε τρόπο και ιδίως οικονομικά της πάλης του ελληνικού λαού (αποστολή χρημάτων στις μυστικές οργανώσεις, μυστικά έντυπα κ.τ.λ.).

«Με βάση το πρόγραμμα αυτό ο ΕΑΣ καλεί σε συνεργασία τον κάθε Έλληνα πατριώτη, που εμπνέεται από ειλικρινή δημοκρατικά αισθήματα ανεξαρτήτως φύλου, επαγγέλματος και κοινωνικής θέσεως.

«Ο ελληνικός αγών δεν είναι σήμερα υπόθεση ολίγων ανθρώπων. Είναι υπόθεση ολοκλήρου του Ελληνισμού, και κάθε Έλληνας έχει, όχι μόνο το καθήκον αλλά και το δικαίωμα να κατέβει σ' αυτόν τον αγώνα. Αποτελεσματικός πόλε-

μος εναντίον του φασισμού δεν μπορεί να είναι παρά ο λαϊκός πόλεμος κοινωνικού συνόλου που εμπνέεται και φλογίζεται από το σύνολο.

«Το δρόμο προς ένα τέτοιο αγώνα μας δείχνουν με το παράδειγμά τους όλοι οι προσωρινά σκλαβωμένοι λαοί, το δρόμο προς ένα τέτοιο αγώνα μας δείχνει η αδάμαστη αντίσταση του ελληνικού λαού στον απεχθή κατακτητή».

Ιδρυτικά μέλη του ΕΑΣ στο Κάιρο ήταν οι: Γιάννης Λαχωβάρης, δικηγόρος, Μιχάλης Βαλτικός, δικηγόρος, Θέμης Ματσάκης, φαρμακοποιός, Άγγελος Κασσιγόνης, δημοσιογράφος και εκδότης του δημοκρατικού περιοδικού «Έλληνας», ο Νίκ. Μαραγκάκης, Τηλέμαχος Τεκτονίδης, Παύλος Φραγκόπουλος, Οδυσσεάς Καραγιάννης και ο Γιάννης Αθανασιάδης, εκπαιδευτικός.

Στην Αλεξάνδρεια ιδρυτικά μέλη ήταν οι: Στρατής Ζαρπίνης, βιομήχανος και εξαιρετός διανοούμενος, Θεοδόσης Πετριδής, γνωστός λογοτέχνης, ποιητής και δημοσιογράφος, ο Γρηγόρης Πετρώνας, εκπαιδευτικός, Μένης Αγγελόπουλος, ζωγράφος, Γιάννης Παπάς, λογοτέχνης και Ν. Μεταξάς, ιδρυτής της αλεξανδρινής βιβλιοθήκης.

Ο Ελληνισμός της Αιγύπτου Έτοιμος να δεχθεί τα Αγωνιστικά Μηνύματα του 41-44.

Εδώ όμως θα πρέπει, πριν προχωρήσω, να κάνω μια διευκρίνιση. Ο ξεσηκωμός του αιγυπτιώτη ελληνισμού δεν έγινε συμπτωματικά, περιστασιακά και μέσα από ένα αυθόρμητο ενθουσιασμό της στιγμής. Ιδεολογικά, ο ελληνισμός της Αιγύπτου, τουλάχιστο σε ένα μεγάλο του ποσοστό, δεν ήταν ούτε άσχετος, ούτε ασυγκίνητος για ό,τι συνέβαινε στην πατρίδα του και στον έξω κόσμο από τις αρχές ακόμα του αιώνα μας. Είναι σε πολλούς γνωστή η συμμετοχή, αλλά και η συμβολή των αιγυπτιωτών ελλήνων διανοουμένων, ιδίως των αλεξανδρινών (Γ. Σκληρός κ.α.) στο γλωσσικό μας πρόβλημα, αλλά και στους δημοκρατικούς αγώνες μέχρι τη δικτατορία του Μεταξά. Ο Στρατής Τσίρκας μας θυμίζει ότι «... από το 1925 η υπογραφή του Καβάφη λάμπει κάτω από ένα υπόμνημα διαμαρτυρίας των αλεξανδρινών λογίων για την εξάμηνη παύση του Κ. Βάρναλη». Η εφημερίδα «Κηρυκας» του Ε. Σαμίου (εκδιόταν στο Κάιρο) εμφανίζεται κάποια 4η Αυγούστου με ολόμαυρο πλαίσιο σε ένδειξη πένθους του ελληνικού λαού, ενώ οι προξενικοί υπάλληλοι έτρεχαν από καφενείο σε καφενείο, και από εστιατόριο σε εστιατόριο σε μια αστεία προσπάθεια να μαζέψουν όσες εφημερίδες μπορούσαν για να μη διαβαστούν από τους έλληνες θαμώνες. Στο φύλλο πάλι της 4ης Αυγούστου 1939 δημοκρατικοί πολιτικοί σαν τον Πλαστήρα, τον Ι. Σοφιανόπουλο, και αριστεροί δημοσιογράφοι αρθρογραφούν ενάντια στο δικτατορικό καθεστώς του Μεταξά. Τέλος ο ισπανικός εμφύλιος πόλεμος συγκινεί βαθιά και συσπειρώνει τους προοδευτικούς Έλληνες, αρκετά χρόνια πριν τα γεγονότα της Μ. Ανατολής, σε μια αντιφασιστική αγωνιστικότητα.

Όλα αυτά δείχνουν ότι ο αιγυπτιώτης ελληνισμός δεν αδιαφορεί, αλλά αντίθετα παρακολουθεί με ανησυχία την τόσο επικίνδυνη για την ανθρωπότητα άνοδο του φασισμού στην Ευρώπη ταυτόχρονα, δείχνει μια εξαιρετική ευαισθησία απέναντι την απάνθρωπη μεταχείριση του ταλαίπωρου αιγυπτιακού λαού από τους άγγλους δυνάστες του. Με την κήρυξη του 2ου παγκόσμιου πολέμου οι άγγλοι, με το πρόσχημα της προστασίας τους από τις ιταλικές και γερμανικές παροικίες της Αιγύπτου, επιβάλλουν μια χωρίς προη-

γούμενο λογοκρισία στον ελληνικό τύπο και τα ελληνικά γράμματα, και είναι έτοιμοι να αναστείλουν οποιαδήποτε πνευματική κίνηση του αιγυπτιακού ελληνισμού, που ενδεχόμενα θα τους ενοχλούσε. Αυτό εκδηλώνεται πιο έντονα, όταν παράλληλα με το ΕΑΜ στην Ελλάδα, ο ΕΑΣ στην Αίγυπτο εξελίσσεται σε ένα ανεπιθύμητο και πολύ επικίνδυνο, για τα σχέδια των άγγλων κατακτητών, αντιφασιστικό μέτωπο. Με άλλα λόγια, και στην Αίγυπτο οι προοδευτικοί αιγυπτιακοί Έλληνες νοιώσαμε να μας βαραίνει κάθε μέρα και πιο πολύ ένα ασφυκτικό κλίμα κατοχής, και μάλιστα συμμαχικής...

Ψυχικά, λοιπόν, και ιδεολογικά, ο ελληνισμός της Αιγύπτου είναι ήδη έτοιμος να δεχτεί τα μηνύματα τόσο για την κατάσταση, που έχει δημιουργηθεί στη γερμανοκρατούμενη πατρίδα, όσο και για εκείνη, που αφορά τις ελληνικές ένοπλες δυνάμεις, τη ζωή στα στρατόπεδα των προσφύγων, αλλά και για τις μεθοδεύσεις των άγγλων και ελλήνων αντιδραστικών, που μοναδικός τους στόχος είναι η φθορά και συντριβή κάθε γνήσιου λαϊκού κινήματος, που θα εξασφάλιζε δημοκρατία, ελευθερία και προκοπή στον ταλαίπωρο λαό μας. Ο σκοπός των άγγλων και της βασιλικής εξόριστης κυβέρνησης είναι ένας και μοναδικός: Η δημιουργία ενός πραιτωριανού στρατού για την επαναφορά στην Ελλάδα, μετά τη νίκη των συμμάχων, του βασιλιά, του μόνου έμπιστου εκφραστή των άγγλων πατρώνων μας της εποχής εκείνης, που θα τους εξασφάλιζε τη συνέχιση της πολιτικής της εξάρτησης, των επεμβάσεων, και τη διαιώνιση της πολιτικής και κοινωνικής κακοδαιμονίας μας.

Μέσα στο ασφυκτικά εχθρικό αυτό και κατοχικό κλίμα, αρχίζει να αναπτύσσεται η αντιστασιακή δραστηριότητα των αιγυπτιακών ελλήνων παράλληλα και σε συντονισμό με τον αγώνα των στρατευμένων μας παιδιών, που ανάμεσά τους βρίσκονται αρκετές χιλιάδες αιγυπτιακών. Το κάλεσμα του ΕΑΣ άγγιξε αμέσως τις ψυχές του ελληνισμού της Αιγύπτου, και χιλιάδες αιγυπτιακοί Έλληνες τάσσονται στις γραμμές του και αγωνίζονται με φανατισμό για τα παραπάνω ιδανικά. Έτσι, με την ίδρυση του ΕΑΣ το Γενάρη του 43, οργανώνεται συστηματικά η Εθνική Αντίσταση του αιγυπτιακού ελληνισμού, και δένεται πιο σφιχτά ο αντιφασιστικός αγώνας ανάμεσα στο ΕΑΜ Ελλάδα και στον ΕΑΣ Αιγύπτου.

Η δραστηριότητα του ΕΑΣ

Το κύριο βάρος ο ΕΑΣ το ρίχνει στην προβολή του επικού αγώνα του ΕΑΜ-ΕΛΑΣ, που η επίσημη κυβέρνηση θέλει να αγνοεί και να αποσιωπά. Το βαρύ αυτό έργο αρχίζει με μια συνεχή διαφώτιση του αιγυπτιακού ελληνισμού μέσα από το δημοσιογραφικό του έντυπο, τον «Έλληνα», την ημερήσια εφημερίδα του Καΐρου «Κήρυκα», και τις χωρίς σταματημό εβδομαδιαίες διαλέξεις, συζητήσεις και ανακοινώσεις στο Καΐρο, την Αλεξάνδρεια, το Πορτ-Σαΐντ και τις άλλες μεγάλες πόλεις της Αιγύπτου.

Ο εκπαιδευτικός και μέλος του Δ.Σ. του ΕΑΣ, Γιώργης Αθανασιάδης, αναφέρει στην ίδια μελέτη του ενδιαφέροντες πληροφορίες και θέσεις γύρω από τα πρακτικά, πολιτικά και ιδεολογικά προβλήματα, που έπρεπε να αντιμετωπίσει η ηγεσία του ΕΑΣ. Παρακάτω αναφέρω μερικές από τις πιο σημαντικές:

1) Στην πρακτική δράση, έπρεπε να υψωθεί το επίπεδο του ενδιαφέροντος στους εξής τομείς: Να ασκηθεί πίεση στην κυβέρνηση για την επίλυση του επισιτιστικού προβλήματος του ελληνικού λαού, με δραστήρια και αποτελεσματική συμ-

μετοχή των Ελλήνων του εξωτερικού. Να αντιμετωπιστεί σοβαρά και να λυθεί το προσφυγικό. Να γίνει έρανος για δέματα στους πρόσφυγες και για τους αιχμάλωτους της Ιταλίας. Να αποστέλλονται βιβλία και γραφική ύλη στους μαθητές των προσφυγικών σχολείων. Να γίνει έρανος για την αποστολή βιταμινών για τα παιδιά της Ελλάδας. Να ενισχύεται η πάλη του ελληνικού λαού με την αποστολή χρημάτων στην Ελλάδα, σε Εαμικές οργανώσεις, σε αντιστασιακά έντυπα. Να λυθεί το ζήτημα των επιδομάτων των οικογενειών των στρατευμένων αιγυπτιακών και προσφύγων.

2) Η πολιτική δράση απέβλεπε σε δυο κύριους σκοπούς: Στον απελευθερωτικό αγώνα. Και στην λαϊκή κυριαρχία. - Να δημιουργηθεί ισχυρό αίσθημα εμπιστοσύνης του αιγυπτιακού ελληνισμού για τη συμμαχική νίκη, για την απελευθέρωση της Ελλάδας και για το δημοκρατικό μέλλον που ετοιμάζεται με τους λαμπρούς αγώνες του ελληνικού λαού. Συμμετοχή στους αγώνες αυτούς, ενίσχυση των προσπαθειών για την πραγματοποίηση εθνικής ενότητας. Συντονισμός των αγώνων του εξωτερικού με τον αγώνα στην Ελλάδα. Ανάιρεση των συκοφαντιών που εξύφαιναν διαρκώς οι αντιδραστικοί, ξεσκέπασμα των εγκληματικών ενεργειών τους. Να αναπτυχθεί επίμονη και αποφασιστική πάλη για να μονωθούν τα αντεθνικά στοιχεία που γίνονταν όργανα ξένης δύναμης για την αποικιακή υποδούλωση της Ελλάδας, μεταπολεμικά. Να δόσουμε έγκαιρα, ακριβή σήματα αυτών των κινδύνων που διατρέχει το εθνικοαπελευθερωτικό μας κίνημα, από τις εχθρικές δυνάμεις της Μέσης Ανατολής.

3) Η δράση στον ιδεολογικό τομέα δεν περιοριζόταν στις διαλέξεις, στις ομιλίες και στη δημοσιογραφική δραστηριότητα. Μεγάλη σημασία δινόταν στην οργάνωση συζητήσεων δυο φορές την εβδομάδα στα εντετακτήρια του ΕΑΣ, με θέματα άμεσης επικαιρότητας, καθώς και με θέματα γενικότερα που έδειχναν τις πραγματικές αιτίες που γέννησαν το φασισμό. Επίσης έπρεπε να γίνεται γνωστή, με στοιχεία συγκεκριμένα, η έκταση και η σημασία του εθνικοαπελευθερωτικού αγώνα.

Τα παραπάνω δεν αργούν να μπουν σ' εφαρμογή. Στις 28 Οκτώβρη 1943 μια αγωνιστική επιτροπή με επικεφαλής τον πρόεδρο της κοινότητας Αλεξανδρείας Μικέ Σαλβάγο, και μέλη της τους Κλ. Νικολάου, Κ. Ταβουλαριδίδη, Ν. Γιαμώδη και τη Δρ. Αγγελική Παναγιωτάτου, οργανώνει στη μεγάλη αυτή πόλη μια συγκέντρωση, που πήρε διαστάσεις παλλαϊκού ξεσηκωμού. Την ίδια μέρα στο Καΐρο, ο ΕΑΣ ανοίγει την έκθεση «Δυο χρόνια σκλαβιάς - Δυο χρόνια αγώνα». Για την οργάνωσή της δούλεψαν σκληρά ζωγράφοι, ποιητές, συγγραφείς και απλοί αγωνιστές. Μεγάλα πανώ παρίσταναν τις μεγαλειώδεις διαδηλώσεις της Αθήνας, τις απεργίες, τις μάχες των ανταρτών, τις εκτελέσεις πατριώτων, τους θανάτους από πείνα, σκελετωμένα παιδιά να ψάχνουν να βρουν κάποιο φαγώσιμο ανάμεσα σε σκουπίδια, ενώ εκατοντάδες φωτογραφίες συμπλήρωναν τη γενική εικόνα, που επικρατούσε στην κατεχόμενη πατρίδα μας.

Σημαντική ήταν η συμβολή του μεγάλου ποιητή και δημοκράτη Γ. Σεφέρη. Ήταν τότε επικεφαλής της «Κεντρικής Υπηρεσίας Τύπου της Ελληνικής κυβέρνησης» και χωρίς να διστάσει έδωσε στους υπεύθυνους του ΕΑΣ όλα τα στοιχεία, που διέθεταν τα αρχεία της υπηρεσίας του γύρω από την κατάσταση και τα τραγικά γεγονότα, που συνέβαιναν στην Ελλάδα. Η ίδια έκθεση μεταφέρθηκε μετά και στην Αλεξάνδρεια. Και στις δυο περιπτώσεις χιλιάδες αιγυπτιακοί Έλληνες, φαντάροι, ναύτες, ξένοι και αιγύπτιοι παρακολούθουσαν μέσα στις αίθουσες της την τραγωδία ενός αδούλωτου λαού. Ποτέ ο αριθμός των επισκεπτών δεν έπεσε κάτω από τους 800 την ημέρα.

Το επόμενο βήμα του ΕΑΣ, μετά την επιτυχημένη αυτή έκθεση, ήταν η οργάνωση του μεγάλου «Εράνου των Βιταμι-

νών» για τα 400.000 παιδιά της Ελλάδας, που κινδύνευαν να πεθάνουν από αποβιταμίνωση. Ο κόσμος είχε τόσο συγκλονιστεί από τα μηνύματα, που δέχτηκε κατά το διάστημα της έκθεσης, που αμέσως συμπαραστέκεται με ενθουσιασμό στο νέο αυτό κάλεσμα του ΕΑΣ. Συγκινητική είναι η προσφορά των απλών ανθρώπων και των στρατευμένων μας παιδιών. Το ξεκίνημα αρχίζει με τα γκαρσόνια της Αλεξάνδρειας, που προσφέρουν 25 λίρες (ένας μέσος μισθός είναι 5-10 λίρες το μήνα). Ακολουθούν οι επιζώντες αξιωματικοί και ναύτες του αντιτορπιλικού «Όλγα», που διαθέτουν 60 λίρες, ενώ τα πληρώματα δυο εμπορικών караβιών δίνουν στην επιτροπή εράνου 200 λίρες. Εκατοντάδες σχολεία, κοινότητες μικρών και μεγάλων πόλεων, διάφοροι επαγγελματικοί σύλλογοι και σωματεία εργαζομένων δίνουν τις προσφορές τους, που πολλές φορές ξεπερνούν κάθε προσδοκία. Το συγκινητικό είναι ότι συμμετέχουν στον έρανο και ξένοι. Μια παρέα από στρατιώτες της Ν. Αφρικής προσφέρουν το χαρτζιλίκι τους, και σε συνέχεια κάνουν έρανο οι ίδιοι μέσα στο δρόμο ανάμεσα στους περαστικούς ξένους συναδέλφους τους.

Το ποσό του εράνου έφτασε τελικά το απίθανο για την εποχή ποσό των 41.000 λιρών. Δυστυχώς, όμως, οι βιταμίνες δεν έφτασαν ποτέ στον προορισμό τους. Μη νομίζετε ότι οι γερμανικές αρχές δεν επέτρεψαν στο Διεθνή Ερυθρό να τις παραδώσει. Όχι. Οι ίδιες οι ελληνικές αρχές και η βασιλική αυλή εμπόδιαν να πραγματοποιηθεί αυτή η τεράστια προσπάθεια για τη διάσωση των παιδιών μας στην Ελλάδα. Είναι απίστευτο, κι όμως αληθινό! Έτσι, τα παιδιά μας πέθαιναν αβοήθητα μέσα στους δρόμους της Αθήνας και των άλλων μεγάλων αστικών κέντρων. Δυο χρόνια μετά την απελευθέρωση, μας λέει ο Τσίρκας, οι οργανώσεις και τα σωματεία της Αιγύπτου συνέρχονται και αποφασίζουν να ιδρυθεί με το ποσόν αυτό ένα πρεβαντόριο για τα προσφυγικά ελληνόπουλα. Ύστερα από κάποιο διάστημα, ο Αντ. Μπενάκης βεβαιώνει την επιτροπή ότι οι 34.000 λίρες είχαν φτάσει στην Ελλάδα, ενώ οι υπόλοιπες 7.000 λίρες δόθηκαν, με εντολή του βασιλιά Παύλου, στον πατριάρχη Αλεξάνδρειας. Και ερωτά κανείς με απορία και αγανάχτηση, με ποιο δικαίωμα ο βασιλιάς διαθέτει στον πατριάρχη χρήματα, που βγήκαν από το υστέρημα του αιγυπτίωτη ελληνισμού και των στρατευμένων παιδιών της Ελλάδας; Έπειτα, τι έγιναν οι 34.000 λίρες, που ήρθαν επί τέλους στην Ελλάδα μετά τόση αργοπορία; Κανένας ποτέ δεν έμαθε τίποτα.

Οι αγωνιστές όμως του ΕΑΣ δεν απαγορεύονται και συνεχίζουν απτότητα να δίνουν τη μάχη σε πολλαπλά μέτωπα χωρίς σταματημό. Ο αγώνας δεν είναι εύκολος. Η αντίδραση ορθώνεται αυτόματα σε κάθε τους πατριωτική ενέργεια, ή εκδήλωση. Η πρεσβεία, τα κατά τόπους προξενεία, και οι ελληνικές στρατιωτικές και πολιτικές αρχές φέρονται σκαιά και εχθρικά ενάντια στους μαχητές του ΕΑΣ, που προσπαθούν μάταια να τους πείσουν, να συνεργαστούν όλοι μαζί για τον κοινό εθνικό σκοπό. Αντιδρούν ακόμα και σε απλά ανθρωπιστικά θέματα, όπως στην προσπάθεια για τη βελτίωση των συνθηκών διαβίωσης των προσφύγων μέσα στα άθλια στρατόπεδα τους. Με κόπο κάθε φορά δέχονται να επιτρέψουν σε γυναίκες του ΕΑΣ να προσφέρουν βιβλία για παιδιά, περιοδικά, φάρμακα, ρούχα κι άλλα είδη πρώτης ανάγκης. Είναι να απορεί κανείς, γιατί οι άνθρωποι αυτοί βρίσκονται στην Αίγυπτο, και δεν έμειναν στην Ελλάδα, αφού η ιδεολογική τους τοποθέτηση, η νοοτροπία τους και τα πιστεύω τους ταυτίζονται τόσο αρμονικά με τα ιδανικά της φασιστοκρατούμενης Ευρώπης.

Παρόλα αυτά οι συνεχείς κινητοποιήσεις του ΕΑΣ αυξάνουν την αγωνιστικότητα του αιγυπτίωτη ελληνισμού και σφυρηλατούν την ενότητα ανάμεσα στο λαό και το στρατό μας. Αυτό φαίνεται έκδηλα στον απολογισμό ενός χρόνου του ΕΑΣ, το Γενάρη του 44, από όπου και σταχυολογώ το ακόλουθο απόσπασμα:

«... Ουσιαστικά ο ΕΑΣ είναι η πολιτική δύναμη, που κινεί ολόκληρη την παροικιακή αντίσταση ενάντια στο φασισμό και τους υπονομευτές των δικαιωμάτων του αγωνιζόμενου έθνους. Μέσα σε λίγους μήνες το θαυμάσιο απελευθερωτικό μας κίνημα, τόσο το πολιτικό όσο και το στρατιωτικό, με τις εκατοντάδες χιλιάδες διαδηλωτών, απεργών, η στρατιωτικά οργανωμένων ανταρτών έγινε, από άγνωστο και συκοφαντημένο, που ήταν, το πραγματικό καμάρι των ελλήνων της Αιγύπτου. Οι προσπάθειες των πεμπτοφαλαγγιτών και των διασπαστών συναντούν σήμερα μια τεράστια αντίδραση και πολύ συχνά αναγκάζονται να καταφεύγουν σε απενενοημένα διαβήματα, που δεν κάνουν άλλο από το να τους ξεσκεπάζουν και να τους απομονώσουν.

Το Κίνημα - ο Τραγικός Επίλογος στη Μ. Ανατολή και στην Ελλάδα.

Η Ξαστεριά

Ακολουθούν στο στρατό και το ναυτικό τα συγκλονιστικά γεγονότα του Απριλή 1944, τα γνωστά ως «το στρατιωτικό κίνημα της Μ. Ανατολής». Το κίνημα αυτό προκλήθηκε από την άρνηση της εξόριστης κυβέρνησης να δεχθεί το επίμονο πανελλήνιο αίτημα, εκφρασμένο μέσα από τις ένοπλες δυνάμεις, για το σχηματισμό κυβέρνησης εθνικής ενότητας ανάμεσα σ' αυτήν και την ηγεσία των αντιστασιακών δυνάμεων της Ελλάδας.

Δεν είμαι ιστορικός, ούτε ο αρμόδιος για να κρίνω, αν το ξεσκήωμα του στρατού ήταν σωστό ή πρόωπο, κι αν η αγγλική αντικατασκοπεία (η γνωστή INTELLIGENCE SERVICE) έβαλλε η όχι το χεράκι της για να διαλύσει ένα αξιόμαχο στρατό, που σε καμμία περίπτωση δεν θα δεχόταν να καλύψει την επάνοδο του βασιλιά στην Ελλάδα, που τον θεωρούσε, κι όχι άδικα, ως τον βασικό πρωτεργάτη της δικτατορίας του 36. Όπως και να έχει το θέμα, η ευκαιρία για τους άγγλους πάτρωνες μας ήταν μοναδική. Χτύπησαν με τις αποικιακές τους δυνάμεις την 1η ταξιαρχία, και σε συνέχεια ο ναύαρχος Βούλγαρης κατέλαβε δυναμικά τα επαναστατημένα πολεμικά μας καράβια, που ήταν μέσα στο λιμάνι της Αλεξάνδρειας. Όλοι οι χιλιάδες αγωνιστές του στρατού και του ναυτικού, που είχαν τιμήσει τις πολεμικές μας σημαίες τόσο στη στεριά (μεγάλη μάχη του Ελ Αλαμείν), όσο και στη θάλασσα βρέθηκαν ύστερα από ένα μήνα περίπου μέσα στα χειρότερα στρατόπεδα συγκέντρωσης, κι έμειναν εκεί μέχρι, που τέλειωσε ο 2ος παγκόσμιος πόλεμος. Ανάμεσά τους και χιλιάδες έλληνες της Αιγύπτου.

Όπως ήταν φυσικό, ο ΕΑΣ σαν μια πολιτική απελευθερωτική οργάνωση υφίσταται τις συνέπειες της έντονης και πλούσιας αντιστασιακής του δραστηριότητας. Οι άγγλοι και η αποικιακή αιγυπτιακή αστυνομία, στελεχωμένη δυστυχώς και με αρκετούς έλληνες την καταγωγή αξιωματικούς, συλλαμβάνουν αξιόλογα μέλη του Διοικητικού Συμβουλίου και στελέχη της κάθε πόλης, κατασχέτουν τα αρχεία και τους καταλόγους των μελών, και κλείνουν τα ενεργητήρια του ΕΑΣ. Έτσι, όπως αναφέρει ο Τσίρκας, «ο αιγυπτίωτης ελληνισμός μοιράζεται την τύχη των χιλιάδων ελλήνων

φαντάρων, αξιωματικών, ναυτών και ναυτεργατών, που φυλακίστηκαν και βασανίστηκαν στα στρατόπεδα της ερήμου, γιατί δεν δέχτηκαν να αποκηρύξουν το δίκαιο αίτημα για εθνική ενότητα».

Η μάχη όμως στην Αίγυπτο δεν σταματά με το κλείσιμο του ΕΑΣ. Όσοι αγωνιστές δε είχαν συλληφθεί, οργανώνονται και δρουν την παρανομία. Χιλιάδες προκηρύξεις πέφτουν κάθε τόσο στις μεγάλες πόλεις, για να πληροφορήσουν τον κόσμο, Έλληνες και ξένους, για τα δίκαια αιτήματα των φυλακισμένων, για τα βασανιστήρια και τις κάθε είδους ηθικές και σωματικές ταλαιπωρίες τους, καθώς και για την απαίτηση του αιγυπτίωτη ελληνισμού να αποφυλακιστούν τα στρατευμένα μας παιδιά και να λάβουν μέρος στην τελική μάχη για την απελευθέρωση της πατρίδας.

Παρά τις δυσμενείς αυτές συνθήκες ο δημοκρατικός τύπος δεν παύει να ενισχύει τον αγώνα τους. Το περιοδικό «Έλληνας» συνεχίζει να εκδίδεται, και μεταδίδει πολύτιμες πληροφορίες, με χίλια όμως, δυο τεχνάσματα, μια και η λογοκρισία παρακολουθεί άγρυπνα κάθε του λέξη. Αξίζει να σημειώσουμε εδώ ότι το περιοδικό συνεχίζει την έκδοσή του με αρχισυντάκτη το Θ. Περίδη, και μετά τον πόλεμο. Το 1947 όμως τον κλείνουν με το πρόσχημα ότι ο ιδιοκτήτης του, Άγγελος Κασιγόνης λείπει στο εξωτερικό. Πράγματι, ο Κασιγόνης έλειπε στην Ελλάδα μόνο που βρισκόταν μαζί με το γιό του και άλλους αιγυπτίωτες αγωνιστές κλεισμένοι στο στρατόπεδο της Μακρονήσου...

Το ίδιο σενάριο συνεχίζεται και στην Ελλάδα. Το σκηνικό μονάχα αλλάζει. Τα νέα στρατόπεδα εδώ, που είναι τώρα πιο καλά οργανωμένα, ύστερα από την πλούσια εμπειρία,

που έχουν αποκτήσει οι εμπνευστές τους στη Μέση Ανατολή, βρίσκονται, αντί στην έρημο, στα αιγαιοπελαγίτικα ξερονήσια μας (Μακρονήσι, Γιούρα, Αη Στράτης κ.α.). Εκεί κλείνουν τους χιλιάδες αγωνιστές της εθνικής αντίστασης μαζί τους και πολλοί αιγυπτίωτες αντιφασίστες του ΕΑΣ, που ήρθαν στην Ελλάδα για να συνεχίσουν τον αγώνα. Αυτός είναι και ο τραγικός επίλογος της εποποιίας του 41-44, και γιατί όχι του 41-50.

Ένας μακρύς και τραχύς αγώνας αρχίζει και πάλι. Μια πορεία χωρίς φως. Παντού η καταχνιά, η τρομοκρατία, κι ο εξευτελισμός κάθε ανθρώπινης αξιοπρέπειας. Παντού αδιέξοδα κι απελπισία. Κι αυτό συνεχίζεται για ολόκληρες δεκαετίες, μέχρι που ξάφνου γίνεται ξαστεριά, κι οι προσδοκίες τόσων χρόνων γίνονται πραγματικότητα. Οι δυνάμεις της αλλαγής, που πάλεψαν, όπως και τότε, για τους ίδιους στόχους και τους ίδιους οραματισμούς βρίσκουν τη δικαίωσή τους στις 18 Οχτώβρη 1981. Μια καινούρια πορεία για το έθνος ξεκινά: μια πορεία, που ποτέ δεν φανταστήκαμε πόσο δύσκολη, πόσο κοπιαστική, μα και πόσο επικίνδυνη στην υλοποίησή της θα ήταν. Ο λαός, όμως που ποτέ δεν ξεχνά, τι 'θα πει σκοταδισμός και σκλαβιά, θα τη θωρακίσει με την πάλη και την ενότητά του. Ποτέ πια πίσω!

Και μεις οι αιγυπτίωτες Έλληνες, που αγωνιστήκαμε για τα ίδια ιδανικά, στα ζοφερά εκείνα χρόνια της κατοχής, απευθυνόμαστε σε σας αδέρφια της Ελλάδας, για να σας θυμίσουμε ότι κρατήσαμε τον όρκο, που δώσαμε τότε με την ίδρυση του ΕΑΣ και «σταθήκαμε μαζί σας, όταν μαχόσασταν τον υπέρ πάντων αγώνα. Πολεμήσαμε για τους σκοπούς, που σεις ορίσατε, και όπως τους ορίσατε».

Οι Χημικοί στην Αντίσταση του συνάδελφου Γ. Κορομηλά

Ο κλάδος μας από τον καιρό ακόμη της δικτατορίας του Μεταξά, είχε πολλούς αντιφασίστες. Αναφέρω εδώ μόνον τους αείμνηστους Βασίλη Μαρκεζίνη, Νίκο Καρνή και Κώστα Γ. Μακρή. Αυτοί ήταν και από τους πρώτους που πήραν μέρος στην αντίσταση από τις γραμμές του ΕΑΜ.

Από το Σεπτέμβρη ακόμη του 1942 συγκροτήθηκε το ΕΑΜ των χημικών της Αθήνας, που εντάχτηκε στο ΕΑΜ επιστημόνων-διανοουμένων και καλιτεχνών. Παράλληλα συνάδελφοι δημόσιοι ή υπάλληλοι ΝΠΔΔ, οργανώθηκαν στους χώρους δουλειάς τους, με μαζικότερη την οργάνωση των συναδέλφων του ΓΧΚ καθώς και στο χημείο του πανεπιστημίου κ.λπ. Οι συνάδελφοι αυτοί πρόσφεραν σημαντικές υπηρεσίες στον αγώνα και θυμάμαι χαρακτηριστικά την περίοδο της πτώσης της Ιταλίας το 1943 που οι προθήκες του χημείου και του ορυκτολογικού και παλαιοντολογικού εργαστηρίου γέμισαν όπλα που συγκέντρωσαν συνάδελφοι για να προωθήσουν στα μαχόμενα τμήματα του ΕΛΑΣ.

Όνόματα συναδέλφων αγωνιστών δεν θα αναφέρω εδώ. Άλλωστε κανείς μας δεν επιδίωξε προσωπική προβολή και ο αγώνας μας ήταν αγώνας ανώνυμων που πίστευαν – και όσοι επιζούν πιστεύω και ελπίζω πως πιστεύουν ακόμη – στους σκοπούς του αγώνα του ΕΑΜ.

Η μικρή ομάδα μας γρήγορα αναπτύχθηκε σημαντικά και αποτέλεσε, κατά κοινή ομολογία, μια από τις μαχητικότερες ομάδες του ΕΑΜ επιστημόνων της Αθήνας. Πήραμε ενεργό μέρος σε όλους τους αγώνες της εποχής εκείνης που έμειναν ιστορικοί και έδωσαν στην πρωτεύουσα το χαρακτήρισμα της αδούλωτης Αθήνας.

Αργότερα, και ιδίως από το Μάρτη του 1944, πολλοί συνάδελφοι αποσπάστηκαν σε άλλες οργανώσεις, όπως στον ΕΛΑΣ κ.λπ. Οι περισσότεροι μείναμε στην Αθήνα σαν μεσαία και ανώτερα στελέχη ιδίως στις συνοικίες. Είναι γνωστοί οι αγώνες των ηρωικών συνοικιών της πρωτεύουσας ιδίως μετά το Μάρτη του 1944, με τα στύφη των γερμανοτσολιάδων, και των ειδικών ομάδων των δολοφόνων που ξεπέρασαν σε αγριότητα τους γερμανούς. Στους δύσκολους και αιματοβαμένους αυτούς καιρούς οι συνάδελφοι χημικοί σε όποιο πόστο και αν βρίσκονταν αγωνίστηκαν με ηρωισμό και αυταπάρνηση.

Τέλος κρίνω απαραίτητο για την ιστορική αλήθεια, μακριά από οποιεσδήποτε σκοπιμότητες, να αναφέρω ότι το 90% τουλάχιστον των συναδέλφων του ΕΑΜ Αθήνας αγωνίζονταν σαυτό, οργανωμένοι στους πυρήνες της Κομμουνιστικής Οργάνωσης της Αθήνας του ΚΚΕ.

Καταστατικό της ΕΕΧ

Το Δ.Σ. της ΕΕΧ προκειμένου να ενημερώσει τους συν. στην επαρχία για την πορεία του νέου καταστατικού έστειλε προς όλους τους Τοπικούς και Κλαδικούς Συλλόγους το παρακάτω γράμμα:

«Το Διοικ. Συμβούλιο της Ένωσης Ελλήνων Χημικών αισθάνεται την ανάγκη να σας ενημερώσει για την πορεία που ακολουθείται στο θέμα της προώθησης και ψήφισης του νέου καταστατικού. Το Δ.Σ. εκτιμά ότι το ζήτημα αυτό είναι από τα σοβαρότερα που απασχολούν τον κλάδο και από αυτή την οπτική γωνία το αντιμετωπίσει και το αντιμετωπίζει.

Μετά την έγκριση του σχεδίου καταστατικού από τον κλάδο στο δημοψήφισμα της 17.7.83 προχωρήσαμε σε συζητήσεις με το ΥΠΕΘΟ για να καθορισθεί η διαδικασία επικύρωσής του από την πολιτεία. Η νομικά σωστή διαδικασία, και η οποία τελικά επιλέχθηκε, είναι το καταστατικό να γίνει νόμος του κράτους, δηλαδή να ψηφισθεί από την Βουλή. Επειδή όμως δεν είναι δυνατόν να συζητηθεί στην Βουλή το σύνολο του καταστατικού, επιλέχθηκαν τα ουσιώδη άρθρα που θα περιληφθούν στον νόμο ενώ τα υπόλοιπα ζητήματα θα ρυθμισθούν με υπουργικές αποφάσεις.

Λαμβάνοντας υπόψη ότι η αρμόδια υπηρεσία του ΥΠΕΘΟ είναι φορτωμένη από άλλο νομοπαρασκευαστικό έργο, αναλάβουμε την υποχρέωση να συντάξουμε την αναγκαία εισηγητική έκθεση και να δώσουμε στο σχέδιο του καταστατικού την μορφή νόμου που θα τροποποιεί τον υπάρχοντα νόμο 6129/34. Πράγματι σε συνεργασία με τον νομικό μας σύμβουλο προχωρήσαμε στις απαραίτητες ενέργειες έτσι ώστε να συνταχθούν και να παραδοθούν στο ΥΠΕΘΟ η εισηγητική έκθεση τον Μάιο και το πλήρες Νομοσχέδιο τον Ιούλιο αυτού του χρόνου. Από τότε όμως δεν υπήρξε δυστυχώς καμία εξέλιξη στο θέμα μας που παρά τις πιέσεις μας δεν έχει προχωρήσει καθόλου γιατί, όπως τουλάχιστον ισχυρίζονται οι αρμόδιες υπηρεσίες, υπάρχουν άλλες προτεραιότητες.

Συνάδελφοι,

Το Δ.Σ. αισθάνεται την υποχρέωση να σας πληροφορήσει για τα παραπάνω και να σας ζητήσει να βοηθήσετε το έργο του ασκώντας παράλληλα με τις δικές μας και τις δικές σας πιέσεις. Σε πρώτη φάση θα μπορούσατε να στείλετε τηλεγραφήματα διαμαρτυρίας για την καθυστέρηση και να ζητάτε να επισπευσθεί η προώθηση του καταστατικού. Στη συνέχεια, και εφ' όσον η καθυστέρηση παρατείνεται, θα αποφασίσουμε από κοινού τις παραπέρα ενέργειες για τις οποίες από τώρα σας καλούμε να βρίσκεστε σε ετοιμότητα».

Αθήνα 11.10.84

Το Νομοσχέδιο για την Ανάπτυξη της Επιστημονικής και Τεχνολογικής Έρευνας

Το Δ.Σ. της ΕΕΧ, αν και δέχθηκε με ικανοποίηση την ίδρυση του Υπουργείου Έρευνας και Τεχνολογίας και την

προσπάθειά του να ρυθμίσει με νόμο την ερευνητική προσπάθεια της χώρας, διατυπώνει τις παρακάτω παρατηρήσεις για τη μέχρι σήμερα πολιτική και πρακτική του Υ.Π.Ε.Τ. και για το νομοσχέδιο που παρουσίασε στη Βουλή.

1) Δεν ιεραρχήθηκαν οι ερευνητικές προτεραιότητες του τύπου μέσα από μια διαδικασία αποτίμησης των οικονομικών και παραγωγικών δεδομένων.

2) Η χρηματοδότηση που εξασφαλίστηκε για την έρευνα κρίνεται ανεπαρκής.

3) Το σχέδιο νόμου που παρουσίασε το Υ.Π.Ε.Τ. στη Βουλή προμηνύει βασικές εξελίξεις στο χώρο της έρευνας.

Η Ένωση Ελλήνων Χημικών πιστεύει ότι ο νόμος που θα ρυθμίζει την Ανάπτυξη της Επιστημονικής και Τεχνολογικής Έρευνας, για να στηρίξει μια αποδοτική ερευνητική πολιτική, που δεν υπήρχε μέχρι σήμερα, θα πρέπει να εξασφαλίζει τα εξής:

1. Τη σωστή ιεράρχηση των ερευνητικών προτεραιοτήτων και την πετυχημένη ανάπτυξη και εκτέλεση των ερευνητικών προγραμμάτων.

2. Την ικανή χρηματοδότηση των ερευνητικών προσπαθειών.

3. Την εξασφάλιση δημοκρατικού εργασιακού κλίματος στους ερευνητές και κατά το δυνατό αντικειμενοποίηση της αξιολόγησής τους.

4. Την εξασφάλιση της συνέχισης της ερευνητικής προσπάθειας και την αποσύνδεση της από τον εκάστοτε Υπουργό.

Το σχέδιο Νόμου που υπερψηφίστηκε στη Βουλή επί της αρχής έχει τις παρακάτω αδυναμίες:

1. Τα ερευνητικά κέντρα στερούνται ουσιαστικά αυτοδυναμία και μετατρέπονται σε εκτελεστικά όργανα του Υπουργείου. Τα Εποπτικά Συμβούλια που διορίζονται από τον Υπουργό ουσιαστικά διοικούν τα ερευνητικά κέντρα και καθορίζουν τις επιστημονικές δραστηριότητες.

2. Τα ινστιτούτα διατηρούν μία αυταρχική δομή, που ο διευθυντής που διορίζεται από τον Υπουργό διοικεί και εποπτεύει ενώ οι εργαζόμενοι ερευνητές δεν συμμετέχουν ούτε στην διοίκηση, ούτε στον καθορισμό της επιστημονικής δραστηριότητας, ούτε στην αξιολόγηση του ερευνητικού έργου των ερευνητών.

3. Δημιουργούνται τα ακαδημαϊκά κέντρα έρευνας δίπλα σε κάθε Πανεπιστήμιο ή Πολυτεχνείο που επανδρώνεται από μέλη του Δ.Ε.Π. των Α.Ε.Ι. Με αυτόν τον τρόπο μεταφέρεται η έρευνα από τα Πανεπιστήμια στα κέντρα αυτά που ελέγχονται αποκλειστικά από το Υπουργείο Έρευνας και Τεχνολογίας.

4. Προτείνεται το πριμ σαν κίνητρο, πράγμα απαράδεκτο.

5. Το διορισμένο Εποπτικό Συμβούλιο μπορεί να διαλύει ή να συμπύκνει ερευνητικά κέντρα.

6. Το σχέδιο Νόμου περιέχει απαράδεκτες μεταβατικές διατάξεις για το προσωπικό που ήδη υπηρετεί, αφού αφήνει μεγάλο αριθμό εργαζομένων σε συνταξιοδοτική εκκρεμότητα.

Γενικά το σχέδιο Νόμου περιορίζεται στα θέματα έρευνας και τα αποσυνδέει από τα θέματα τεχνολογικής ανάπτυξης, θεσμοθετεί ένα αυταρχικό και συγκεντρωτικό πλαίσιο προγραμματισμού και με αφέλεια προσπαθεί να μεταφυτέψει στον ελληνικό χώρο χωρίς κάποια επεξεργασία ερευνητικές συνθήκες άλλων χωρών. Για όλα αυτά η Ένωση Ελλήνων Χημικών θεωρεί ότι το σχέδιο Νόμου θα έπρεπε να τύχει μιάς περαιτέρω θεώρησης που θα προκύψει από ένα δημοκρατικό διάλογο σωστά επιλεγμένων φορέων.

Νομοθεσία Γεωργικών Φαρμάκων

Το Δ.Σ. της ΕΕΧ επανέρχεται με το παρακάτω γράμμα προς τον Υπουργό Γεωργίας στο πρόβλημα της νομοθεσίας για τα Γεωργικά Φάρμακα:

«Επανελημμένα έχουμε ζητήσει στο παρελθόν την πλήρη αναμόρφωση της νομοθεσίας που διέπει το καθεστώς των γεωργικών φαρμάκων. Συγκεκριμένα με τα έγγραφά μας 2191/ΕΤ/μμ/20.12.1982, 2200/ΕΤ/μμ/2.12.82, 2205/ΠΧ/σκ/22.12.1982 είχαμε στείλει απόψεις για δύο σχέδια νόμων που αφορούσαν τον «έλεγχο και την έγκριση κυκλοφορίας των γεωργικών φαρμάκων» και την «εμπορία γεωργικών παρασιτοκτόνων και την ρύθμιση συναφών μ' αυτά θεμάτων». Σύμφωνα με τα υπομνήματα εκείνα ζητούσαμε βασικά την επανεξέταση του θέματος και την ενοποίηση των νομοσχεδίων αυτών ώστε να είναι δυνατή η σφαιρική αντιμετώπιση του κυκλώματος των γεωργικών φαρμάκων (εισαγωγή α' υλών, παραγωγή, άδειες κυκλοφορίας, έλεγχος σε όλα τα επίπεδα, διακίνηση εμπορία, εφαρμογές) στο σύνολό του και η ενιαία ρύθμισή του. Είχαμε επίσης ζητήσει και την συμμετοχή των σχετικών επιστημονικών οργανώσεων στην αντίστοιχη επιτροπή.

Δυστυχώς όμως, απ' ό,τι φαίνεται, οι απόψεις μας δεν έγιναν δεκτές, αφού μας εστάλει για κρίση ένα έτοιμο σχέδιο νόμου που αναφέρεται μόνο στην «εμπορία και ειδικές εφαρμογές γεωργικών φαρμάκων». Στο παραπάνω σχέδιο νόμου γίνεται επανελημμένα αναφορά σε κάποιο άλλο σχέδιο νόμου (για «έγκριση κυκλοφορίας και έλεγχο γεωργικών φαρμάκων»), το οποίο ακόμα δεν μας έχει σταλεί για μελέτη και διατύπωση απόψεων, και το οποίο κανονικά και διαδικαστικά προηγείται του προκειμένου (εφ' όσον αναφέρεται σε προηγούμενα στάδια του κυκλώματος των γεωργικών φαρμάκων).

Πιστεύουμε ότι και πάλι το θέμα αντιμετωπίζεται αποσπασματικά από την πλευρά του Υπουργείου και μάλιστα πρωύτερα. Η έγκριση κυκλοφορίας και ο έλεγχος των γεωργικών φαρμάκων είναι ένα σοβαρό θέμα, που πρέπει να προσεχθεί ιδιαίτερα, γιατί σχετίζεται άμεσα με την δημόσια υγεία. Γι' αυτό οποιαδήποτε καθυστέρηση είναι αδικαιολόγητη και δεν εξυπηρετεί τα συμφέροντα του ελληνικού λαού.

Σε σχέση με το παρόν σχέδιο νόμου επαναλαμβάνουμε και πάλι την άποψη που είχαμε διατυπώσει το 2191/ΕΤ/μμ/20.12.1982 υπόμνημά μας, δηλαδή ότι η εμπορία και οι εφαρμογές των γεωργικών φαρμάκων δεν πρέπει να είναι αντικείμενο ενός μόνο επιστημονικού κλάδου, αλλά να ανατίθεται και σ' άλλους επιστήμονες με ειδικές γνώσεις πάνω στο θέμα, μεταξύ των οποίων και οι χημικοί.

Επίσης, στο άρθρο 15 που αναφέρεται στην επιμόρφωση στα θέματα γεωργικών φαρμάκων δεν περιλαμβάνονται οι επιστήμονες οι οποίοι επιθυμούν ν' ασχοληθούν με την εμπορία κ.λ.π. των γεωργικών φαρμάκων (όπως ήταν στο σχέδιο νόμου του 1982). Πιστεύουμε ότι η παράλειψη αυτή είναι σημαντική και το σχετικό άρθρο πρέπει να συμπληρωθεί.

Συγκεκριμένα για το σχέδιο το παρόν του νόμου - με όλες τις επιφυλάξεις που διατυπώσαμε παραπάνω σε σχέση με ό,τι αφορά την έγκριση κυκλοφορίας και τον έλεγχο των γεωργικών φαρμάκων - σας παραθέτουμε τις τροπολογίες - προσθήκες που επισυνάπτονται.

Τελειώνοντας θα θέλαμε να τονίσουμε ότι επειδή το θέμα έχει καθυστερήσει σημαντικά, θα πρέπει να σταλεί άμεσα στους επιστημονικούς φορείς το σχέδιο νόμου για την «έγκριση κυκλοφορίας και έλεγχο των γεωργικών φαρμάκων» για διατύπωση απόψεων, και στη συνέχεια τα διαμορφωμένα σχέδια νόμου να κατατεθούν στη Βουλή και να ψηφισθούν μαζί, ώστε η νομοθετική ρύθμιση του θέματος να είναι συνολική.

Η Ένωση Ελλήνων Χημικών, είναι πάντοτε στη διάθεσή σας για δημιουργική συνεργασία με σκοπό την αξιοποίηση των γνώσεων και της εμπειρίας του κλάδου των χημικών προς όφελος της χώρας μας».

Τροπολογία - Προσθήκη στα άρθρα: 3 παρ. 1α, 9 παρ. 2β, 10 παρ. 2γ, 15 παρ. 2β του Σχεδίου Νόμου «Εμπορία και ειδικές εφαρμογές γεωργικών φαρμάκων».

Οι χημικοί έχουν κατοχυρωμένο από χρόνια το δικαίωμα να εργάζονται στην παραγωγή, διακίνηση, διάθεση κ.λ.π. των φυτοφαρμάκων. Η εμπειρία και οι γνώσεις που έχουν αποκτήσει δεν μπορούν να παραγνωρισθούν, και γι' αυτό δεν πρέπει ν' αποκλεισθούν από την εμπορία των φυτοφαρμάκων-γεωργικών φαρμάκων, η οποία σύμφωνα με το προκειμένο σχέδιο νόμου γίνεται μονοπώλιο ενός συγκεκριμένου επιστημονικού κλάδου. Γι' αυτό προτείνουμε στα παραπάνω άρθρα τις αντίστοιχες συμπληρώσεις:

- Στο άρθρο 3, παρ. 1α:..... και σε χημικό πτυχιούχο Ανωτάτης Σχολής της Ημεδαπής ή Αλλοδαπής, τακτικό μέλος της Ένωσης Ελλήνων Χημικών, που έχει διετή τουλάχιστον προϋπηρεσία στην παραγωγή, έλεγχο, διακίνηση, τεχνική ενημέρωση κ.λ.π. των γεωργικών φαρμάκων, καθώς και σε άλλους επιστήμονες συναφών κλάδων που πληρούν τις παραπάνω προϋποθέσεις.

- Στο άρθρο 9, παρ. 2β:..... Απασχολούν ως Τεχνικό σύμβουλο επιστήμονα υπό τους ορισμούς και προϋποθέσεις του άρθρου 3.

- Στο άρθρο 10, παρ. 2γ:..... ή Χημικό, τακτικό μέλος της Ένωσης Ελλήνων Χημικών.

- Στο άρθρο 15, παρ. 2β να προστεθεί: Καθώς και όσοι επιστήμονες (κατά το άρθρο 3) επιθυμούν ν' ασχοληθούν με την εμπορία και τις εφαρμογές των γεωργικών φαρμάκων.

Αθήνα 27.9.1984

Κλινικοί Χημικοί

Σχετικά με το ζήτημα της θεσμοθέτησης Ειδικότητας Κλινικής Χημείας, η Ένωση Κλινικών Χημικών έστειλε στον Υπουργό Υγείας & Πρόνοιας το παρακάτω υπόμνημα:

«Χρόνιο και πάγιο αίτημα του κλάδου μας αλλά και αναγκαιότητα επιστημονική ήταν και είναι η προώθηση της Ειδικότητας Κλινικής Χημείας. Μιάς ειδικότητας που την κατέχουν περί του 100 συνάδελφοι με βάση το Ν.Δ. 131/73 αλλά που οι νεώτεροι συνάδελφοι Χημικοί, Βιοχημικοί, Βιολόγοι, Φαρμακοποιοί που εργάζονται στα Βιοχημικά Εργαστήρια των Νοσοκομείων ή θα ήθελαν να ειδικευτούν σ' αυτή, δεν έχουν την δυνατότητα να την αποκτήσουν.

Για την αντιμετώπιση του προβλήματος είχε συσταθεί από τον κ. Αυγερινό το 1982 επιτροπή πανεπιστημιακών (αποφάσεις Α4/2082) 12.5.1982 και Α4/2492/20.6.1982, η δε εισήγηση της επιτροπής επιδόθηκε στον κ. Υπουργό κατά την ψήφιση του Ν. 1397/83, και άρα η προώθηση της εμπίπτει στις διατάξεις του Ν. 1397/83 και σχετίζεται με τη λειτουργία της Επιτροπής Εκπαίδευσης του Νόμου αυτού, η οποία ήδη συστάθηκε και λειτουργεί.

Η αναγκαιότητα της θεσμοθέτησης της ειδικότητας Κλινικής Χημείας διαπιστώθηκε και στο ΚΕΣΥ, ολομέλεια και Ε.Ε., κατά τη σύσταση των θέσεων Ιατρικής Υπηρεσίας. Τα προβλήματα δε που προέκυψαν για τις θέσεις των Βιοχημικών σε σχέση με τις Ιατρικές θέσεις δεν θα υπήρχαν αν η ειδικότητα ήταν πραγματικότητα.

Σήμερα πιστεύουμε ότι είναι δυνατό, άμεσα και κατά προτεραιότητα, να προχωρήσει η Επιτροπή στην εξέταση της ειδικότητας Κλινικής Χημείας, αφού υπάρχει ήδη η εισήγηση της προηγούμενης επιτροπής με τα πορίσματα και συμπεράσματα της, και μπορούν να αποτελέσουν τη βάση της παραπέρα μελέτης και επεξεργασίας.

Ζητάμε από σας να δοθεί η εντολή στην Επιτροπή για την προώθηση της ειδικότητας Κλινικής Χημείας εκτιμώντας ότι με την θεσμοθέτηση της και το επίπεδο των παρεχομένων υπηρεσιών εργαστηριακής διαγνωστικής θα ανέβει προς όφελος της Δημόσιας Υγείας, αλλά και τα προβλήματα ύπαρξης και εξέλιξης των Βιοχημικών-Κλινικών Χημικών και ένταξης του στο Σύστημα Υγείας θα μπορέσουν να αντιμετωπιστούν».

Αθήνα 21.10.84

Η Ένωση Κλινικών Χημικών με το παρακάτω υπόμνημά της προς τους αρμόδιους φορείς προτείνει τροποποίηση του άρθρου 4 §4 του ν. 181/74 ο οποίος προβλέπει ότι απαιτείται ειδική άδεια για την άσκηση κάθε δραστηριότητας που έχει σχέση με τις ιονίζουσες ακτινοβολίες και αυτή χορηγείται μόνο σε γιατρούς ακτινολόγους, ακτινοθεραπευτές και πυρηνικούς γιατρούς.

1. «Η χρήση των ραδιοϊσοτόπων in vitro είναι ευρέως διαδεδομένη διεθνώς και στη χώρα μας, σε διάφορους τομείς της επιστήμης (ιατρικούς και μη).

Στον τομέα της υγείας, χρήση ραδιοϊσοτόπων in vitro γίνεται σε πολλούς επιστημονικούς κλάδους (Βιοχημεία, Βιολογία, Φαρμακολογία, Αιματολογία, Ανοσολογία κ.λ.π.), αφορά την εργαστηριακή διάγνωση και έρευνα και χαρακτηρίζεται από τη χρησιμοποίηση ελάχιστων ποσών ραδιενέργειας συγκριτικά με την εφαρμογή ραδιοϊσοτόπων και ακτινοβολιών in vivo για διάγνωση και θεραπεία.

Η χρήση των ραδιοϊσοτόπων in vitro στους κλάδους αυτούς γίνεται κύρια μέσω των ραδιοανοσομετρικών προσδιορισμών (RIA).

Σαν ραδιοανοσομετρικοί προσδιορισμοί θεωρούνται εκείνες οι ανοσοχημικές μέθοδοι που χρησιμοποιούν το ραδιοϊσότοπο στη φάση της τελικής μέτρησης διαφόρων ουσιών στα βιολογικά υγρά. Επειδή οι RIA τεχνικές έχουν μεγάλη ευαισθησία, επιλέγονται σαν τρόπος τελικής μέτρησης ουσιών που τα επίπεδά τους στα βιολογικά υγρά είναι πολύ χαμηλά της τάξης των ng (10^{-9} gr) ή pg (10^{-12} gr). Τέτοιες ουσίες είναι ορμόνες (T_3 , T_4 , TSH, T_4 Free, Prolactine testosterone, progesterone, FSH, LH αυξητική ορμόνη cortisol) φάρμακα (digoxine αντισώματα και αντιγόνα (HBsAg, anti-HBs, anti-HBc, HBEAg, anti-HBe, anti-HAe, IgM), καρκινικοί δείκτες (φετοπρωτεΐνη, HCG, SP1, που ο προσδιορισμός τους γίνεται σε διάφορα εργαστήρια των νοσοκομείων (Ορμόνολογικά, Ενδοκρινολογικά, Αιμοδοσίας, Αιμοδυναμικά, Πυρηνικής Ιατρικής).

Πολλές από τις παραπάνω ουσίες που αποτελούν βιοχημικές παραμέτρους (π.χ. ορμόνες, φάρμακα κ.λ.π.) προσδιορίζονται στα Βιοχημικά εργαστήρια και με άλλες μεθόδους χρωματογραφικές ανοσοχημικές, χρησιμοποιώντας σεσημασμένα μόρια με ένζυμα φθορίζουσες ενώσεις καθώς και με μονοκλωνικά αντισώματα.

Όμως ακριβώς επειδή οι RIA τεχνικές εφαρμόζοντας στην τελική φάση μέτρησης, συνήθως προηγούνται διάφορες χημικές διαδικασίες ανάλογα με την ουσία. Στον προσδιορισμό των ορμονών π.χ. προηγούνται διαδικασίες παραλαβής τους από τα βιολογικά υγρά (π.χ. με εκχύλιση) καθαρισμός των εκχυλισμάτων (π.χ. με χρωματογραφία στήλης, ή λεπτής στιβάδας ή υψηλής πίεσης σε υγρή φάση) κ.λ.π. διαδικασίες που είναι τελείως ειδικές για το συγκεκριμένο εργαστήριο και το χαρακτηρίζουν. Δηλαδή η χρήση ραδιοϊσοτόπων είναι απλώς μιά φάση στην όλη διαδικασία προσδιορισμού και σε καμιά περίπτωση δεν αποτελεί το ειδοποιό στοιχείο του όλου προσδιορισμού.

2. Διεθνώς η υπευθυνότητα ενός εργαστηρίου που κάνει και χρήση ραδιοϊσοτόπων in vitro καθώς και του επιστημονικού προσωπικού που απασχολείται σ' αυτό ανατίθεται σε επιστήμονες με βάση το αντικείμενο δραστηριότητας του εργαστηρίου, ενώ παράλληλα απαιτείται εκπαίδευση του προσωπικού σε θέματα χρήσης ραδιοϊσοτόπων in vitro.

Η πολιτική αυτή ίσχυε και στη χώρα μας πριν το 1974 (παροχή στους επιστήμονες διαφόρων επιστημονικών κλάδων πιστοποιητικών ακτινοπροστασίας μετά από παρακολούθηση σχετικών μαθημάτων χρήσης ραδιοϊσοτόπων στο ΚΠΕ «ΔΗΜΟΚΡΙΤΟΣ» και άδεια χρήσης τους στην εργαστηριακή διαγνωστική).

Ο Ν. 181/74 άρθρο 4 & 4 «περί προστασίας από τις ιονίζουσες ακτινοβολίες», άλλαξε την μέχρι τότε πρακτική αφού προβλέπει ότι απαιτείται ειδική άδεια για την άσκηση κάθε δραστηριότητας που έχει σχέση με τις ιονίζουσες ακτινοβολίες και αυτή χορηγείται μόνο σε γιατρούς ακτινολόγους, ακτινοθεραπευτές και πυρηνικούς γιατρούς.

Η ψήφιση του παραπάνω Νόμου δημιούργησε προβλήματα και αντιδικίες μεταξύ των επιστημόνων, που μέχρι τότε ήταν υπεύθυνοι για τα εργαστήρια που χρησιμοποιούσαν ραδιοϊσότοπα in vitro και των πυρηνικών γιατρών στους οποίους ανατέθηκε η υπεύθυνη αυτή.

Η ανάθεση της υπευθυνότητας στον πυρηνικό γιατρό για την προστασία από τον κίνδυνο των ακτινοβολιών δημιούργησε την σύγχυση μεταξύ της in vitro χρήσης ραδιοϊσοτόπων (όπου πρέπει να είναι υπεύθυνος πυρηνικός γιατρός, ακτινολόγος, ακτινοθεραπευτής) και της in vivo χρήσης αυτών, με αποτέλεσμα ο πυρηνικός γιατρός να καταστεί υπεύθυνος και ενός εργαστηρίου in vitro, που εκτελεί αναλύσεις που αποτελούν το επιστήμονικό αντικείμενο διαφόρων εργαστηριακών ειδικοτήτων, όπως παραπάνω αναφέρθηκε.

Έτσι εν ονόματι της χρήσης ραδιοϊσοτόπων σε ελαχιστότατες ποσότητες βαφτίζονται ουσιαστικά οι πυρηνικοί γιατροί κλινικοί Χημικοί - Βιοχημικοί, αιματολόγοι, κ.λ.π., ενώ είναι γνωστή η πλημμελέστατη εκπαίδευση των πυρηνικών γιατρών στον τομέα των in vitro αναλύσεων και γενικά η παντελής έλλειψη γνώσεων σε θέματα αναλυτικής παιδείας και πρακτικής.

Παρά την ύπαρξη του Ν. 181/75 με υπουργική απόφαση το 1978 (ΦΕΚ 422/78) «περί κανονισμού ακτινοθεραπειών» καθιερώθηκαν 4

κατηγορίες εργαστηρίων χρήσης ραδιοϊσοτόπων. Ενώ για τις A₂, A₃ & A₄ κατηγορίες που αφορούν κυρίως in vivo χρήση προβλέπεται ρητά σαν υπεύθυνος του εργαστηρίου «υπεύθυνος ιατρός κάτοχος των υπό της ισχύουσας νομοθεσίας οριζόμενων προσόντων», για την κατηγορία A-1 in vitro αναφέρει «υπεύθυνος **επιστήμων** κάτοχος των υπό της ισχύουσας νομοθεσίας οριζόμενων προσόντων για την κατηγορίαν ταύτην».

Κατ' αυτό τον τρόπο στα διάφορα τμήματα-εργαστήρια των Νοσοκομείων χορηγούνται, ανάλογα με τις λειτουργικές τους ανάγκες, άδειες χρήσης ραδιοϊσοτόπων in vitro (κατηγορίας A₁) σε διάφορους εργαστηριακούς επιστήμονες, Βιοχημικούς, Αιματολόγους, κ.λ.π., με θετικές εισηγήσεις των αντιστοίχων γνωμοδοτικών επιτροπών (πλην της τελευταίας επιτροπής). Για όλα τα παραπάνω υπάρχουν στοιχεία στη Δ/ση Προστασίας και Προαγωγής Υγείας του Υπουργείου σας.

3. Με βάση τα παραπάνω αναφερόμενα θεωρούμε:

α) Είναι αντιεπιστημονικός ο περιορισμός της χρήσης ραδιοϊσοτόπων in vitro για την πραγματοποίηση αναλύσεων βιοχημικών παραμέτρων σε μία κατηγορία επιστημόνων όπως οι πυρηνικοί γιατροί, αρμοδιότητα που ανήκει στους Κλινικούς Χημικούς (Χημικούς-Βιοχημικούς και Μικροβιολόγους-Βιοχημικούς).

Με τον τρόπο αυτό γίνεται πρωτοφανής σύγχυση ανάμεσα στο αντικείμενο δραστηριότητας ενός συγκεκριμένου επιστημονικού τομέα (χρήση ραδιοϊσοτόπων in vitro) και στην ακτινοπροστασία των προσώπων που υποβάλλονται σε ιατρικές εξετάσεις ή θεραπευτική αγωγή (in vivo χρήση ραδιοϊσοτόπων) καθώς και των εργαζομένων και του περιβάλλοντος, δραστηριότητες που εμπίπτουν στην αρμοδιότητα των πυρηνικών γιατρών και των ακτινοφυσικών ή φυσικών ιατρικής.

Με άλλα λόγια, με βάση τη χρήση ραδιοϊσοτόπων in vitro, οι πυρηνικοί γιατροί θα έπρεπε να είναι οι μόνοι και αποκλειστικοί υπεύθυνοι σε μία σειρά τομείς (ειδικότητες) της εργαστηριακής διάγνωσης και κατ' επέκταση της προστασίας και προαγωγής της υγείας. Επί πλέον ο περιορισμός αυτός στερεί σε κατηγορίες επιστημόνων (κυρίως Χημικούς - Βιοχημικούς) τη δυνατότητα ανάπτυξης, μέσα στο χώρο της δραστηριότητάς τους, μεθοδολογιών και τεχνολογίας παρασκευής εξειδικευμένων αντιδραστηρίων όπως αυτά που χρησιμοποιούνται στις RIA τεχνικές και των οποίων είναι γνωστή η υψηλή προστιθέμενη αξία.

β) Η κατ' αποκλειστικότητα χρήση ραδιοϊσοτόπων in vitro στα Κέντρα πυρηνικής ιατρικής που με βάση το ΕΣΥ δημιουργούνται σε ορισμένες μόνο τριτοβάθμιες νοσοκομειακές μονάδες, θα έχει δυσμενείς κοινωνικές και οικονομικές επιπτώσεις. Θα είναι απαραίτητο ένας ασθενής να πρέπει να υποστεί τη δαπάνη μετάβασης και παραμονής στην περιοχή του κέντρου πυρηνικής ιατρικής για προσδιορισμό (π.χ. Θυρεοειδών ορμονών συχνότατη για γνωστούς λόγους περίπτωση) ενώ ο προσδιορισμός αυτός μπορεί και πρέπει να αποτελεί υποχρεωτική αρμοδιότητα του Βιοχημικού Εργαστηρίου του Νοσοκομείου της περιοχής του.

γ) Το επιχείρημα ότι με την συννέωση σε ένα ενιαίο εργαστήριο με ραδιοϊσότοπα (in vitro και in vivo) θα είχαμε οικονομία σε υλικά, εξοπλισμό και προσωπικό, δεν ευσταθεί διότι ακριβώς επειδή πρόκειται για τμήματα με διαφορετικό αντικείμενο δουλειάς, τα ραδιοϊσότοπα που χρησιμοποιούνται είναι τελείως διαφορετικά. Κι αν ακόμη ο ιχνηθέτης είναι ο ίδιος, οι ενώσεις όπου είναι ενωμένος είναι τελείως διαφορετικές. Το ίδιο ισχύει για τον εξοπλισμό και το προσωπικό που εξειδικεύεται σε όλες τις ειδικές για κάθε

τμήμα διαδικασίες που προηγούνται της μέτρησης με RIA.

δ) Για το θέμα της ακτινοπροστασίας κατά την in vitro χρήση ραδιοϊσοτόπων, τα ποσά της ραδιενέργειας είναι πάρα πολύ μικρά γιαυτό άλλωστε και διεθνώς οι τεχνικές αυτές γίνονται στα επί μέρους εργαστήρια και όχι στα εργαστήρια πυρηνικής ιατρικής. Για παράδειγμα η κάλυψη των αναγκών μίας μεγάλης νοσοκομειακής μονάδας σε αντιδραστήρια ιχνηθετημένα με ιώδιο-125 (που είναι και το κατ' εξοχήν χρησιμοποιούμενο ισότοπο) για την πραγματοποίηση 20.000 αναλύσεων με RIA (αριθμός που υπερκαλύπτει την δραστηριότητα ενός εργαστηρίου τουλάχιστο για ένα χρόνο) αντιστοιχεί σε συνολικό ποσό ραδιενέργειας της τάξης του 1,5 mCi, ποσότητα που θα πρέπει να χαρακτηριστεί αμελητέα.

Συνοψίζοντας πιστεύουμε ότι η χρήση ραδιοϊσοτόπων in vitro θα πρέπει να γίνεται από όλους τους εργαστηριακούς επιστήμονες με βεβαιωμένη γνώση και πείρα της χρήσης τους στα αντίστοιχα εργαστήρια εφόσον αποτελεί απαραίτητη φάση σε κάποια δραστηριότητά τους. Όσον αφορά τη χρήση ραδιοϊσοτόπων in vitro για ανάλυση Βιοχημικών παραμέτρων περιεχομένων σε βιολογικά υγρά ή παρεχομένων εξωγενώς, αυτή θα πρέπει να αποτελεί αποκλειστική αρμοδιότητα των εργαστηρίων Βιοχημείας - Κλινικής Χημείας με σχετική εκπαίδευση του προσωπικού στη χρήση ραδιοϊσοτόπων. Άλλωστε η αποκλειστική αυτή αρμοδιότητα ισχύει για την ανάλυση Βιοχημικών παραμέτρων με την χρήση τεχνικών χωρίς ραδιοϊσότοπο.

Για να υλοποιηθούν τα παραπάνω χρειάζεται άμεσα να τροποποιηθεί ο Ν. 181/74 άρθρο 4 & 4 και να εκδοθούν οι αντίστοιχες υπουργικές αποφάσεις ώστε:

- για ερευνητικούς σκοπούς να δίνεται η δυνατότητα χρήσης ραδιοϊσοτόπων in vitro σε όλους τους επιστήμονες που έχουν αποκτήσει τις κατάλληλες γνώσεις στη ραδιοχημεία και γενικά στην προστασία από ραδιοϊσότοπα.

- για αναλύσεις Βιοχημικών παραμέτρων ή άλλων ουσιών των βιολογικών υγρών η χρήση ραδιοϊσοτόπων in vitro θα γίνεται από τους επιστήμονες της αντίστοιχης ειδικότητας στα Βιοχημικά εργαστήρια ή στα εργαστήρια άλλων ειδικοτήτων (τμημάτων) των Νοσοκομείων ή του ιδιωτικού φορέα (αιμοδοσίας, αιμοδυναμικά κ.λ.π.), μετά από κατάλληλη εκπαίδευση σε θέματα ραδιοχημείας και προστασίας από τα ραδιοϊσότοπα.

Τα παραπάνω να κατοχυρωθούν και στους νέους Οργανισμούς των Νοσοκομείων.

- στα μεν κέντρα πυρηνικής Ιατρικής να γίνεται μόνο in vivo χρήση ραδιοϊσοτόπων.

- τα δε υπόλοιπα τμήματα - εργαστήρια, ανάλογα με τις λειτουργικές τους ανάγκες να έχουν τη δυνατότητα χρήσης in vitro ραδιοϊσοτόπων.

Επίσης ο διαχωρισμός, που γίνεται με βάση το ΕΣΥ, των επιστημονικών δραστηριοτήτων των Νοσοκομείων σε τομείς (εργαστηριακό, παθολογικό, χειρουργικό) θα πρέπει να τηρηθεί απόλυτα, με συμμετοχή στον κάθε ένα επιστημονικού προσωπικού, (με τις απαραίτητες σπουδές και ειδικότητα). Και να σταματήσει κάποτε το φαινόμενο Κλινικός γιατρός να έχει την υπευθυνότητα και της Κλινικής και εργαστηρίου προσαρτημένου στην Κλινική αυτή, σύνθητες στους ενδοκρινολόγους, που έχει σαν αποτέλεσμα την διεκδίκηση εργαστηριακής ανάλυσης, κυρίως ορμονών, από μία ειδικότητα που είναι καθαρά Κλινική ειδικότητα, χωρίς να έχουν καμμία εκπαίδευση σε θέματα ανάλυσης.

Αθήνα 15.10.84»

Ταμείο Επικουρικής Ασφάλισης Χημικών (TEAX)

Λάμπρος Μαυρομάττης*

Το TEAX ιδρύθηκε με το Ν.Δ. 906/1941.

Σκοπός του είναι η χορήγηση περιοδικών και εφ'άπαξ παροχών στους ασφαλισμένους και τους δικαιούχους των θανόντων ασφαλισμένων κάτω από ωρισμένες προϋποθέσεις που αναφέρονται στο καταστατικό του ταμείου του 1980.

Διοίκηση του Ταμείου: Το TEAX διοικείται από πενταμελές Δ. Συμβούλιο που αποτελείται από α) το Πρόεδρο β) ένα (1) υπάλληλο του Υπ. Εργασίας, γ) ένα (1) μέλος από την τάξη των ασφαλισμένων, δ) ένα (1) μέλος από την τάξη των εργοδοτών, ε) ένα (1) μέλος από την τάξη των συνταξιούχων.

Πόροι του Ταμείου: α) Είναι η εισφορά των πτυχιούχων χημικών ή Χημικών Μηχανικών, των παρεχόντων σε εργοδότες οποιαδήποτε εξαρτημένη εργασία, που ορίζεται σε 4% στις αποδοχές τους.

β) Η εισφορά του εργοδότη που ορίζεται και αυτή σε 4% στις αποδοχές του εργαζόμενου.

γ) Προκειμένου για ελεύθερους επαγγελματίες χημικούς ορίζεται στο 7% βάσει των υπαρχουσών συλλογικών συμβάσεων και των ετών υπηρεσίας.

δ) Για τους δημόσιους υπαλλήλους 7% πάνω στις βασικές αποδοχές τους.

ε) Μια εισφορά εφ'άπαξ από 1.600 δρχ. καταβαλλόμενη εντός έτους από την εγγραφή του ασφαλισμένου.

στ) Εφ'άπαξ εισφορά (2.400) δρχ. για όσους τυγχάνουν προστάτες μελών οικογενείας που μπορούν να δικαιωθούν παροχών, από το ταμείο και 800 δρχ. για κάθε παιδί ασφαλισμένου.

Επίσης από 1 Απριλίου 1946: ζ) Η εισφορά από 30 δρχ. για κάθε τόννο τσιμέντου αυξήθηκε σε 300 δρχ. η) Η εισφορά από 2 δρχ. για κάθε Kg άνυδρου οιοπνεύματος αυξήθηκε σε 20 δρχ. θ) Η εισφορά των 2 δρχ. κατά Kg παραγομένης νωπής ζύμης αρτοποιίας αυξήθηκε σε 20 δρχ. και ι) Η εισφορά των 40 δρχ. κατά τόννο παραγομένων ή εισαγομένων οξέων αυξήθηκε σε 400 δρχ. Εδώ πρέπει να σημειωθεί ότι σήμερα και μετά από την αναπροσαρμογή της δραχμής του 1954 οι πιο πάνω εισφορές δεν ισχύουν και έχουν μετατραπεί ως εξής:

Η εισφορά των 300 δρχ. κατά τόννο τσιμέντου έγινε 0,30 της δραχμής

Η εισφορά των 20 δρχ. Kg άνυδρου οιοπνεύματος έγινε 0,02 της δραχμής.

Η εισφορά των 20 δρχ. Kg νωπής ζύμης έγινε 0,02 της δραχμής

Η εισφορά των 400 δρχ. τόννο οξέως έγινε 0,40 της δραχμής.

Τρόπος εισπραξης των πόρων:

Εδώ θα αναφερθούμε μόνο στον τρόπο της εισφοράς των παρεχόντων εξαρτημένη εργασία ασφαλισμένων που και ενδιαφέρει: Ο κάθε εργοδότης υποχρεούται στο τέλος κάθε μήνα να καταθέτει στο ταμείο 4% επί των αποδοχών του εργαζόμενου που του παρακρατεί από το μισθό του, και 4% επί των αποδοχών δική του εισφορά: Οι εισφορές ασφαλισμένου και εργοδότη επιβαρύνονται κάθε μήνα με ένα ποσό για κάθε ημερολογιακό έτος εφ'όσον δεν εξοφληθούν μέσα στο Α' τρίμηνο του επόμενου έτους. Οι προς το ταμείο καθυστερούμενες εισφορές και γενικά οι πόροι από κάθε εργοδότη ή ασφαλισμένο εισπράττονται σύμφωνα με τις εκάστοτε ισχύουσες διατάξεις του νόμου περί εισπραξης δημοσίων εσόδων. Στα 43 χρόνια ύπαρξης του TEAX τρεις φορές μόνο κατά το παρελθόν και μία τώρα από το 1982, πρόεδρος του Δ.Σ. του ταμείου υπήρξε χημικός ενώ στα υπόλοιπα χρόνια προέδρευε πρόσωπο άσχετο με την ιδιότητα του χημικού και τα προβλήματά του. Αυτό είχε σαν αποτέλεσμα μέσα στο Δ.Σ. να μειωθούν πάντοτε οι εκπρόσωποι χημικών.

Η νοοτροπία του υπαλληλικού προσωπικού του TEAX κατά το παρελθόν και η πλειοψηφία των μελών τρυ Δ.Σ. ήταν ότι το Ταμείο υπήρχε για το Δ.Σ. και τους υπαλλήλους του και όχι για τους ασφαλισμένους που και το συντηρούσαν με τις εισφορές τους.

Το ενδιαφέρον για τα οικονομικά του και τις αποδοχές των συνταξιούχων ήταν τελείως τυπικό, και σαν αποτέλεσμα αυτής της νοοτροπίας υπήρξε το χάσιμο εκατομμυρίων για το ταμείο από την αδιαφορία για την εισπραξη των εισφορών από τους εργοδότες.

Από το 1982 όπου στο Δ.Σ. πρόεδρος είναι χημικός και κάτω από την πίεση συνταξιούχων και ασφαλισμένων άλλαξαν κάπως τα πράγματα και οι υπηρεσίες του ταμείου δραστηριοποιήθηκαν για την εισπραξη ορισμένων από τα οφειλόμενα ποσά, και καλυτέρευσε η κατάσταση.

Οι κοινωνικοί πόροι του Ταμείου είναι ανύπαρκτοι όπως φαίνεται και από το καταστατικό, έτσι που το ταμείο μας να έχει καταντήσει σκέτη **αυτασφάλιση** για τους ασφαλισμένους του, με προβληματική τη μελλοντική του ύπαρξη.

Οι διάφοροι φορείς του κλάδου των Χημικών ΕΕΧ-ΠΣΧΒ, Σύνδεσμος Συνταξιούχων κ.λ.π. κατά καιρούς με υπομνήματα τους ζητούσαν και ζητούν από την πολιτεία να δειξει κάποιο ενδιαφέρον για το ταμείο. Δυστυχώς όμως μέχρι σήμερα δεν έγινε απολύτως τίποτα.

Οι σημερινές συντάξεις που δίνει το TEAX αρχίζουν από 4.000 μέχρι 11.100 για 35ετία με ένα μέσο όρο 7.500 δρχ. Εδώ σημειώνουμε ότι με την υπογραφή νέα συλλογική σύμβαση των 8/6/1984 των επιστημόνων Χημικών Βιομηχανίας για πρώτη φορά οι συνταξιούχοι χημικοί θα πάρουν μία καλύτερη σύνταξη. Δυστυχώς μέχρι σήμερα, παρ'όλο που έχουν περάσει 4 μήνες για την υπογραφή της Συλ. Σύμβασης οι συνταξιούχοι Χημικοί δεν έχουν πάρει την αύξηση παρά μόνο μία σύνταξη σαν έκτακτη οικονομική ενίσχυση.

Το Δ.Σ. του TEAX με διάφορες γραφειοκρατικές διαδικασίες και με την δικαιολογία των οικονομικών δυσχερειών του Ταμείου για τις οποίες δυσχέρειες, οι συνταξιούχοι και οι ασφαλισμένοι είναι τελείως ανεύθυνοι, καθυστερεί την εφαρμογή της σύμβασης για νέες συντάξεις.

Για πρώτη φορά στην ιστορία του TEAX με κυβέρνηση αλλαγής συζητείται από το Δ.Σ. και το Υπ. Κοιν. Ασφαλίσεως η μειωμένη αύξηση της σύνταξης μετά την εφαρμογή της νέας συλ. σύμβασης.

* Μέλος της Επιτροπής αγώνα Συντ/χων Χημικών

Υπάρχουν μη επιστημονικοί κλάδοι που οι συντάξεις τους κυμαίνονται κατά μέσο όρο από 12.000 - 25.000 δρχ. το μήνα και μέχρι 40.000 δρχ. σύνταξη γιατί έχουν προικοδοθηθεί με σταθερούς κοινωνικούς πόρους με ποσοστά επί τοις % επί της αξίας των προϊόντων. Εδώ σημειώνουμε ότι για πολλούς ελεύθερους επαγγελματίες χημικούς η σύνταξη του TEAX είναι και κύρια σύνταξη.

Κατά την ίδρυση του TEAX όπως αναφέρεται και στην αρχή, προς εξασφάλιση του ταμείου και των απομάχων του κλάδου ο νομοθέτης καθόρισε ένα έσοδο από κοινωνικούς πόρους, στο τσιμέντο - το οινόπνευμα - στη ζύμη αρτοποιίας και στα παραγόμενα και εισαγόμενα οξέα. Με την γενόμενη όμως το 1954 αναπροσαρμογή της δραχμής, οι κοινωνικοί πόροι υποβιβάστηκαν στο 1/1000 των αρχικώς ορισθέντων και κατέβηκαν στα ανεπίτρεπτα και απαράδεκτα ποσά των 30 λεπτών για κάθε τόνο τσιμέντου αντί των 300 δρχ. των 2 λεπτών για κάθε Kg οινόπνευματος των 2 λεπτών για κάθε Kg ζύμης και των 40 λεπτών για κάθε τόνο οξέων, χωρίς καμιά αναπροσαρμογή μέχρι σήμερα παρά τον πληθωρισμό με αποτέλεσμα να καλύπτουν οι κοινωνικοί πόροι μόνο το 4% των εσόδων του Ταμείου και το Ταμείο για να επιβιώσει να βασιζέται μόνο στις εισφορές των ασφαλισμένων. Δηλ. έχει καταντήσει η ασφάλιση των Χημικών **Αυτασφάλιση**: Αυτό προέκυψε γιατί οι κοινωνικοί πόροι καθορίστηκαν σε δραχμές πάνω σε ποσότητες χημικών προϊόντων και όχι σε ποσοστό πάνω στην αξία αυτών όπως συμβαίνει σε όλα αυτά τα ταμεία. Αυτό είναι μία κατάφορη αδικία που καμιά κυβέρνηση μέχρι τώρα δεν θέλησε να επανορθώσει ούτε και η σημερινή της αλλαγής.

Πέρασαν περίπου 38 χρόνια από τότε που καθορίστηκαν οι κοινωνικοί πόροι του Ταμείου, εσφαλμένα πάνω σε δραχμική βάση και όχι σε ποσοστό **επί της αξίας των προϊόντων** και παρά τη κοσμογονία σε όλους τους τομείς της κοινωνίας και τον πληθωρισμό, οι χημικοί εξακολουθούν να παίρνουν ψύχουλα από τους κοινωνικούς πόρους π.χ. Σήμερα που η τιμή του τόνου του τσιμέντου ανέρχεται στο ποσό των 4000 δρχ. το TEAX εισπράττει 30 λεπτά ενώ υπάρχει ταμείο που εισπράττει 2% επί της αξίας του προϊόντος.

Είναι καιρός επί τέλους να πάψουν να υπάρχουν τέτοιες κατάφορες ανισότητες και αδικίες στην ασφάλιση των πολιτών.

Οι χημικοί ζητούν για να ρυθμισθεί το θέμα να ορισθούν οι εισφορές που υπάρχουν μέχρι σήμερα τουλάχιστον στο 2% πάνω στην αξία και των τεσσάρων προϊόντων ή να μειωθούν οι παραπάνω εισφορές στο 0,5% αλλά να επεκταθεί ο κοινωνικός πόρος και σε νέα Χημικά προϊόντα, όπως στα παραγόμενα διύλιστηρίων ακαθάρτου πετρελαίου. Χημικών Λιπασμάτων - απορρυπαντικών - πρώτων υλών πλαστικών - Χρωμάτων - Βερνικιών, καυστικής και ανθρακικής σόδας τετρααιθιλικού μολύβδου κ.λ.π. για δικαιότερη κατανομή του βάρους από κοινωνικούς πόρους στο κοινωνικό σύνολο. Ένα άλλο σοβαρό πρόβλημα για το TEAX είναι η αποδέσμευση του αποθεματικού του κεφαλαίου. Η μέχρι τώρα δέσμευση από την πολιτεία είχε σαν συνέπεια αφ' ενός τον εξευτελισμό που είναι λόγω πληθωρισμού και αφ' ετέρου το χάσιμο εκατομμυρίων δρχ. περίπου 7.000.000

από την αχρήστευση της άδειας οικοδομής κτιρίου η οποία και δεν ανανεώθηκε από το σχέδιο πόλεως λόγω γραφειοκρατικής διαδικασίας για την οποία ευθύνεται και το Δ.Σ. του Ταμείου.

Επίσης το Δ.Σ. του TEAX με τη δικαιολογία ότι δεν προβλέπεται από το καταστατικό, αρνείται να αναγνωρίσει μέχρι στιγμής το χρόνο της στρατιωτικής υπηρεσίας από 28/10/41 μέχρι 31/10/1949 σαν συντάξιμο χωρίς εξαγορά, παρά την αναγνώριση χωρίς εξαγορά του χρόνου τούτου για συνταξιοδότηση από το ΙΚΑ.

Ο Σύνδεσμος Συνταξιούχων Χημικών επανειλημένα έχει ζητήσει τον ανακαθορισμό του κατωτάτου ορίου σύνταξης γήρατος και των δικαιούχων αυτών από το TEAX με συγκεκριμένη πρόταση, τροποποιώντας άρθρο του καταστατικού, δηλ. ζητά: «από 1/1/1984 ως κατώτατο όριο σύνταξης γήρατος να ορίζεται το ποσό που αντιστοιχεί για συνταξιούχο με 15ετή συντάξιμο υπηρεσία, για δε τους δικαιούχους να ορίζονται κατά 1/10 για προστατευόμενο παιδί μέχρι και δύο παιδιά».

Με την τροπολογία αυτή σταματά η άδικη και άνιση μεταχείριση σε σύγκριση με άλλα επικουρικά ταμεία όπως π.χ. το ΙΚΑ-TEAM.

Στο άρθρο 11 «Τοποθέτησις κεφαλαίων» παράγρ. ζ' του καταστατικού αναφέρεται ότι το Ταμείο χορηγεί τοκοχρεωλυτικά δάνεια εις τους συνταξιούχους και το προσωπικό του Ταμείου, μέχρι τριών (3) μηνιαίων συντάξεων ή αποδοχών κάτω υπό ορισμένους όρους παρακρατούμενων των δόσεων εκ της μηνιαίας συντάξεως ή μισθού. Την δυνατότητα αυτή χορηγούνται τα δάνεια για τους συνταξιούχους με σύγκριση με τους υπαλλήλους του Ταμείου είναι απαράδεκτος διότι δια μέν του υπαλλήλους οι τρεις μισθοί αποτελούν ένα ποσόν που μπορεί να καλύψει ο ενδιαφερόμενος μία έκτακτη ανάγκη, ενώ για τον συνταξιούχο οι τρεις συντάξεις είναι αντίτιμο πινακίου φακής. Το σωστό και δίκαιο θα ήταν ένα και το αυτό μέγιστο δυνατόν ποσόν και για τα δύο μέρη, στο κάτω κάτω για να το ξαναπούμε το Ταμείο έγινε για τους χημικούς και όχι για το καθ' όλα συμπαθές υπαλληλικό προσωπικό.

Μετά από όλα αυτά βγαίνει το συμπέρασμα ότι οι Χημικοί που πολλά προσφέρουν στην ανάπτυξη της χώρας και συμβάλουν σε σημαντικό βαθμό τόσο στον ιδιωτικό τομέα (Βιομηχανία - Εμπόριο - εξαγωγές κ.λ.π.) όσο και στο δημόσιο, και αποτελούν μπορεί να πει κανείς τον πυρήνα της σύγχρονης τεχνολογίας και συνεπώς της βιομηχανικής και οικονομικής ανάπτυξης της χώρας μας, και που τρεις δεκαετίες και πάνω από τη λήξη του πολέμου συμμετέχουν ενεργά στον αγώνα του λαού μας για πρόοδο εκδημοκρατισμό και αλλαγή, **στερούνται σωστής επικουρικής ασφάλισης**.

Οι διάφοροι φορείς του κλάδου καθώς και όλοι οι χημικοί θα πρέπει να καταλάβουν ότι μόνο με ένα συνδιασμένο ενωτικό αγώνα θα μπορέσουν να εξασφαλίσουν μία ανθρώπινη επικουρική ασφάλιση, από ένα επικουρικό ταμείο που θα ανήκει σ' αυτούς και θα λειτουργεί πραγματικά γι' αυτούς.

Γράμματα συναδέλφων

Από το συν. Ν. Λαγωνίκα πήραμε το παρακάτω γράμμα που αφορά την άνιση μεταχείριση των εργαζομένων στα κρατικά Διυλιστήρια από τους εργαζομένους στις πολυεθνικές σχετικά με την επικουρική σύνταξη.

«Είναι γνωστό ότι οι εργαζόμενοι στις θυγατρικές των πολυεθνικών εταιρειών όπως στη SHELL, MOBIL κλπ. όταν αποχωρήσουν από την υπηρεσία τους και πάρουν σύνταξη πέρνουν επί πλέον και μια ΕΠΙΚΟΥΡΙΚΗ ΣΥΝΤΑΞΗ.

Έτσι είδαν τότε (1950 περίπου) οι διοικούντες τις πολυεθνικές, ίσως σκέφθηκαν λόγω του ανθυγιεινού του επαγγέλματος ίσως και για άλλους λόγους δόθηκε τότε αυτή η επικουρική σύνταξη που σήμερα φτάνει 30-60.000 δραχμές το μήνα. Δηλαδή οι εργαζόμενοι στις ξένες εταιρείες παίρνουν επικουρική σύνταξη και σύνταξη του ΙΚΑ και οι εργαζόμενοι στα Διυλιστήρια τα κρατικά που είναι η κύρια παραγωγή πετρελαίου δεν παίρνουν αυτή τη σύνταξη.

Θα έλεγα λοιπόν να αρχίσει ο Σύλλογος εργαζομένων μια έρευνα, να ψάξει και να βρεί στα Υπουργεία γιατί δεν πήραμε τότε αυτή τη σύνταξη, γιατί δεν μπήκε τότε το προσωπικό του Διυλιστηρίου στην επικουρική σύνταξη να βρή έγγραφα και υπογραφές για να δούμε ποιοί φωτεινοί εγκέφαλοι μας έκαψαν τότε, και εν ανάγκη να προβούμε σε ενέργειες.

Γιατί είναι βέβαιο, ότι γίνθηκε μία διαφορετική μεταχείριση για τους εργαζόμενους των Πολυεθνικών και του Διυλιστηρίου, ενώ κάνουν την ίδια δουλειά.

Οι εργαζόμενοι των Πολυεθνικών να τρώνε και οι εργαζόμενοι του Κρατικού Διυλιστηρίου να βλέπουν. Διαφορετική μεταχείριση.

Αν δεν θεωρείται αυτό υπονόμηση του Κρατικού Διυλιστηρίου τότε τι άλλο λέγεται; Από τότε υπομόνευαν το διυλιστήριο και τους εργαζόμενους. Γι' αυτό θα πρέπει ο Σύνδεσμος Εργαζομένων στο Διυλιστήριο από τώρα ν' αρχίσει ενέργειες για να μπει όλο το προσωπικό του Διυλιστηρίου σ' αυτή την ΕΠΙΚΟΥΡΙΚΗ ΣΥΝΤΑΞΗ. Και θα πρέπει να βοηθήσει και η Εταιρεία. Αλλά περισσότερο πρέπει να καταλάβουν οι εργαζόμενοι τι κακό τους γίνθηκε, τι υποβάθμιση τους έγινε, τι χάνουν από τα δικαιώματά τους, και να αγωνισθούν».

Από την εφημερίδα «πυρός» των εργαζομένων στα διυλιστήρια Ασπροπύργου αναδημοσιεύουμε το παρακάτω άρθρο του σ. Ν. Λαγωνίκα τον τίτλο: Πετρέλαια - ΕΟΚ & κοινωνικοποίηση.

«Το ότι το θέμα του πετρελαίου στην Ελλάδα είναι τεράστιο εθνικά, οικονομικά και κοινωνικά, κανένας δεν το αμφισβητεί.

Το ότι οι μέχρι προ ολίγου κυβερνήσεις, και το ιδιωτικό κεφάλαιο κράτησαν τη βιομηχανία πετρελαίου στη χώρα σε υποανάπτυξη, ελάχιστα ίσως, θα μπορούσαν να το αμφισβητήσουν.

Και μόνο το γεγονός ότι, η γειτονική μας Ιταλία έχει 47 μικρά και μεγάλα διυλιστήρια και η επίσης γειτονική μας Βουλγαρία έχει μεγάλα πετροχημικά εργοστάσια, δυο χώρες δηλαδή με διαφορετικά καθεστώτα, το γεγονός και μόνο αυτό, δείχνει μακροπρόθεσμα τη βιομηχανική υποβάθμιση της χώρας και στο χώρο των υδρογονανθράκων.

Στην Ελλάδα αντί για βιώσιμη βιομηχανία πετρελαίου αναπτύχθηκε ο μεταπρατισμός, το εύκολο κέρδος, οι θυγατρικές πολυεθνικές, οι λογής μεσάζοντες σε βάρος του Δημόσιου Τομέα.

Τα δυο ιδιωτικά Διυλιστήρια ΠΕΤΡΟΛΑ και ΜΟΤΟΡ ΟΪΛ καθώς και το πρώην διυλιστήριο της ESSO PAPAS κατασκευάστηκαν σαν εξαγωγικά και έτσι λεηλομήσαν στην αρχή, άσχετα αν τώρα παρά τις Συμφωνίες θέλουν να μπουν και στην εσωτερική Αγορά της χώρας.

Οι συμφωνίες που υπογράφηκαν και που πρέπει να τηρηθούν είναι για Διυλιστήρια ΕΞΑΓΩΓΙΚΑ. Και είναι γεγονός ακόμη, ότι κουμπάντο στο Κρατικό Διυλιστήριο πάντοτε έκαναν το Υπουργείο Ενέργειας ή Βιομηχανίας που πολλές φορές ανταγωνιζόταν το Υπουργείο Συντονισμού.

Εκεί στα δυο Υπουργεία και πολύ λιγότερο στο Υπουργείο Εμπορίου, κάποιοι υπάλληλοι, κάποιοι τεχνοκράτες σε συνδυασμό με την Πολιτική της εκάστοτε Κυβέρνησης κανόνιζαν την πετρελαϊκή πολιτική. Πόσο πετρέλαιο και τι αργό θα διυλίσσει το διυλιστήριο Ασπροπύργου, πόσο το ύψος του διυλιστρου, πόσο θα εξαγοραστεί από τον Όμιλο Νιάρχου, πόσο αργό θα δοθεί στον Όμιλο Βαρδινογιάννη ή στον Όμιλο Λάτση, πως δόθηκαν οι 150.000 τόνοι πετρελαίου στην ΜΟΤΟΡ ΟΪΛ, γιατί παραπέμφθηκε ο Διευθυντής πετρελαιοειδών του Υπουργείου Ενέργειας μαζί με το Βαρδινογιάννη στη δικαιοσύνη και πως αθωώθηκαν, πως έγινε η απεργία το 1964, τι ρόλο έπαιξε ο Μητσοτάκης σ' αυτή την απεργία, πως παρουσίασαν στον Γ. Παπανδρέου την απεργία, γιατί δεν μπήκε ο κόσμος του Διυλιστηρίου στο Ταμείο Πετρελαιοειδών, είναι μερικά από πολλά που συνέβησαν στα 28 χρόνια ζωής του Διυλιστηρίου Ασπροπύργου και του Πετρελαίου στην Ελλάδα και όλου του κόσμου που δούλεψε, δουλεύει, έφυγε ή πέθανε.

Και δεν είναι ακόμη τυχαίο για την ιστορία και την κατάσταση του διυλιστηρίου Ασπροπύργου, το ότι διάφοροι που χρημάτισαν στα ανώτατα αξιώματα του Κρατικού Διυλιστηρίου ή στην Υπηρεσία Πετρελαιοειδών του Υπουργείου στο τέλος μετά τη σύνταξή τους ή όταν έφυγαν με όποιο τρόπο, να γίνονται ακριβοπληρωμένοι διευθυντές στα ιδιωτικά διυλιστήρια ή οπουδήποτε αλλού τους αποκαθιστούσαν τα αφεντικά τους, γεγονός που δείχνει πόσο πιστά τους είχαν εξυπηρετήσει.

Εν τω μεταξύ όλοι αυτοί επλούτιζαν, έκαναν Εταιρίες, βίλες, κασέ ίσως στην Ελβετία, κι ο λαός γενικά του Διυλιστηρίου γινότανε φτωχότερος, γεροντότερος, ασθενικότερος και όχι όπως ακούστηκε στη Γενική Συνέλευση των εργαζομένων τελευταία, ναρκώθηκε από τους μεγάλους μισθούς.

Οι μισθοί συγκριτικά με άλλες Επιχειρήσεις ή Οργανισμούς δημόσιους ή ιδιωτικούς είναι γενικά μικροί. Δεν υπάρχει σύγκριση με ΔΕΗ, ΟΤΕ, ΕΥΔΑΠ, εργοστάσια Ζάχαρης ή Διυλιστήριο Θεσσαλονίκης που οι μισθοί είναι τεράστιοι 60-300 χιλιάδες δρχ. το μήνα όπως είδαμε άλλωστε στις εφημερίδες τελευταία αλλά και με μικρές ιδιωτικές εταιρίες να συγκρίνουμε πάλι οι μισθοί είναι μικροί.

Βέβαια προκειμένου να στεριώσει η Αλλαγή ο κόσμος κάνει υπομονή, και μάλιστα όταν υπάρχει δικαιοσύνη. Για να μιλήσει κανένας στον Πετρελαϊκό Χώρο για κάτι, χωρίς κίνδυνο να πέσει έξω, επειδή τα πράγματα είναι τόσο πολύπλοκα θα πρέπει να έχει κάνει 10-15 χρόνια τουλάχιστον μέσα στα πετρελαιοειδή, όσο πολιτικοποιημένος κι αν είναι θεωρητικά γιατί χρειάζεται κι αυτό, και ακόμη να υπάρχει ελευθερία. Είναι δύσκολος ο προβληματισμός σε ένα γκέτο π.χ. στην ΠΕΤΡΟΛΑ του Λάτση, τι προβληματισμός να αναπτυχθεί χρειάζεται πρώτα αγώνας.

Με αυτά τα δεδομένα για το ανθρώπινο δυναμικό, είναι διαπιστωμένο ότι υπήρξε καθυστέρηση στον εκσυγχρονισμό, ένα ρετάρισμα από το 1978.

Στην παγκόσμια όμως πετρελαϊκή ζούγκλα οι πολυεθνικές περνάνε την κρίση τους, την κρίση του καπιταλισμού από τις μητροπόλεις στην περιφέρεια όπως π.χ. είναι η χώρα μας. Και δεν είναι άσχετο ότι κάθε κίνηση για ΕΘΝΙΚΟΠΟΙΗΣΗ συναντάει αντίσταση, δεν είναι άσχετο ότι στην Ιταλία ο Ματέι σκοτώθηκε σε περιεργό αεροπορικό δυστύχημα γιατί ήθελε να δημιουργήσει Κρατικό Οργανισμό Υδρογονανθράκων.

Μ' όλη αυτή την προϊστορία τόσο στο εξωτερικό όσο και στην Ελλάδα με όλο αυτό το βεβαρυμένο μητρώο, η πετρελαιοβιομηχανία έφτασε στο 1984 όπου εμφανίστηκε ένας άλλος κίνδυνος που προέρχεται από την ένταξη μας στην ΕΟΚ.

Βάση κάποιων συμφωνιών, άρθρων και κανονισμών που υπογράφηκαν ερήμην του λαού πρέπει από το 1986 να σταματήσει η επέμβαση του Κράτους στην αγορά πετρελαιο, να φέρνουν οι ξένες εταιρίες από έξω ότι και όσο θέλουν και να το διαθέτουν στην αγορά. Και είναι γνωστή η νοοτροπία μας να ψωνίζουμε ξένα προϊόντα. Έτσι τα τρασάφου στην αρχή, όπως κάνουν παντού, θα διαθέσουν φτηνά πετρελαιοειδή, για να κλείσουν κάθε αντίπαλο, μετά όλη η αγορά θα μείνει δική τους. Θα ξαναγυρίσει δηλαδή η χώρα στο καθεστώς του 1952. Ένα βήμα μπρος και δύο πίσω. Ο Δούρειος αυτός ίππος της ΕΟΚ που πραγματικά είναι παράδοση της ελληνικής πετρελαιοβιομηχανίας και εμπόριου στα χέρια των πολυεθνικών βαφτίστηκε «απελευθέρωση αγοράς» από άγνοια είτε αμέλεια είτε και σκόπιμα.

Άρχισαν να πιέζουν την Κυβέρνηση, δημοσιεύματα στον τύπο από τους ίδιους πάντοτε, απειλές για δικαστήρια που θα καταφύγει η ΕΟΚ και μια σειρά ενεργειών με σκοπό να πιέσουν την κυβέρνηση και να προετοιμάσουν το λαό για το μάνα εξ ουρανού που θα έλθει είτε από τα διυλιστήρια της Ιταλίας είτε από την άλλη Ευρώπη, είτε από την Αραβική χερσόνησο όπου φρόντισαν και έφτιαξαν τεράστια συγκροτήματα, μια που υπάρχουν φτηνά χέρια, πρώτη ύλη και τρομοκρατία για να τιμωρήσουν την Ευρώπη για να μη σοσιαλίζει και να της δημιουργήσουν τα εκατομμύρια των ανέργων.

Το σχέδιο βέβαια έχει αρχίσει από το 1973 με την κρίση, δεν είναι νέο και θα 'χει σαν συνέπεια τα κρατικά διυλιστήρια να μπουτνε σ' έναν άνισο ανταγωνισμό, να κλείσουν πολλές μικρές ελληνικές εταιρίες και να βρεθούν στο δρόμο αρκετές χιλιάδες άνεργοι.

Το χειρότερο όμως κακό θα είναι το πέρασμα όλου του πετρελαιοκυκλώματος στον ιδιωτικό τομέα και τη συρρίκνωση του κρατικού διυλιστηρίου. Λόγω της περισσεύσεως διυλιστικής ικανότητας στην Ευρώπη, οι πολυεθνικές κλείνουν διυλιστήρια πολύ πιο μοντέρνα στο άμεσθύσε.

Η χώρα έτσι πληρώνει την κρίση του καπιταλισμού.

Όχι μόνο δεν είχε τα πλεονεκτήματά του, αλλά φορτώνεται τώρα και όλα τα μειονεκτήματα.

- Η προβλήτα της MOBIL που γίνθηκε δίπλα μας λέει πολλά.
- Οι δεξαμενές πάνω από το Διυλιστήριο, επίσης λένε πολλά.
- Οι νέες μονάδες της MOTOP Ο'Ι'Λ που γίνονται τώρα με χρηματοδότηση των Δημόσιων Τραπεζών, έτσι τουλάχιστο γράφτηκε, λένε πολλά.

Οι σωληνώσεις της MOBIL έχουν πιάσει όλη την παραλία και σε λίγο θ' αρχίσουν να διαβρώνονται για να διώξουν και τους λίγους γλάρους που απόμειναν και να τρίζουν τα κόκαλα του Κουμουνοτούρου.

Πάντως είναι ερώτημα πόσο στοιχίσε αυτή η προβλήτα και ποιό το οικονομικό όφελος της χώρας, εκτός αν θεωρείται κι αυτό άρμεγμα λαγού και κούρεμα χελώνας.

Το διεθνές κατεστημένο πετρελαιο έχει δεσμεύσει όλο το

κύκλωμα στον κόσμο εκτός των Ανατολικών χωρών φοβερά, πιεστικά. Ακόμη και οι Ανατολικές χώρες αγοράζουν τεχνολογία. Το ελληνικό πετρελαιοκύκλωμα είναι ένα παρακλάδι του διεθνούς.

Γι' αυτό η κυβέρνηση πρέπει να το ανεξαρτητοποιήσει, να το κάνει αυτοδύναμο για το συμφέρον του λαού. Στην παρούσα φάση, με αναπαραγωγή από τον Πρίνο που καλύπτει το δέκατο σχεδόν της ζήτησης, με τεχνολογία και διυλιστήρια μέτριας ικανότητας διύλισης, ελάχιστης μετατροπής, μικρής προστιθέμενης αξίας στο αρχικό προϊόν, με πολιτική βούληση αμφιρέπουσα μεταξύ ΕΟΚ, Μνημονίου, ιδιωτικοοικονομικών κριτήριων, «Φιλελεύθερης Οικονομίας», με τάσεις αύξησης του ιδιωτικού τομέα σε βάρος του κρατικού, με θέσεις όμως του λαού και των επιστημονικών φορέων, του κόσμου που δουλεύει στο πετρέλαιο, θετικές για κοινωνικοποίηση και εθνικοποίηση, για καθετοποίηση έρευνας και ανάπτυξης, για πολυδιάστατη πετρελαιοκή πολιτική.

Αυτά τα δεδομένα υπάρχουν. Θετικά και αρνητικά. Και επειδή ο κλάδος έχει μεγάλη επίδραση στην οικονομία και την άμυνα της χώρας και την ανάπτυξη της βιομηχανίας, πρέπει η κυβέρνηση να τολμήσει τη δημιουργία ενός ΕΘΝΙΚΟΥ ΟΡΓΑΝΙΣΜΟΥ ΥΔΡΟΓΟΝΑΝΘΡΑΚΩΝ, Κρατικού, όπως κρατική και η ΔΕΗ ή ο ΟΤΕ.

Ο ΕΘΝΙΚΟΣ ΟΡΓΑΝΙΣΜΟΣ ΥΔΡΟΓΟΝΑΝΘΡΑΚΩΝ

- Με Αντιπροσωπευτική Γενική Συνέλευση.
- Με Διοικητικά Συμβούλια σε κάθε επί μέρους δραστηριότητα, ΔΕΠ, Διυλιστήρια, Εμπορία, που θα συμμετέχουν τεχνοκράτες και εργαζόμενοι, επιστημονικοί και κοινωνικοί φορείς, τοπική αυτοδιοίκηση.
- Με Πολιτικοποίηση και Ενεργό Συμμετοχή του λαού, των Εργαζόμενων, των Καταναλωτών.
- Με Γνώση και Συνειδητοποίηση των εργαζόμενων ότι εργάζονται τόσο για τον εαυτό τους όσο και για το Κοινωνικό Σύνολο, με συνέπεια την ανάπτυξη συντροφικότητας, την αύξηση της Απόδοσης και της Παραγωγής.
- Με εξουδετέρωση κάθε κινδύνου που θα προέλθει από οποιονδήποτε παράγοντα στο περιβάλλον του χώρου που θα συμπεριφερθεί σαν Συλλογικό ή Συντεχνιακό Καπιταλιστής για να οδηγήσει τον Οργανισμό στο Συλλογικό Καπιταλισμό δηλαδή σε απεργίες, ανεργία, ρύπανση, αναρχικότητα, τρομοκρατία, κακοδιοίκηση, ξεπούλημα και εθνική υποδούλωση.

Είναι δυνατό και πρέπει:

1. Να βάλει τις βάσεις της βαριάς πετρελαιοκή βιομηχανίας εξασφαλίζοντας Εθνική Αυτοδυναμία, Ανεξαρτησία, Ασφάλεια και Εργασία στο λαό.
2. Να εξασφαλίσει τη λειτουργία και την Ανάπτυξη του Κρατικού Διυλιστηρίου Ασπρόπυργου και του Διυλιστηρίου Θεσσαλονίκης σε ένα οικονομικά και κοινωνικά αποδεκτό κλίμα.
3. Να αναπτύξει τα Πετροχημικά - Λιπαντικά.
4. Να συνεχίσει το καθεστώς και τις συμφωνίες των εξαγωγικών διυλιστηρίων, στα πλαίσια του Σοσιαλισμού, και φροντίζοντας το προσωπικό τους.
5. Να αναπτύξει Επιστήμη, Τεχνολογία Πετρελαιοκή και Έρευνα για ένα υψηλότερο επίπεδο ποιότητας ζωής του ελληνικού λαού».

Σύλλογος Χημικών Ν. Σερρών

Στις 14-10-1984 έγινε η ετήσια Γενική Συνέλευση του Συλλόγου με θέματα

- α) Απολογισμός δράσης του απερχόμενου Δ.Σ.
- β) Διεξαγωγή αρχαιρεσιών για την ανάδειξη Δ.Σ.

Μετά την έγκριση του απολογισμού δράσης του Δ.Σ. η εφορευτική επιτροπή που εξελέγη, διεξήγαγε τις αρχαιρεσίες.

Για το νέο Δ.Σ. εξελέγησαν οι παρακάτω συνάδελφοι: Τζιόμαλλος Αθ., Γαλάνης Νικ., Αντωνιάδης Εμ., Μουστάκας Γιάν., Σιουσιουλούδης Εμ.

Στην εξελεγκτική επιτροπή εξελέγησαν οι συνάδελφοι: Σύρπας Χρ., Τερζής Ζαφ., Τζώρης Γεώρ.

Το νέο Δ.Σ. συγκροτήθηκε σε σώμα στις 21-10-1984 ως εξής:

Πρόεδρος: Τζιόμαλλος Αθανάσιος

Αντιπρόεδρος: Αντωνιάδης Εμμανουήλ

Γεν. Γραμματέας: Γαλάνης Νίκος

Ταμίας: Μουστάκας Γιάννης

Εφορος βιβλιοθήκης: Σιουσιουλούδης Εμμανουήλ

Από την συνέλευση εγκρίθηκε και το παρακάτω ψήφισμα-διαμαρτυρία:

«Πιστεύοντας, ότι μοναδικά κριτήρια για την πρόσληψη μόνιμου προσωπικού, πρέπει να είναι αξιοκρατικά και κοινωνικά, εκφράζουμε τη διαμαρτυρία μας για την περίπτωση του συναδέλφου μας Τερζή Ζαφείρη, έκτακτου Χημικού στο Εργαστήριο Ζάχαρης Σερρών, που παρόλο που διέθετε τα απαιτούμενα πιο πάνω προσόντα, δεν προτάθηκε για μονιμοποίηση, αλλά η θέση καταλήφθηκε από άλλο συνάδελφο.

Ζητάμε από τη Διοίκηση της Βιομηχανίας Ζάχαρης να πάρει θέση στο πιο πάνω ζήτημα, που καταπατά την πάγια δημοκρατική διαδικασία μονιμοποίησης των εποχιακών».

Το Μητρώον της Ε.Ε.Χ.

Το Διοικητικό Συμβούλιο της Ένωσης Ελλήνων Χημικών σας παρουσιάζει την τέταρτη έκδοση του μητρώου μελών της Ε.Ε.Χ.

Το μητρώο αυτό, ακολουθεί τον ίδιο τρόπο παρουσίασης, των Χημικών και Χημικών Μηχανικών μελών της Ε.Ε.Χ., όπως και τα προηγούμενα και αποτελείται από τρία μέρη:

- στο πρώτο μέρος καταγράφονται τα μέλη με αλφαβητική σειρά του ονόματός τους
- στο δεύτερο μέρος ταξινομούνται τα μέλη ανάλογα με το αντικείμενο και τον τομέα απασχόλησής τους, και
- στο τρίτο μέρος κατανέμονται τα μέλη ανάλογα με τον τόπο κατοικίας τους.

Με τον τρόπο αυτό πιστεύουμε ότι για μιά ακόμη φορά, προσφέρουμε ένα πολύ χρήσιμο βοήθημα στους συναδέλφους.

Επειδή οι μεταβολές, τόσο στο αντικείμενο, όσο κύρια στο χώρο απασχόλησης, είναι συχνές, σας ενημερώνουμε ότι το μητρώο, έχει ενημερωθεί, όσο ήταν δυνατόν, μέχρι τα τέλη Ιουνίου 1984.

Παρ' όλα αυτά είναι πιθανόν, λόγω του μεγάλου αριθμού των μελών της Ε.Ε.Χ., να υπάρχουν λάθη ή παραλήψεις. Για το λόγο αυτό καλούμε τους συναδέλφους που αφ' ενός θα παρατηρήσουν οποιαδήποτε τέτοια ατέλεια, αφ' ετέρου θα επέλθει στο μέλλον οποιαδήποτε αλλαγή στα στοιχεία που αναγράφονται, να ενημερώσουν τη Γραμματεία της Ε.Ε.Χ., για να συμπεριληφθεί στην επόμενη έκδοσή του.

Αθήνα Δεκέμβρης 1984

Ανακοίνωση

Η Μόνιμη Επιτροπή Τροφίμων του Πανελληνίου Συλλόγου Χημικών Βιομηχανίας (Τμήμα Θεσ/νίκης) και Συνδέσμου Χημικών Βορείου Ελλάδας θα οργανώσει και πάλι στα πλαίσια των παράλληλων εκδηλώσεων της ΔΕΤΡΟΠ σεμιναριακή εκδήλωση στις 12 του Μάη 1985 με θέμα «Ποιότητα και Υγιεινή στην παραγωγή και διακίνηση των τροφίμων».

Καλούνται όλοι οι συνάδελφοι που ασχολούνται με τα τρόφιμα να ενισχύσουν την ημερίδα. Περιλήψεις των εργασιών (περίπου 5 γραμμές).

Οι ενδιαφερόμενοι μπορούν να στείλουν μέχρι την 31ην του Γενάρη 1985 στη διεύθυνση:

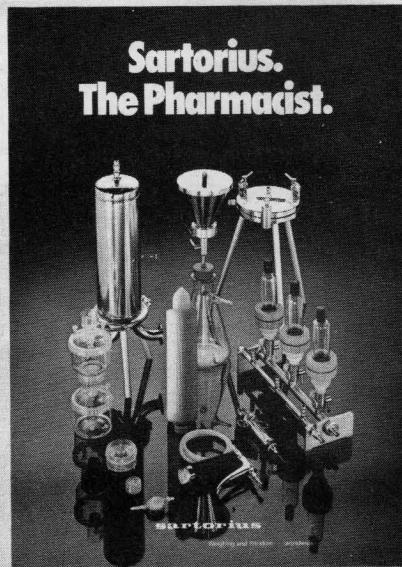
MET

Σύνδεσμος Χημικών Βορ. Ελλάδας

Αριστοτέλους 6

Θεσσαλονίκη

ΦΙΛΤΡΑ ΜΕΜΒΡΑΝΗΣ & ΣΥΣΚΕΥΕΣ ΔΙΗΘΗΣΗΣ SARTORIUS ΓΙΑ ΠΟΙΟΤΙΚΟ ΕΛΕΓΧΟ & ΠΑΡΑΓΩΓΗ

Όποια και αν είναι η εφαρμογή διήθησης το εργοστάσιο SARTORIUS διαθέτει τα αντίστοιχα φίλτρα & υποδοχείς φίλτρων (για ποσότητες από 0,5 ML - 2000 λίτρα). Μερικές χαρακτηριστικές εφαρμογές:

Μικροβιολογικός έλεγχος: Καταμέτρηση αποικιών σε υγρά / αέρα δοκιμές στειρότητας.

Συγκέντρωση / υπερδιήθηση: Συγκέντρωση ιών / πρωτεϊνών - αποπρωτεϊνοποίηση, συγκέντρωση γοναδοτρόπων ορμονών σε ούρα, συγκέντρωση εγκεφαλονωτιαίου υγρού.

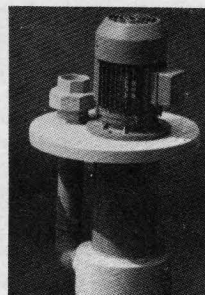
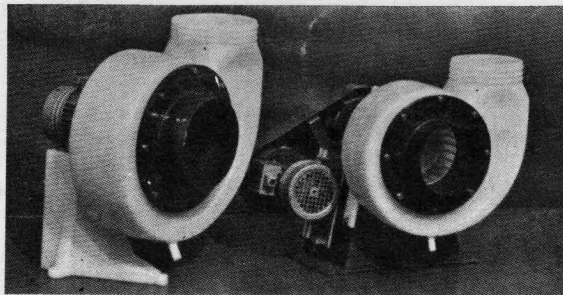
Στείρα διήθηση: Καλλυντικών, φαρμάκων, θερμοευαίσθητων υγρών (π.χ. κολλυρίων), νερού, θρεπτικών υλικών, αίματος, αέρα, διαλυτών.

Για πληροφορίες - βιβλιογραφία απευθυνθήτε:

Γ. Κορδοπάτης, Διοχάρους 8 (Περ. Χίλτον), Αθήνα, Τηλ: 7228665 - 7241355

AIR CONDITION - AIR FILTRATION CLEAN AIR SYSTEMS

ΚΩΝ/ΝΟΣ ΚΑΖΑΝΑΣ & ΣΙΑ Ο.Ε. ΤΕΧΝΙΚΗ ΚΑΙ ΕΜΠΟΡΙΚΗ ΕΤΑΙΡΙΑ

Νέοι Ιταλικοί θερμοπλαστικοί εξαεριστήρες και συστήματα εξαερισμού υψηλής τεχνολογίας από χυτό πολυαιθυλαίνιο κατάλληλοι για ειδικές εφαρμογές όπου υπάρχουν καπνοί και ατμοί οι οποίοι προκαλούν διάβρωση (π.χ. χοάνες απαγωγής χημικών εργαστηρίων).

Επίσης αντλίες εξ ολοκλήρου από πολυπροπυλένιο και δεξαμενές διαβρωτικών υγρών.

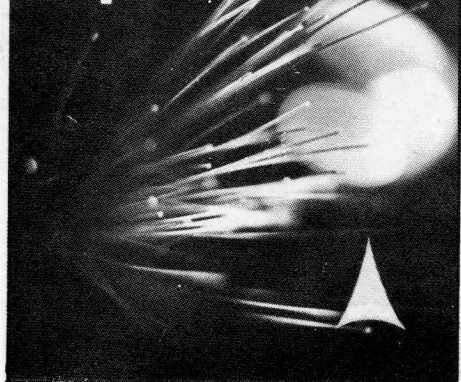
ΕΚΘΕΣΗ

ΓΡΑΦΕΙΑ: ΟΙΤΥΛΟΥ 13 & ΠΑΝΟΡΜΟΥ 115 23 ΑΘΗΝΑ

ΤΗΛΕΦ. 69.14.513 - 65.11.225

MOSCHOLOS CHEMICALS S.A.

**1984
annual
report**

**"Άμεση Παράδοση - Τεχνική
Έξυπνηρέτηση.
Κουμουνδούρου 37, 104 37
Αθήνα - τηλ. 5245811-18**

**κυκλοφόρησε
ο νέος ξενικός
κατάλογος των
προϊόντων μας.**

**Πολυετής πείρα
στήν διακίνηση χημικών
πρ. ύλων και βοηθητικών προϊόντων.**

ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ

- Έμπορία Όξεων και υγρών χημικών εις χύμα. ΟΞΕΑ ΕΠΕ τηλ. 4822761
- Αντιπροσωπείες Οίκων Έξωτερικού IMOKA AGENCIES τηλ. 5245687 Unipectine, CECA, HAIFA CHEMICALS, CAFFARO, PPC, FLORIDIENNE, OTTO ALDAG, PARAFLUID κλπ.
- Αντιπροσωπεία και Κεντρική διάθεση προστατευτικών και διακομηστικών βερνικιών ξύλων SADOLINS - Δανίας τηλ. 4810234
- Χημικά για όλους τούς τομείς της βιομηχανίας και βιοτεχνίας. Είδικα χημικά. Αντιδραστήρια κλπ. τηλ. κέντρο: 5245811.

για δυσκολες αντλησεις

JABSCO

Μέ εύκαμπτες πτερωτές

Mono Pumps Limited

Κοχλιωτές αντλίες

**Stainless Steel
Pumps Limited**

Αντλίες με λωβούς

**Metering Pumps
Limited**

Δοσομετρικές αντλίες

**MACHINE-EN
CONSTRUCTIEBEDRIJF B.V.**

Περισταλτικές αντλίες

MARLOW PUMPS

Φυγοκεντρικές αντλίες

A. ΛΕΩΝΙΔΟΠΟΥΛΟΣ & ΣΙΑ Ε.Π.Ε.

ΤΕΧΝΙΚΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΑΛΕΩΝ ΔΡΑΓΑΤΣΑΝΙΟΥ 55 185 45 ΠΕΙΡΑΙΑΣ
ΤΗΛΕΦΩΝΑ: ΚΕΝΤΡΟ 4113817/18 ΑΝΤ/ΚΑ- ΠΩΛΗΣΕΙΣ 4133974 ΣΥΝΕΡΓΕΙΟ 4171507

Χρωτέχ

- * υποστρώματα χρώματα και βερνίκια βιομηχανικών προϊόντων-μεταλλοτυπίας οικοδομικών - ναυτιλίας - αυτοκινήτων.
- * ειδικά επενδυτικά βιομηχανικών εγκαταστάσεων οξύμαχα - υψηλών θερμοκρασιών αντισκωριακά - δαπέδων βαρείας κυκλοφορίας ανθυγρασιακά.

Χρωτέχ

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΑ ΧΡΩΜΑΤΩΝ ΚΑΙ ΒΕΡΝΙΚΙΩΝ
Β. ΝΙΚΟΛΟΓΙΑΝΝΗΣ ΚΑΙ Γ. ΤΣΙΜΠΟΥΚΗΣ
ΧΡΩΤΕΧ Α.Ε.
ΓΡΑΦΕΙΑ: ΜΑΡΝΗ 39, ΤΗΛ. 5233842 5229901